

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

KATEDRA EKOLOGIE

**ANALÝZA VLIVU JEDNOTLIVÝCH MINISTRŮ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ NA ÚSPĚŠNOST
ŘEŠENÍ ENVIRONMENTÁLNÍCH VÝZEV A SOUVISEJÍCÍCH PROBLEMATIK PO ROCE
1990**

**THE ANALYSIS RELATED TO THE INFLUENCE OF THE INDIVIDUAL MINISTERS
OF THE ENVIRONMENT ON THE SUCCESS IN SOLVING OF ENVIRONMENTAL
CHALLENGES SINCE YEAR 1990**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Diplomant: Bc. Božena KADLECOVÁ

2020

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Božena Kadlecová

Krajinné inženýrství

Regionální environmentální správa

Název práce

Analýza vlivu jednotlivých ministrů životního prostředí na úspěšnost řešení environmentálních výzev po roce 1990

Název anglicky

The analysis related to the influence of the individual Ministers of the Environment on the success in solving of environmental challenges since year 1990

Cíle práce

Cílem této práce je provést analýzu výsledků práce v oblasti životního prostředí u jednotlivých ministrů životního prostředí od roku 1990 do současnosti, a to v první řadě na základě přijatých českých právních norem pro oblast životního prostředí a adaptace programů Evropské unie do české legislativy, ale také na základě dalších výsledků jejich činnosti na postu ministra životního prostředí, jako např. uzavření mezinárodních smluv, spolupráce s neziskovými organizacemi, zlepšení veřejného povědomí o možnostech ochrany životního prostředí apod.

Metodika

V rámci tvorby této diplomové práce bude prvním krokem představení fundamentálních právních norem pro oblast životního prostředí, souvisejících právních norem a také nejdůležitějších programů Evropské unie a jejich adaptace do legislativy České republiky.

Zájmovým obdobím práce přitom bude doba působení ministrů životního prostředí od června 1990 do současnosti – tedy období 30 let, v rámci kterého se na postu ministra životního prostředí vystříдалo celkem 18 osob – 17 mužů a 1 žena,

z různých politických stran.

Pro potřeby zjištění vlivu jednotlivých ministrů životního prostředí přitom bude vytvořen přehled, ve kterém budou jednotlivé právní normy a adaptace programů Evropské unie do české legislativy přiřazeny k jednotlivým ministrům.

V následující části diplomové práce bude provedena analýza tvorby jednotlivých norem a adaptací programů Evropské unie, v rámci které dojde v první řadě

k rozdělení norem na přijaté a nepřijaté.

U přijatých norem bude následně provedeno:

- stanovení délky legislativního procesu přijímání jednotlivých norem,
- definování největších legislativně politických problémů v rámci jednotlivých legislativních procesů,
- posouzení „hladkosti“ implementace jednotlivých norem do celkového právního rámce České republiky,
- posouzení přijetí jednotlivých norem odbornou i laickou veřejností,
- porovnání jednotlivých legislativních procesů z hlediska výše uvedených kritérií.

U nepřijatých norem bude následně provedeno:

- definování důvodů neimplementování některých norem do právního systému České republiky,
- posouzení důležitosti jejich přijetí na základě tlaku Evropské unie či jiné relevantní evropské organizace,
- posouzení vlivu absence norem na současný stav životního prostředí.

Po stanovení průběhu jednotlivých vymezených legislativních procesů bude provedeno porovnání úspěšnosti jednotlivých ministrů životního prostředí, a to zejména vzhledem k průběhu, délce a výsledku jejich implementace.

Pro zvýšení průkaznosti zjištěné úspěšnosti bude v rámci jejího stanovení zohledněna délka funkčního období jednotlivých ministrů životního prostředí, protože tato lze považovat za velmi významný atribut ovlivňující počet implementovaných právních norem.

V další části práce bude na předmětné normy nahlíženo z pohledu jejich vztahu

k evropským a globálním projektům v oblasti zlepšení životního prostředí, kdy bude zhodnocena:

- angažovanost jednotlivých politických subjektů na řešení problematiky životního prostředí,
- největší legislativní nedokonalosti a jejich důsledky na životní prostředí, postavení České republiky v rámci globálních projektů,
- nejlepší a nejhorší příklady aktivního boje pro zlepšení životního prostředí v České republice.

V závěrečné části budou vymezeny nejdůležitější výzvy v rámci životního prostředí, a to i z hlediska nutných změn celospolečenského rozsahu vnímání

a postojů k životnímu prostředí, a v souvislosti s nimi budou predikována legislativní opatření v problematice globálních klimatických změn.

Doporučený rozsah práce

50 str

Klíčová slova

ministr, životní prostředí, legislativa, implementace, environmentální výzva, úspěšnost, Evropská unie

Doporučené zdroje informací

FORST PAVEL A KOL. *Ochrana lesů a přírodního prostředí*. PRAHA: SZN, 1985.

JAROSLAV, – VESELÝ. *Příroda Československa, její vývoj a ochrana*. Praha: Orbis, 1954.

KOČÍKOVÁ, P. *Evropská unie a životní prostředí : politiky, strategie, legislativa*. Ostrava: Montanex, 1998. ISBN 80-85780-98-4.

KUBAČÁK, A. *Ministerstvo zemědělství v letech 1918-1948 : osudy úřadu a jeho ministrů*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2005. ISBN 80-7084-463-9.

NETWORK OF INSTITUTES AND SCHOOLS OF PUBLIC ADMINISTRATION IN CENTRAL AND EASTERN EUROPE, – POTŮČEK, M. *Veřejná politika*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2005. ISBN 80-86429-50-4.

NOVÁK IVAN A KOL. *Ochrana ovzduší v ČR*. PRAHA: SZN, 1983.

Ochrana přírody : časopis státní ochrany přírody : journal of the state nature conservancy. AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR, – AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR. Praha: ISBN 1210-258.

SUCHAROVÁ, D. – ŠENAROVÁ, M. – ŠMEJKAL, V. *České podnikání a ochrana životního prostředí v čase příprav na vstup České republiky do Evropské unie*. V Praze: Hospodářská komora ČR, 2001. ISBN 80-7212-183-9.

VESELÝ, – JAROSLAV. *Ochrana československé přírody a krajiny*. Praha: Čsl.akad.věd, 1954.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE. NÁRODOHOSPODÁŘSKÁ FAKULTA, – HLAVÁČEK, J. *Mezinárodní environmentální právo a ochrana životního prostředí*. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1296-9.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – FŽP

Vedoucí práce

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekologie

Elektronicky schváleno dne 13. 3. 2020

doc. Ing. Jiří Vojar, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 13. 3. 2020

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 22. 03. 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Analýza vlivu jednotlivých ministrů životního prostředí na úspěšnost řešení environmentálních výzev a souvisejících problematik po roce 1990“ vypracovala samostatně a citovala jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použila a které jsem rovněž uvedla na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědoma, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědoma, že odevzdáním diplomové práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V Praze dne 30. 06. 2020

.....

Poděkování

Děkuji svému vedoucímu práce prof. RNDr. Vladimíru Bejčkovi, CSc. za laskavé vedení a neocenitelné rady, pomoc, připomínky a věnovaný čas.

Dále bych chtěla poděkovat Ing. Evě Kolářové za přátelskou pomoc zejména v oblasti legislativní části práce, svému manželovi Martinovi, našim dětem a v neposlední řadě i kolegům z Generálního finančního ředitelství za trpělivost a podporu v průběhu celého studia.

Abstrakt:

Cílem práce je provedení analýzy výsledků práce jednotlivých ministrů životního prostředí v oblasti životního prostředí od roku 1990 do současnosti. Posuzována bude jejich činnost zejména na základě přijatých právních norem, adaptace programů Evropské unie do české legislativy, ale i další jejich počiny na postu ministra životního prostředí, např. uzavření mezinárodních smluv, spolupráce s neziskovými organizacemi a zlepšení veřejného povědomí o možnostech ochrany životního prostředí.

Klíčová slova:

ministr, životní prostředí, legislativa, implementace, environmentální výzva, úspěšnost, Evropská unie

Abstract:

Task of this work is to analyse results of work of individual Ministers of the Environment in the field of environment since 1990. Their activity will be reviewed mainly on the basis of adopted law regulations, adaptation of European Union's programmes into Czech legislation and also on basis of their other acts in the function of Minister of the Environment, e. g. concluding of international agreements, cooperation with non-profit organizations and improving of public awareness about possibilities of environment protection.

Key words:

Minister, environment, legislations, implementation, environmental challenge, success, European Union.

Motto:

„...životní prostředí není nic stálého. I to, co se nám v našem krátkém lidském životě jeví jako neměnné, podléhá neustálým, byť i pomalým proměnám, pro jejichž zaznamenání je lidský věk skutečně krátký“ (Veselý, 1954).

Obsah:

1	Úvod.....	1
2	Cíle práce	2
3	Literární rešerše	3
3.1	Historický exkurz	3
3.1.1	Ochrana přírody do roku 1989.....	3
3.1.2	Vývoj ochrany přírody po roce 1990	5
3.2	Legislativa	10
3.2.1	Základní právní normy pro oblast životního prostředí.....	10
3.2.2	Související právní normy	24
3.3	Programy Evropské unie a jejich adaptace do legislativy České republiky.....	60
3.3.1	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES	60
3.3.2	Operační program Infrastruktura (období 2004 až 2006)	61
3.3.3	Operační program životní prostředí (období 2007 až 2013).....	61
3.3.4	Operační program životní prostředí (období 2014 až 2020).....	61
3.4	Mezinárodní smlouvy v oblasti životního prostředí.....	62
3.5	Ministři životního prostředí v období od června 1990 do současnosti – stručná charakteristika jednotlivých ministrů.....	63
3.5.1	Prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc., dr.h.c.	63
3.5.2	Ing. Ivan Dejmal.....	64
3.5.3	Ing. František Benda, CSc.	65
3.5.4	Ing. Jiří Skalický.....	65
3.5.5	RNDr. Martin Bursík – I.....	66
3.5.6	RNDr. Miloš Kužvart	67
3.5.7	RNDr. Libor Ambrozek.....	67
3.5.8	Ing. Petr Jan Kalaš	68
3.5.9	RNDr. Martin Bursík – II.....	69
3.5.10	Doc. RNDr. Ladislav Miko, PhD.....	69
3.5.11	JUDr. Jan Dusík, M.Sc.	70

3.5.12	Ing. Jakub Šebesta.....	70
3.5.13	Ing. Rut Bízková	71
3.5.14	Mgr. Pavel Drobil	71
3.5.15	Mgr. Tomáš Chalupa	72
3.5.16	Mgr. Tomáš Jan Podivínský	74
3.5.17	Mgr. Richard Brabec.....	75
4	Metodika.....	77
5	Analýza: tvorba jednotlivých norem a adaptací programů Evropské unie a jejich analýza	79
5.1	Právní normy a adaptace programů Evropské unie do české legislativy dle jednotlivých ministrů	79
5.2	Vybrané přijaté normy.....	79
5.3	Činnost jednotlivých ministrů	80
5.3.1	Ing. Ivan Dejmal.....	80
5.3.2	Ing. František Benda, CSc.....	84
5.3.3	RNDr. Martin Bursík	85
5.3.4	RNDr. Miloš Kužvart	94
5.3.5	RNDr. Libor Ambrozek.....	99
5.3.6	Doc. RNDr. Ladislav Miko, PhD.....	107
5.3.7	Mgr. Tomáš Chalupa	109
5.3.8	Mgr. Richard Brabec.....	114
6	Výsledky	124
6.1	Funkční období jednotlivých ministrů	124
6.2	Přijaté právní normy.....	126
6.3	Délka legislativního procesu vybraných zákonů.....	127
7	Diskuze.....	130
8	Nejdůležitější výzvy v rámci životního prostředí	132
8.1	Nutné změny celospolečenského rozsahu vnímání a postojů k životnímu prostředí.....	132
8.2	Predikovaná opatření v problematice globálních klimatických změn	133

9	Závěr a přínos práce.....	135
10	Přehled literatury a použitých zdrojů.....	136
10.1	Odborné publikace	136
10.2	Legislativní zdroje.....	137
10.3	Internetové zdroje.....	139
10.4	Ostatní zdroje	147
11	Seznam obrázků a tabulek.....	149
12	Použité zkratky.....	150
13	Přílohy.....	155

1 ÚVOD

Životní prostředí..... anglický ekvivalent: **environment**

Pro pojem životní prostředí existuje několik definic. Zde jsou nejznámější z nich:

- 1) definice dynamická od norského profesora Wika, přijatá na konferenci UNESCO v Paříži v roce 1967:

"životní prostředí je ta část světa, se kterou je živý organismus ve stálé interakci, to znamená, kterou používá, mění a které se musí přizpůsobovat",

- 2) definice tbiliská přijatá na konferenci v Tbilisi v roce 1979:

"životní prostředí je systém složený z přírodních, umělých a sociálních složek materiálního světa, jež jsou, anebo mohou být s uvažovaným organismem ve stálé interakci",

- 3) definice uvedená v našem zákoně č. 17/1992 Sb., o životním prostředí:

"vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména: ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie",

- 4) definice uvedená v normě ČSN EN ISO 14001:

"prostředí, ve kterém organizace provozuje svou činnost a zahrnující ovzduší, vodu, půdu, přírodní zdroje, rostliny a živočichy, lidi a jejich vzájemné vztahy" (Výkladový slovník environmentálních výrazů, 2020).

Všechny definice nabývají významu tím, jak k nim člověk přistupuje. Ochrana životního prostředí je pro zachování života na Zemi tou největší prioritou, proto jsou zásadním prvkem zejména politická rozhodnutí, ať už na globální, tak i na regionální úrovni.

Tato práce nemá ambice kladně či záporně podrobně hodnotit práci jednotlivých ministrů životního prostředí. Jejím cílem je z větší části statisticky a z menší části subjektivně posoudit vliv ministrů na přijaté zákonné normy, potažmo jejich potenciální přínos pro životní prostředí v České republice. Vliv na posuzování má nejen jejich stranická příslušnost, délka jejich působení ve funkci, počet přijatých zákonů za dobu jejich působení, ale i jejich osobní postoje a kladné či záporné hodnocení jejich práce ať už médií, tak odbornou veřejností.

2 CÍLE PRÁCE

Cílem této práce je provést analýzu výsledků práce v oblasti životního prostředí stran jednotlivých ministrů životního prostředí od roku 1990 do současnosti, a to jak na základě přijatých českých právních norem pro oblast životního prostředí a adaptace programů Evropské unie do české legislativy, ale také na základě dalších výsledků jejich činnosti na postu ministra životního prostředí, jako např. uzavření mezinárodních smluv, spolupráce s neziskovými organizacemi, zlepšení veřejného povědomí o možnostech ochrany životního prostředí apod.

3 LITERÁRNÍ REŠERŠE

3.1 Historický exkurz

3.1.1 Ochrana přírody do roku 1989

Již ve středověku můžeme vysledovat první doložitelné snahy ochránit přírodu a krajinu. Tato snaha byla vedena spíše primární hospodářskou potřebou ochránit královské lovecké revíry. Mezi první normy patří zejména Statut knížete Oty z roku 1189 či Rožmberská kniha z roku 1360. „*Přísná pravidla ochrany lesů, označovaná za první „lesní zákon“, obsahuje známý zákoník krále Karla IV., Maiestas Carolina, z roku 1355, který se však setkal s nesouhlasem šlechty a byl jí odmítnut. Ochranu zvířete v královských lesích v Čechách uzákonil dekret krále Zikmunda Lucemburského v roce 1436*“ (Lipský, 2016). Svými výnosy se později připojili i významní feudálové, např. v roce 1721 Adam Schwarzenberg výnosem na ochranu medvědů na Šumavě.

Ve snaze zachránit pro budoucí generace zbytky divoké přírody, vznikla v období romantismu první chráněná území, např. Žofínský prales (dnes pro veřejnost nepřístupný) a prales Dobrá Voda, která dodnes patří k nejvýznamnějším pralesním rezervacím. Náš neznámější prales Boubín na Šumavě vznikl v roce 1858.

Na přelomu 19. a 20. století byly vyhlášeny další soukromé rezervace, např. Barrandova skála, Velká Javořina v Bílých Karpatech či Milovický les. V této době vznikaly i různé spolky, které se věnovaly ochraně kulturních a přírodních památek jako např. Svaz českých spolků okrašlovacích v Království českém, roli ochránce těchto památek převzal i Klub českých turistů.

V roce 1918 převzala Československá republika rakouskou legislativu, kde byl zaveden institut tzv. konzervátorů na ochranu přírodních památek, kdy generálním konzervátorem byl v té době Rudolf Maximovič – zakladatel státní ochrany přírody a nejvýznamnější český ochránář první poloviny 20. století. Výkonnými orgány byly památkový úřad pro Čechy v Praze a pro Moravu a Slezsko v Brně. V období první republiky rapidně narůstal počet přírodních rezervací, přičemž nejvíce jich bylo vyhlášeno tzv. „silvestrovským“ výnosem Ministerstva školství a osvěty v roce 1933.

V období protektorátu Čechy a Morava spadala ochrana přírody do gesce Ministerstva školství a národní osvěty, v roce 1942 přešla pod lesnický odbor Ministerstva zemědělství a lesnictví.

Po skončení 2. světové války se ochrana přírody navrátila pod Ministerstvo školství a osvěty, posléze na Ministerstvo kultury ČSR, pod které patřila až do konce éry socialistického Československa. Z původních památkových úřadů vznikl Památkový ústav v Praze s pobočkou v Brně.

Prvním samostatným zákonem řešícím ochranu přírody jako takovou byl zákon č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody z roku 1956, který stanovil kategorie chráněných území: národní park (NP), chráněná krajinná oblast (CHKO), státní přírodní rezervace, chráněné naleziště, chráněný park a zahrada, chráněná studijní plocha, chráněný přírodní výtvar.

Rok před vydáním uvedeného zákona, vznikla první CHKO Český ráj, v roce 1956 CHKO Moravský kras. První a v té době jediný národní park vznikl v roce 1963, a to KRNAP – Krkonošský národní park. Ve stejném roce bylo vyhlášeno i největší zvláště chráněné území v Československu – CHKO Šumava. Do roku 1989 byla zřízena většina CHKO – celkem jich bylo vyhlášeno dvacet. Významný nárůst počtu byl zaznamenán i u ZCHÚ – maloplošných zvláště chráněných území, od počtu sto v roce 1945 až po výrazně převýšenou tisícovku v roce 1989. V rámci ZCHÚ patřil mezi nejčastěji vyhlášené chráněný přírodní útvar, který vyhlášovaly okresní úřady.

„Vytvořením husté sítě reprezentativních ZCHÚ končí konzervační období ochrany přírody. Ukázalo se totiž, že ani přísná ochrana vybraných území nestačila zabránit výraznému úbytku zvěře, mizení vzácných ohrožených druhů rostlin a živočichů a celkovému snížení biodiverzity. Ochrana přírody byla dlouho málo účinná vůči ekonomickým tlakům a ohrožením v podmínkách zhoršujícího se životního prostředí.“ (Lipský, 2016).

V roce 1958 vznikl Státní ústav památkové péče a ochrany přírody, postupem času vznikala i krajská střediska ochrany přírody, tyto instituce byly však bez svěřených výkonných pravomocí.

Za vlády komunistické garnitury patřil mezi prioritní cíle masivní rozvoj těžkého průmyslu, v oblasti zemědělství se v rámci kolektivizace zcelovaly zemědělské pozemky a podobně, a to vše na úkor ochrany přírody. Vzhledem k tomu, že k odpovědné a centrální ochraně přírody nebyla politická vůle shora, vznikaly různé nepolitické spolky. Např. v letech 1968 – 1969 TIS – Svaz pro ochranu přírody a krajiny, který po jeho zániku pod politickým tlakem v roce 1979 nahradil Český svaz ochránců přírody, který mimochodem působí dodnes.

Teprve zákon České národní rady č. 65/1986 Sb., tzv. sankční dodatek, poprvé umožnil udělovat sankce a pokuty za poškozování přírody. Až v roce 1987 byla

vydána vyhláška č. 177/1987 Sb., o ochraně dřevin rostoucích mimo les. Rozptýlená nelesní zeleň do té doby byla nemilosrdně likvidovaná při pozemkových úpravách velkoplošného socialistického zemědělství a nepožívala žádné ochrany, což se negativně projevilo na stavu přírody a krajiny. V 80. letech 20. století se také pozvolna rodí originální koncept ekologických sítí v krajině, zanedlouho poté známý jako ÚSES – územní systém ekologické stability v krajině. Je výrazem posunu od pasivní ochrany vybraných ZCHÚ k aktivní ochraně pokud možno celé krajiny a k řízené péči o krajinu.

Za dob socialismu bylo založeno několik ekologických spolků a hnutí sdružujících zejména mladé lidi, které spojoval zájem o stav životního prostředí a ochranu přírody.

V 80. letech patřilo mezi populární mládežnické hnutí Brontosaurus, které sice fungovalo v rámci Socialistického svazu mládeže, „...ale svým zaměřením na nemateriální hodnoty, ochranu přírody a životního prostředí silně poškozovaného socialistickým hospodařením představovalo pro mladé lidi určitou opozici k oficiální ideologii. Hnutí Brontosaurus spojovalo ochranářskou činnost v terénu s výchovným působením a účinně spolupracovalo i se státní ochranou přírody“ (Lipský, 2016).

Krátce před listopadem 1989 založila skupina studentů v Brně Hnutí DUHA, které je podle sociologických průzkumů dnes nejznámější ekologickou organizací v České republice a systematicky se věnuje tématům majícím zásadní vliv na ekologickou situaci v zemi – energetice, těžbě nerostných surovin, dopravě apod.

Dalším ekologickým hnutím založeným v předlistopadové době je celonárodní organizace Děti Země, v současné době patřící mezi největší české ekologické neziskové organizace.

Významnou roli v ochraně přírody hrály i zájmové organizace, např. Klub českých turistů, Českomoravská myslivecká jednota, Český rybářský svaz, či vědecké společnosti jako byla Česká botanická společnost a Česká ornitologická společnost.

3.1.2 Vývoj ochrany přírody po roce 1990

Tzv. Sametová revoluce v listopadu 1989 přinesla mnoho politických, hospodářských a společenských změn, které napomohly 1. 1. 1990 vzniku Ministerstva životního prostředí, které převzalo povinnosti v oblasti ochrany přírody v republice od Ministerstva kultury, Ministerstva vnitra a Ministerstva lesního a vodního hospodářství, pod které ochrana přírody spadala (Sulková, 2009).

Hlavním výkonným pracovištěm státní ochrany přírody se stala Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK ČR) s ústředním sídlem v Praze a 15

regionálními pracovišti. Mimo jinou činnost vydává AOPK základní oborový časopis Ochrana přírody.

Ke shromažďování, hodnocení a interpretaci informací o životním prostředí a jejich poskytování odborné i laické veřejnosti, byla zřízena Ministerstvem životního prostředí jeho příspěvková organizace CENIA.

CENIA spolupracuje se všemi poskytovateli datových zdrojů v resortu životního prostředí i s řadou výzkumných, vědeckých či univerzitních pracovišť. Podílí se na vývoji a poskytování vybraných datových a mapových služeb a je provozovatelem řady informačních systémů. CENIA připravuje národní hodnotící dokumenty a strategické a koncepční materiály vznikající v gesci MŽP a profiluje svou pozici i na poli vědy a výzkumu.

CENIA spravuje Integrovaný systém ohlašovacích povinností ISPOP, který zajišťuje plnění legislativně povinných hlášení z oblasti životního prostředí a současně poskytuje data pro průřezové environmentální informace.

Datovým výstupem CENIA je Informační systém statistiky a reportingu životního prostředí ISSaR, který obsahuje přehledně zpracovaný soubor všech statistických údajů a indikátorů stavu životního prostředí.

CENIA spravuje Národní geoportál INSPIRE, kde jsou kromě dat a služeb spadajících pod směrnici INSPIRE k nalezení i tematická data několika desítek subjektů od centrálních orgánů veřejné správy, rezortních organizací, krajských úřadů, obcí, výzkumných institucí, až po soukromé firmy, přičemž zobrazovanými daty pokrývá širokou škálu oborů.

Mezi hlavní publikační výstupy CENIA patří zejména Zpráva o životním prostředí České republiky, zprávy o životním prostředí v krajích České republiky (tzv. krajské zprávy) a Statistická ročenka životního prostředí České republiky.

V České republice je CENIA kontaktním místem Evropské agentury pro životní prostředí (EEA) a je zapojena do Evropské informační a pozorovací sítě pro životní prostředí Eionet. Současně je také národním kontaktním místem pro Infrastrukturu pro prostorové informace v Evropě INSPIRE a zastupujícím orgánem evropského programu ekoznačení – Ecolabel EU a programu Eco-Management and Audit Scheme (EMAS) (Cenia, 2020).

V roce 1992 byl vydán zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, který byl přelomový v moderním posunu od konzervačního pojetí ochrany zbytků přírody

k aktivní ochraně celé krajiny (Lipský, 2016). Ochrana přírody a krajiny podle tohoto zákona znamená ochranu a péči o:

- volně žijící živočichy,
- planě rostoucí rostliny a jejich společenstva,
- nerosty, horniny, paleontologické nálezy,
- ekologické systémy a krajinné celky,
- vzhled a přístupnost krajiny.

Hlavním cílem tohoto zákona je „.....příspěť k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitosti forem života, přírodních hodnot a krás a k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji“ (§ 1 zákona č. 114/1992 Sb.).

Zákon byl v průběhu let novelizován, významné změny byly ovlivněny například vstupem České republiky do Evropské unie – implementace pasáží týkajících se soustavy NATURA 2000. Do soustavy Natura 2000 spadají dvě kategorie:

- Evropsky významná lokalita (EVL),
- Ptačí oblast (PO).

Politické změny, které nastaly v souvislosti s tzv. Sametovou revolucí, se též markantně projeví v celkem brzkém vyhlášení dvou nových národních parků – Šumava a Podyjí. Zatím poslední národní park byl pak vyhlášen až v roce 2000, a to již podle nového zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

V letech 1990 až 1991 vznikly též nové chráněné krajinné oblasti – Železné Hory, Broumovsko, Litovelské Pomoraví a Poodří, kdy se poprvé mezi chráněnou kulturní krajinou podařilo prosadit typ nížinaté nivní a lužní krajiny. Na poměrně dlouhou dobu se počet CHKO ustálil na počet 24, to platilo do roku 2005, kdy vznikla CHKO Český les. Zatím poslední, a tudíž nejmladší, česká CHKO Brdy byla zřízena 1. ledna 2016, a to díky zrušení rozsáhlého vojenského výcvikového prostoru s přírodovědně a krajinářsky jedinečnou krajinou (Lipský, 2016).

Na rozdíl od zákona č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody, z roku 1956, je v novém zákoně kladen důraz nejen na ochranu přírody, ale krajiny jako celku. Územní i druhová ochrana jsou důsledně děleny na obecnou a speciální, zvláštní zaměření je na ochranu veškeré dřevinné zeleni rostoucí mimo les, která byla předešlým zákonem chráněna nedostatečně a neúčinně.

Zákon přinesl novou kategorizaci zvláště chráněných území, která jsou nástrojem speciální územní ochrany. Tato kategorizace je logickým zjednodušením předchozího stavu, tradiční kategorie velkoplošné ochrany – národní parky a chráněná krajinná území zůstaly.

Co se týče ZCHÚ, jsou rozdělena do čtyř kategorií: přírodní rezervace, národní přírodní rezervace, přírodní památka a národní přírodní památka.

Maloplošných ZCHÚ v České republice bylo ke dni 2. 1. 2018 celkem 2 634, přičemž nejvíce, 1 581, jich je v kategorii přírodní památka (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2020).

Kromě ochrany zvláštní (ZCHÚ, zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů) se ochrana přírody zaměřuje i na ochranu obecnou, a to jak druhovou, tak i územní. Významné postavení v plánování a ochraně krajiny získaly po roce 1990 tzv. ÚSES – územní systémy ekologické stability. Kromě ÚSES existují i další krajinnotvorné programy, a to Revitalizace vodních toků a obecně revitalizace říčních systémů, Program obnovy venkova a Program péče o krajinu. K novým, prozatím metodicky problémovým nástrojům, patří institut krajinného rázu a významné krajinné prvky.

Zaměření současné ochrany přírody tak charakterizuje další posun od tradiční ochrany vybraných druhů a vybraných ZCHÚ směrem k aktivní řízené péči, jež se projevuje managementem chráněných území a chráněných druhů, pro něž jsou zřizovány záchranné chovy. Obecně se současné období řízené a integrované péče po roce 1990 od předchozího období odlišuje důrazem na tři výrazné aspekty:

- pro ochranu druhů je nezbytná také ochrana jejich biotopů,
- ochrana cenných lokalit znamená ochranu celých ekosystémů a krajinných celků,
- ochrana národní musí být propojená s ochranou mezinárodní.

Integrovaná ochrana přírody již nemá striktně konzervační zaměření, ale je spojena s optimálním využíváním krajiny včetně aplikace koncepce ekosystémových služeb (Lipský, 2016).

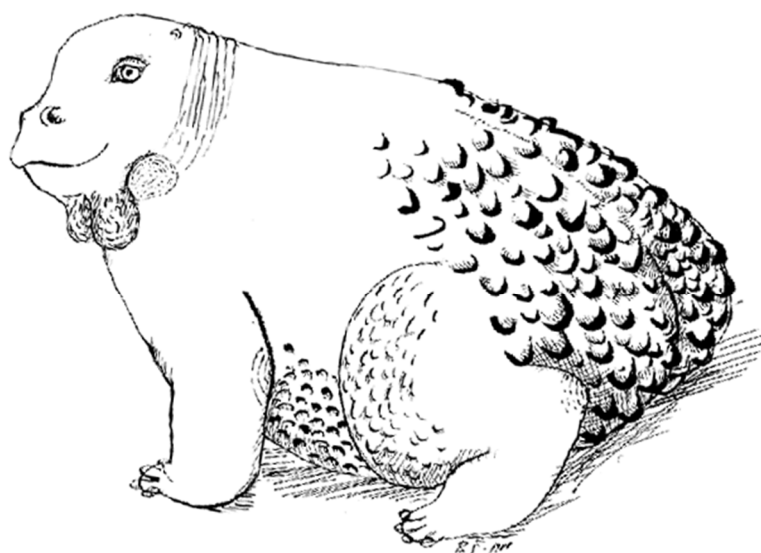
V gesci Ministerstva životního prostředí je vydávání Zprávy o životním prostředí, která je od roku 1993 každoročně předkládána ke schválení vládě ČR a následně zveřejňována na internetových stránkách MŽP a GENIA.

Zpráva o životním prostředí České republiky je komplexní hodnotící dokument shrnující aktuální poznatky o stavu a vývoji jednotlivých složek životního prostředí, vlivu hospodářských sektorů na životní prostředí, nástrojích politiky životního prostředí, dopadech současného stavu životního prostředí na lidské zdraví a ekosystémy a o stavu životního prostředí v mezinárodním kontextu. Cílem je posoudit naplňování Státní politiky životního prostředí a identifikovat nové prioritní oblasti, které by měly být v rámci politiky řešeny (Ministerstvo životního prostředí, 2020).

Zpráva o životním prostředí je základem reportingu v oblasti životního prostředí ČR. V období let 1994 – 2008 se významně neměnila její metodika, k výrazné změně došlo v roce 2009 v souvislosti s rostoucími potřebami a nároky na informace a tvorbu strategií. Základem zprávy jsou autorizovaná data získaná z monitorovacích systémů spravovaných resortními i mimoresortními organizacemi. Pro účely mezinárodního srovnání jsou použita data Eurostatu, Evropské agentury pro životní prostředí (EEA), případně Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD).

I v porevoluční době jsou nedílnou součástí ochrany životního prostředí mnohá různá občanská hnutí a spolky. Kromě již výše zmiňovaných předrevolučních hnutí Brontosaurus, DUHA či Děti Země, jsou to např. Nadace Partnerství či Arnika.

Tyto spolky a hnutí se věnují různým aktivitám souvisejícím se zlepšením stavu přírody a krajiny v České republice. Pro zajímavost uvádím např. počín hnutí Děti Země, které od roku 1992 vyhlašuje každoročně cenu za anti-ekologii „Ropák roku“. Anketa byla inspirována studentským filmem Jana Svěráka *Ropáci* z roku 1988 o výskytu nového živočišného druhu *Petroleus mostensis* (Ropák bahnomilný) ve zdevastované oblasti severních Čech, který se živí znečištěním. Jedná se o dokumentární mystifikaci o novém živočišném druhu, kterému vyhovují životní podmínky, které jsou pro lidi smrtelné. Film *Ropáci* byl v roce 1989 oceněn Studentským Oscarem Americké filmové akademie a zvláštní cenou Zlatý drak na MFKF v Krakově (ČSFD, 2020).

Kresba: *„Ropáci“* režie: Jan Svěrák

Emil Šalamoun

Obrázek č. 1 „Ropák“ © Doc. M.A.Barbara Šalamounová, 1987, uvedeno s laskavým svolením autorky

Kandidáty na cenu „Ropák roku“ může navrhnout kdokoliv s uvedením jména, zaměstnání a funkce kandidáta na „ropáka“ a především ověřitelného důvodu pro navržení, tzn. prosazování nějakého škodlivého záměru, vydání závažného rozhodnutí nebo hlavní podíl na realizaci nějaké „antiekologické“ stavby (Ropák, Děti Země, 2020).

Vítěze ceny vybírá na základě podnětů veřejnosti více než stočlenná komise, výběr probíhá bodováním nominovaných kandidátů. Členy komise jsou zástupci ekologických organizací, ekologové, filozofové, sociologové, vysokoškolští pedagogové, publicisté, umělci, politici apod. Úplné jmenovité složení komise není zveřejňováno a obměňuje se. Mezi zakladatele komise patřil Ivan Dejmal (ekolog a bývalý ministr životního prostředí) a jejími členy jsou např. Jiří Dědeček (předseda českého PEN klubu), Zbyněk Fiala (bývalý šéfredaktor Literárních novin), Čestmír Klos (novinář) nebo Petr Svoboda (Fyziologický ústav AV ČR), filozof Erazim Kohák, sociolog Jan Keller nebo teatrolog Vladimír Just.

Prvním „ropákem“ byl za rok 1992 dne 16. dubna 1993 vyhlášen ředitel podniku Vodohospodářská výstavba Július Binder za „celoživotní zásluhy na totální náhradě podunajských ekosystémů PŘÍROPOU v podobě výstavby vodního díla Gabčíkovo“ (Ropák, Děti Země, 2020). Jediným, kdo doposud získal cenu dvakrát, je ministr průmyslu a obchodu Jan Mládek (Česká televize, ČT24, 2016). Mezi „ropáky“ se zařadili dokonce i tři ministři životního prostředí – za rok 1994 Ing. František Benda, CSc., za rok 2010 Mgr. Pavel Drobil a za rok 2012 Mgr. Tomáš Chalupa. V roce 2010 byl „oceněn“ hlavní cenou i náměstek ministra životního prostředí ČR Ing. Josef Běle (Ropák, Děti Země, 2020).

3.2 Legislativa

3.2.1 Základní právní normy pro oblast životního prostředí

Za základní právní normy pro oblast životního prostředí lze považovat následující právní normy v aktuálním znění (vybráno z: Bítová a další 2005, str. 34 – 38):

- Zákon č. 173/1989 Sb., o opatřeních v soustavě ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, v jejichž čele stojí člen vlády ČSR
- Ústavní zákony č. 159/1990 Sb. a 556/1990 Sb., kterými se mění a doplňuje ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci
- Ústavní zákon č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje listina základních práv a svobod

- Zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa
- Zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí ČR
- Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- Zákon č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
- Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava české republiky
- Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí
- Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí)
- Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů

Zákon č. 173/1989 Sb., o opatřeních v soustavě ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, v jejichž čele stojí člen vlády ČSR

Zákon č. 173/1989 Sb., o opatřeních v soustavě ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, v jejichž čele stojí člen vlády ČSR (dále jen „Zákon č. 173/1989 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 1. 1990, novelizoval Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů, zřídil ministerstvo životního prostředí jako ústřední orgán státní správy a stanovil jeho hlavní činnosti.

K Zákonu č. 173/1989 Sb. neexistují žádné novely ani žádné vyhlášky MŽP či nařízení vlády.

Ministerstvo životního prostředí je v současné době ústředním orgánem státní správy pro následující oblasti (Ministerstvo životního prostředí, 2019):

- ochrana přirozené akumulace vod,
- ochrana vodních zdrojů a ochrana jakosti podzemních a povrchových vod,
- ochrana ovzduší,
- ochrana přírody a krajiny,
- ochrana zemědělského půdního fondu,
- výkon státní geologické služby,
- ochrana horninového prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod,
- geologické práce a ekologický dohled nad těžbou,
- odpadové hospodářství,

- posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí, včetně těch, které přesahují hranice státu,
- myslivost, rybářství a lesní hospodářství v národních parcích,
- státní ekologická politika.

Ústavní zákony č. 159/1990 Sb. a 556/1990 Sb., kterými se mění a doplňuje ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci

Ústavní zákon č. 159/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci (dále jen „Ústavní zákon č. 159/1990 Sb.“), který nabyl účinnosti k 10. 5. 1990, upravuje působnost České a Slovenské Federativní Republiky v oblasti životního prostředí (Ústavní zákon č. 159/1990 Sb.):

- zásadní zákonodárná úprava ve věcech ochrany ovzduší, vody, půdy a lesa na základě celostátního přístupu ke krajině, ekologických havárií, zneškodňování odpadů, hospodaření s druhotnými surovinami a ochrany potravního řetězce člověka před cizorodými látkami; výkon v těchto věcech patří orgánům republik,
- tvorba státní ekologické politiky,
- uskutečňování mezinárodní spolupráce a koordinace mezinárodní spolupráce v působnosti republik.

Ústavní zákon č. 556/1990 Sb., kterým se mění ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci (dále jen „Ústavní zákon č. 556/1990 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 1. 1991, upravuje působnost České a Slovenské Federativní Republiky v oblasti životního prostředí (Ústavní zákon č. 556/1990 Sb.):

- zákonná úprava v zásadních věcech životního prostředí,
- zákonná úprava a výkon státního dozoru ve věcech jaderné bezpečnosti,
- tvorba koncepce ekologické politiky České a Slovenské Federativní Republiky,
- tvorba koncepce celostátního informačního systému a životního prostředí v návaznosti na mezinárodní informační systémy v dané oblasti, v součinnosti s Českou republikou a Slovenskou republikou,
- uskutečňování mezinárodní spolupráce v působnosti České a Slovenské Federativní Republiky a koordinace mezinárodní spolupráce v působnosti České republiky a Slovenské republiky.

Ústavní zákon č. 159/1990 Sb. a Ústavní zákon č. 556/1990 Sb. pozbyly účinnosti dne 1. 1. 1993, přičemž k nim neexistovaly žádné novely ani žádné vyhlášky MŽP či nařízení vlády.

Ústavní zákon č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje listina základních práv a svobod

Ústavní zákon č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky (dále jen „Ústavní zákon č. 23/1991 Sb.“), který nabyl účinnosti k 8. 2. 1991, ustanovuje základní práva a svobody občanů České a Slovenské Federativní Republiky, mezi které mimo jiné patří dle hlavy čtvrté, článku 26 také právo na příznivé životní prostředí a právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů, přičemž *„při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem“* (Ústavní zákon č. 23/1991 Sb.).

Ústavní zákon č. 23/1991 Sb. pozbyl účinnosti dne 1. 1. 1993, kdy vstoupila v účinnost nová Listina základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku České republiky, přičemž k Ústavnímu zákonu č. 23/1991 Sb. neexistovala žádná novela ani žádná vyhláška MŽP či nařízení vlády.

Zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa

Zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa (dále jen „Zákon č. 282/1991 Sb.“), který nabyl účinnosti k 15. 7. 1991, zřizuje Českou inspekci životního prostředí jako *„orgán státní správy, který je podřízen ministerstvu životního prostředí České republiky“* (Zákon č. 282/1991 Sb.).

Novely Zákona č. 282/1991 Sb.:

- Zákon č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnicky významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin),
- Zákon č. 222/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech,
- Zákon č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu,

- Zákon č. 250/2014 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o státní službě,
- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích.

K Zákonu č. 282/1991 Sb. neexistují žádné vyhlášky MŽP ani žádná nařízení vlády.

Činnost České inspekce životního prostředí v současné době zahrnuje pět oblastí – ochrana přírody, ochrana ovzduší, odpadové hospodářství, ochrana lesa, ochrana vod, v rámci nichž Česká inspekce životního prostředí uskutečňuje (Česká inspekce životního prostředí, 2019):

- dozor nad dodržováním právních předpisů na ochranu životního prostředí,
- inspekce – kontroly,
- ukládání opatření k nápravě zjištěných nedostatků,
- ukládání sankčních opatření za nedodržování zákonů životního prostředí,
- kontrolu obchodu a nakládání s ohroženými druhy živočichů, rostlin a výrobků z nich (nelegálně získané jedince a předměty odebírá),
- omezení, případně zastavení provozů, pokud vážně ohrožují životní prostředí,
- řešení starých ekologických zátěží,
- řešení podnětů občanů i právnických osob,
- poskytování informací na základě žádostí ve smyslu platných zákonů,
- informování veřejnosti i sdělovacích prostředků a orgánů státní správy o údajích o životním prostředí, které získává při inspekční činnosti,
- vypracování stanovisek pro jiné orgány státní správy,
- řešení havárií v oblasti životního prostředí,
- spolupráci s inspekčními orgány zemí Evropské unie a sítí inspekčních orgánů EU (tzv. IMPEL),
- stanovení poplatků za vypouštění odpadních vod a odběr podzemních vod.

Zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí ČR

Zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí ČR (dále jen „Zákon č. 388/1991 Sb.“), který nabyl účinnosti k 4. 10. 1991, zřizuje Státní fond životního prostředí ČR jako „jinou státní organizaci, jejímž správcem je ministerstvo životního prostředí“ (Zákon č. 388/1991 Sb.).

Novely Zákona č. 388/1991 Sb.:

- Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu,
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon),

- Zákon č. 482/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 346/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech,
- Zákon č. 239/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 250/2014 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o státní službě,
- Zákon č. 41/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 367/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 113/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

K Zákonu č. 388/1991 Sb. neexistují žádné vyhlášky MŽP ani žádná nařízení vlády.

Posláním Státního fondu životního prostředí ČR je od jeho vzniku „*prostřednictvím investic do životního prostředí chránit zdraví, majetky obyvatel a přírodní bohatství České republiky, přispívat k jejímu udržitelnému rozvoji a uchování pro budoucí generace*“ (Státní fond životního prostředí, 2019).

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí (dále jen „Zákon č. 17/1992 Sb.“), který nabyl účinnosti k 16. 1. 1992, ustanovuje základní pojmy v oblasti životního prostředí, zásady ochrany životního prostředí, povinnosti při ochranně životního prostředí, odpovědnost za porušení těchto povinností a ekonomické nástroje pro ochranu životního prostředí (Zákon č. 17/1992 Sb.).

Novely Zákona č. 17/1992 Sb.:

- Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí,
- Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí),
- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích.

K Zákonu č. 17/1992 Sb. neexistují žádné vyhlášky MŽP ani žádná nařízení vlády.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „Zákon č. 114/1992 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 6. 1992, definuje následující oblasti (Zákon č. 114/1992 Sb.):

- ochrana přírody a krajiny, její obsah a základní pojmy pro oblast ochrany přírody a krajiny,
- obecná ochrana přírody a krajiny,
- zvláště chráněná území,
- soustava Natura 2000,
- památné stromy, zvláště chráněné druhy rostlin, živočichů a nerostů,
- některá omezení vlastnických práv, finanční příspěvky při ochraně přírody, přístup do krajiny, účast veřejnosti a právo na informace v ochraně přírody,
- orgány a státní správa v ochraně přírody,
- odpovědnost na úseku ochrany přírody.

Novely Zákona č. 114/1992 Sb.:

- Zákon č. 347/1992 Sb., kterým se mění zákon České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny,
- Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon),
- Nález Ústavního soudu České republiky č. 3/1997 Sb.,
- Zákon č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatřeních k ochraně těchto

- druhů a o změně a doplnění zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí,
 - Zákon č. 161/1999 Sb., kterým se vyhláší Národní park České Švýcarsko a mění se zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,
 - Zákon č. 238/1999 Sb., kterým se mění zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 102/1963 Sb., o rybářství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon),
 - Zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze,
 - Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci),
 - Zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činností okresních úřadů,
 - Zákon č. 168/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,
 - Zákon č. 218/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů,
 - Zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy),
 - Zákon č. 387/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem

- lesních dřevin) a zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 444/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
 - Zákon č. 222/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
 - Zákon č. 186/2006 Sb., o změně některých zákonů souvisejících s přijetím stavebního zákona a zákona o vyvlastnění,
 - Zákon č. 124/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
 - Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmě a o její nápravě a o změně některých zákonů,
 - Zákon č. 312/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,
 - Zákon č. 291/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
 - Zákon č. 349/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 161/1999 Sb., kterým se vyhlašuje Národní park České Švýcarsko a mění se zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů,
 - Zákon č. 223/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o volném pohybu služeb,
 - Zákon č. 381/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,
 - Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech,
 - Zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu,
 - Zákon č. 350/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony,

- Zákon č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu,
- Zákon č. 175/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 250/2014 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o státní službě,
- Zákon č. 39/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 15/2015 Sb., o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů),
- Zákon č. 319/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 123/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích,
- Zákon č. 123/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 277/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv.

K Zákonu č. 114/1992 Sb. existuje 188 vyhlášek MŽP, které se týkají zejména vyhlášení národních přírodních památek, rezervací, přírodních rezervací, národních přírodních rezervací atd., a 59 nařízení vlády, která se týkají zejména vymezení chráněných krajinných oblastí, evropsky významných lokalit, národních parků a ptačích oblastí.

Zákon č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí

Zákon č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „Zákon č. 244/1992 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 7. 1992, upravuje „*posuzování vlivů připravovaných staveb, jejich změn a změn v jejich užívání, činností, technologií,*

rozvojových koncepcí a programů a výrobků na životní prostředí a určuje orgány státní správy příslušné k posuzování vlivů na životní prostředí“ (Zákon č. 244/1992 Sb.).

Novely Zákona č. 244/1992 Sb.:

- Zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze,
- Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí).

Vyhláška MŽP k Zákonu č. 244/1992 Sb.:

- Vyhláška č. 499/1992 Sb., o odborné způsobilosti pro posuzování vlivů na životní prostředí a o způsobu a průběhu veřejného projednání posudku.

K Zákonu č. 244/1992 Sb. neexistují žádná nařízení vlády.

Zákon č. 244/1992 byl nahrazen Zákonem č. 100/2001 Sb. – viz dále v příslušné podkapitole; a byl zrušen Zákonem č. 93/2004 Sb., kterým se mění Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, který nabyl účinnosti k 1. 5. 2004.

Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod

Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky (dále jen „Usnesení č. 2/1993 Sb.“), které nabylo účinnosti k 1. 1. 1993, ustanovuje ve svém Článku 35, že každý má právo na příznivé životní prostředí a na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů, přičemž *„při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem“* (Usnesení č. 2/1993 Sb.).

Novela Usnesení č. 2/1993 Sb.:

- Ústavní zákon č. 162/1998 Sb., kterým se mění Listina základních práv a svobod.

K Usnesení č. 2/1993 Sb. neexistují žádné vyhlášky MŽP ani žádná nařízení vlády.

Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí

Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí (dále jen „Zákon č. 123/1998 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 7. 1998, *„upravuje podmínky výkonu práva na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů, jimiž disponují orgány státní správy, orgány územní samosprávy a jimi zřízené, řízené nebo pověřené právnické osoby a přístup veřejnosti k informacím o stavu životního*

prostředí a přírodních zdrojů, jež mají tyto orgány k dispozici, a stanoví základní podmínky, za nichž jsou takové informace zpřístupňovány“ (Zákon č. 123/1998 Sb.).

Novely Zákona č. 123/1998 Sb.:

- Zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze,
- Zákon č. 6/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění zákona č. 132/2000 Sb.,
- Zákon č. 413/2005 Sb., o změně zákonů v souvislosti s přijetím zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti,
- Zákon č. 380/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 83/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhlášky MŽP k Zákonu č. 123/1998 Sb.:

- Vyhláška č. 103/2010 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o právu na informace o životním prostředí,
- Vyhláška č. 257/2015 Sb., kterou se mění vyhláška č. 103/2010 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o právu na informace o životním prostředí.

K Zákonu č. 123/1998 Sb. neexistují žádná nařízení vlády.

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí)

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „Zákon č. 100/2001 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 1. 2002, „*upravuje posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví a postup fyzických osob, právnických osob, správních orgánů a územních samosprávných celků (obcí a krajů) při tomto posuzování*“ přičemž mu podléhají v Zákonu č. 100/2001 Sb. „*vymezené záměry a koncepce, jejichž provedení by mohlo závažně ovlivnit životní prostředí*“ a jeho účelem je „*získat objektivní odborný podklad pro vydání rozhodnutí, popřípadě opatření podle zvláštních právních předpisů*“ (Zákon č. 100/2001 Sb.).

Novely Zákona č. 100/2001 Sb.:

- Zákon č. 93/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí),
- Zákon č. 163/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění zákona č. 93/2004 Sb.,
- Zákon č. 186/2006 Sb., o změně některých zákonů souvisejících s přijetím stavebního zákona a zákona o vyvlastnění,
- Zákon č. 216/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 124/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 436/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 223/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o volném pohybu služeb,
- Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech,
- Zákon č. 38/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 85/2012 Sb., o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 167/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 350/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony,
- Zákon č. 39/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon

o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,

- Zákon č. 268/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 256/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 298/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 326/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Vyhlášky MŽP k Zákonu č. 100/2001 Sb.:

- Vyhláška MŽP č. 457/2001 Sb., o odborné způsobilosti a o úpravě některých dalších otázek souvisejících s posuzováním vlivů na životní prostředí – nahrazena pozdější vyhláškou,
- Vyhláška MŽP č. 453/2017 Sb., o odborné způsobilosti a o úpravě některých dalších otázek souvisejících s posuzováním vlivů na životní prostředí.

Nařízení vlády k Zákonu č. 100/2001 Sb.:

- Nařízení vlády č. 283/2016 Sb., o stanovení prioritních dopravních záměrů.

Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů

Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů (dále jen „Zákon č. 167/2008 Sb.“), který nabyl účinnosti k 17. 8. 2008, v souladu s předpisy Evropského společenství „*upravuje práva a povinnosti osob při předcházení ekologické újmy a při její nápravě, došlo-li k ní nebo*

hrozí-li bezprostředně na chráněných druzích volně žijících živočichů či planě rostoucích rostlin, na přírodních stanovištích vymezených tímto zákonem, na vodě nebo půdě, a dále výkon státní správy v této oblasti“ (Zákon č. 167/2008 Sb.).

Novely Zákona č. 167/2008 Sb.:

- Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech,
- Zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu,
- Zákon č. 85/2012 Sb., o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu,
- Zákon č. 250/2014 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o státní službě,
- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích,
- Zákon č. 98/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška MŽP k Zákonu č. 167/2008 Sb.:

- Vyhláška č. 17/2009 Sb., o zjišťování a nápravě ekologické újmy na půdě.

Nařízení vlády k Zákonu č. 167/2008 Sb.:

- Nařízení vlády č. 295/2011 Sb., o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění.

3.2.2 Související právní normy

S výše uvedenými základními zákony souvisí také další právní normy, které lze rozdělit na:

- prováděcí právní předpisy k výše uvedeným zákonům – nařízení a vyhlášky tak, jak jsou uvedeny výše u jednotlivých fundamentálních právních norem,
- další zákony související se specifickými oblastmi životního prostředí (a s nimi související nařízení a vyhlášky), přičemž tyto oblasti jsou následující (vybráno z: Ministerstvo životního prostředí, 2019):
 - integrovaná prevence znečišťování,

- ochrana biodiverzity,
- CITES,
- ochrana zemědělského a půdního fondu,
- geologie a hornictví,
- vodní hospodářství,
- odpadové hospodářství,
- ochrana ovzduší,
- regulované látky a f-plyny,
- změna klimatu,
- chemické látky,
- prevence závažných havárií,
- geneticky modifikované organismy.

Integrovaná prevence znečišťování

Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (dále jen „Zákon č. 76/2002 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 1. 2003, byl vydán pro potřeby (Zákon č. 76/2002 Sb.):

- dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku,
- zabezpečení integrovaného výkonu veřejné správy při povolování provozu zařízení,
- zřízení a provozování integrovaného registru znečišťování životního prostředí.

Novely Zákona č. 76/2002 Sb.:

- Zákon č. 521/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), a zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší),
- Zákon č. 437/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění zákona č. 521/2002 Sb., a zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách,
- Zákon č. 695/2004 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a o změně některých zákonů,

- Zákon č. 444/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 222/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech,
- Zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu,
- Zákon č. 85/2012 Sb., o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 69/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu,
- Zákon č. 39/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích,
- Zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Vyhlášky MŽP k Zákonu č. 76/2002 Sb.:

- Vyhláška č. 554/2002 Sb., kterou se stanoví vzor žádosti o vydání integrovaného povolení, rozsah a způsob jejího vyplnění – zrušena k 5. 10. 2013,

- Vyhláška č. 572/2004 Sb., kterou se stanoví forma a způsob vedení evidence podkladů nezbytných pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování – zrušena ke 12. 2. 2008,
- Vyhláška č. 363/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 554/2002 Sb., kterou se stanoví vzor žádosti o vydání integrovaného povolení, rozsah a způsob jejího vyplnění – zrušena k 5. 10. 2013,
- Vyhláška č. 288/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o integrované prevenci.

Nařízení vlády k Zákonu č. 76/2002 Sb.:

- Nařízení vlády č. 63/2003 Sb., o způsobu a rozsahu zabezpečení systému výměny informací o nejlepších dostupných technikách – zrušeno k 19. 3. 2013,
- Nařízení vlády č. 368/2003 Sb., o integrovaném registru znečištění – zrušeno ke 12. 2. 2008,
- Nařízení vlády č. 304/2005 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 368/2003 Sb., o integrovaném registru znečišťování – zrušeno ke 12. 2. 2008.

Ochrana biodiverzity

Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy (dále jen „Zákon č. 115/2000 Sb.“), který nabyl účinnosti k 10. 5. 2000, upravuje „poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy“, které jsou poskytované ze strany státu a „za podmínek, v rozsahu a způsobem, které jsou stanoveny tímto zákonem“ (Zákon č. 115/2000 Sb.).

V původním znění zákona¹ byly vybranými zvláště chráněnými živočichy dle § 3 Zákona č. 115/2000 Sb.:

- bobr evropský,
- vydra říční,
- kormorán velký,
- los evropský,
- medvěd hnědý,
- rys ostrovid,
- vlk.

¹ V aktuálním znění zákona č. 115/2000 jsou vybranými zvláště chráněnými živočichy stejné druhy s výjimkou kormorána velkého.

Novely Zákona č. 115/2000 Sb.:

- Zákon č. 476/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy,
- Zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů,
- Zákon č. 130/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech,
- Zákon č. 197/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 100/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška MŽP k Zákonu č. 115/2000 Sb.:

- Vyhláška č. 360/2000 Sb., o stanovení způsobu výpočtu výše náhrady škody způsobené vybranými zvláště chráněnými živočichy na vymezených domestikovaných zvířatech, psech sloužících k jejich hlídání, rybách, včelstvech, včelařském zařízení, nesklizených polních plodinách a na lesních porostech.

K Zákonu č. 115/2000 Sb. neexistují žádná nařízení vlády.

Zákon č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů (dále jen „Zákon č. 162/2003 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 7. 2003, upravuje *„podmínky pro vydání licence k provozování zoologických zahrad, postup při vydávání licence, kontrolu nad dodržováním povinností plynoucích z tohoto zákona, základní podmínky pro poskytování dotací ze státního rozpočtu a jiných veřejných zdrojů provozovatelům zoologických zahrad a sankce za porušení povinností stanovených tímto zákonem“* (Zákon č. 162/2003 Sb.).

Novely Zákona č. 162/2003 Sb.:

- Zákon č. 141/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů (zákon o zoologických zahradách),

- Zákon č. 124/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech,
- Zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu,
- Zákon č. 420/2011 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim,
- Zákon č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu,
- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích.

Nařízení vlády k Zákonu č. 162/2003 Sb.:

- Nařízení vlády č. 17/2004 Sb., o pravidlech pro poskytování dotací provozovatelům zoologických zahrad.

K Zákonu č. 162/2003 Sb. neexistují žádné vyhlášky MŽP.

Zákon č. 93/2018 Sb., o podmínkách využívání genetických zdrojů podle Nagojského protokolu (dále jen „Zákon č. 93/2018 Sb.“), který nabyl účinnosti k 20. 6. 2018, upravuje v návaznosti na předpisy Evropské unie *„práva a povinnosti osob a působnost správních úřadů v oblasti dodržování podmínek pro přístup a sdílení přínosů z využívání genetických zdrojů a tradičních znalostí souvisejících s genetickými zdroji“* (Zákon č. 93/2018 Sb.).

K Zákonu č. 93/2018 Sb. neexistují žádné novely ani žádné vyhlášky MŽP či nařízení vlády.

CITES

Zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (dále jen „Zákon č. 100/2004 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 5. 2004, upravuje *„ochranu volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, které jsou ohroženy na přežití, s cílem jejich zachování regulováním obchodu s nimi v souladu s Úmluvou o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a právem Evropského společenství“* (Zákon č. 100/2004 Sb.).

Cílem úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES), jejíž smluvní stranou je Česká republika od 1. 1. 1993, je ochrana ohrožených druhů fauny a flóry před hrozbou jejich úplného vyhubení v přírodě v důsledku jejich nadměrného využívání a bezohledného získávání pro komerční účely (Klouček, 2017).

Novely Zákona č. 100/2004 Sb.:

- Zákon č. 444/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 346/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech,
- Zákon č. 420/2011 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim,
- Zákon č. 467/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 18/2012 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky,
- Zákon č. 279/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 86/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 243/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím celního zákona,

- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích.

Vyhlášky MŽP k Zákonu č. 100/2004 Sb.:

- Vyhláška č. 227/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy) – nahrazena pozdější vyhláškou,
- Vyhláška č. 210/2010 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o obchodování s ohroženými druhy,
- Vyhláška č. 198/2013 Sb., o výši náhrady nákladů péče o skupiny druhů exemplářů v záchranných centrech.

K Zákonu č. 100/2004 Sb. neexistují žádná nařízení vlády.

Ochrana zemědělského půdního fondu

Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu (dále jen „Zákon č. 334/1992 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 7. 1992, upravuje ochranu, zvelebování a racionální využívání zemědělského půdního fondu, přičemž zemědělský půdní fond je tímto zákonem definován jako základní přírodní bohatství České republiky, nenahraditelný výrobní prostředek umožňující zemědělskou výrobu a jako jedna z hlavních složek životního prostředí, přičemž je tvořen (Zákon č. 334/1992 Sb.):

- zemědělsky obhospodařovanou půdou nebo půdou dočasně zemědělsky neobdělávanou (která byla a má být zemědělsky obhospodařovaná) – orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, louky a pastviny,
- rybníky s chovem ryb nebo vodní drůbeže,
- nezemědělskou půdou potřebnou k zajišťování zemědělské výroby – např. polní cesty, pozemky se zařízením důležitým pro polní závlahy, ochranné terasy proti erozi apod.²

Novely Zákona č. 334/1992 Sb.:

- Zákon č. 10/1993 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1993, o změně a doplnění některých zákonů České národní rady a některých dalších předpisů,
- Zákon č. 98/1999 Sb., kterým se mění zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění zákona č. 10/1993 Sb.,

² O příslušnosti půdy do zemědělského půdního fondu rozhodují v případě pochybností orgány ochrany zemědělského půdního fondu.

- Zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze,
- Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci),
- Zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů,
- Zákon č. 444/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 222/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 186/2006 Sb., o změně některých zákonů souvisejících s přijetím stavebního zákona a zákona o vyvlastnění,
- Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újme a o její nápravě a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 9/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech,
- Zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu,
- Zákon č. 402/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 375/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zdravotních službách, zákona o specifických zdravotních službách a zákona o zdravotnické záchranné službě,
- Zákon č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů,

- Zákon č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu,
- Zákon č. 41/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 184/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích,
- Zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Vyhlášky MŽP k Zákonu č. 334/1992 Sb.:

- Vyhláška č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu – zrušena ke dni 15. 11. 2019,
- Vyhláška č. 48/2011 Sb., o stanovení tříd ochrany,
- Vyhláška č. 150/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 48/2011 Sb., o stanovení tříd ochrany,
- Vyhláška č. 153/2016 Sb., o stanovení podrobností ochrany kvality zemědělské půdy a o změně vyhlášky č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu,
- Vyhláška č. 271/2019 Sb., o stanovení postupů k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu.

K Zákonu č. 334/1992 Sb. neexistují žádná nařízení vlády.

Geologie a hornictví

Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (dále jen „Zákon č. 44/1988 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 7. 1988, ustanovuje *„zásady ochrany a racionálního využívání nerostného bohatství, zejména při vyhledávání a průzkumu, otvírce, přípravě a dobývání ložisek nerostů, úpravě a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním, jakož i bezpečnosti provozu a ochrany životního prostředí při těchto činnostech.“* (Zákon č. 44/1988).

Novely Zákona č. 44/1988 Sb.:

- Zákon č. 541/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon),
- Zákon č. 10/1993 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1993, o změně a doplnění některých zákonů České národní rady a některých dalších předpisů,
- Zákon č. 168/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění zákona České národní rady č. 541/1991 Sb. a zákona České národní rady č. 10/1993 Sb.,
- Zákon č. 366/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, ve znění zákona č. 543/1991 Sb., a zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze,
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů,
- Zákon č. 315/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 61/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů,
- Zákon č. 150/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 290/2002 Sb., o přechodu některých dalších věcí, práv a závazků České republiky na kraje a obce, občanská sdružení působící v oblasti tělovýchovy a sportu a o souvisejících změnách a o změně zákona č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky, ve znění zákona č. 10/2001 Sb., a zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 3/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě,

- ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 386/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů,
 - Zákon č. 313/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů,
 - Zákon č. 186/2006 Sb., o změně některých zákonů souvisejících s přijetím stavebního zákona a zákona o vyvlastnění,
 - Zákon č. 296/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony v souvislosti s jeho přijetím,
 - Zákon č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů,
 - Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech,
 - Zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu,
 - Zákon č. 85/2012 Sb., o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a o změně některých zákonů,
 - Zákon č. 350/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony,
 - Zákon č. 498/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů,
 - Zákon č. 257/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o katastru nemovitostí,
 - Zákon č. 89/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů,
 - Zákon č. 264/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím atomového zákona,

- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích,
- Zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Vyhlášky MŽP k Zákonu č. 44/1988 Sb.:

- Vyhláška č. 363/1992 Sb., o zjišťování starých důlních děl a vedení jejich registru,
- Vyhláška č. 364/1992 Sb., o chráněných ložiskových územích,
- Vyhláška č. 368/2004 Sb., o geologické dokumentaci,
- Vyhláška č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek.

Nařízení vlády k Zákonu č. 44/1988 Sb.:

- Nařízení vlády č. 80/1988 Sb., o stanovení kondic, klasifikaci zásob výhradních ložisek a o posuzování, schvalování a státní expertize jejich výpočtů – zrušena ke dni 20. 12. 1991,
- Nařízení vlády č. 98/2016 Sb., o sazbách úhrady.

Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě (dále jen „Zákon č. 61/1988 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 7. 1988, stanoví „*podmínky provádění hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, zejména z hlediska racionálního využívání ložisek nerostů, bezpečnosti práce a provozu, ochrany pracovního prostředí, jakož i podmínky používání výbušnin a upravuje organizaci a působnost orgánů státní báňské správy*“ (Zákon č. 61/1988 Sb.).

Novely Zákona č. 61/1988 Sb.:

- Zákon č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících,
- Zákon č. 542/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění zákona České národní rady č. 425/1990 Sb.,
- Zákon č. 169/1993 Sb., kterým se doplňuje zákon České národní rady č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění zákona České národní rady č. 425/1990 Sb. a zákona České národní rady č. 542/1991 Sb.,

- Zákon č. 128/1999 Sb., kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 71/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, a některé další zákony,
- Zákon č. 124/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 315/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 206/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů,
- Zákon č. 150/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 290/2002 Sb., o přechodu některých dalších věcí, práv a závazků České republiky na kraje a obce, občanská sdružení působící v oblasti tělovýchovy a sportu a o souvisejících změnách a o změně zákona č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky, ve znění zákona č. 10/2001 Sb., a zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 227/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 119/2002 Sb. a zákona č. 309/2002 Sb., a některé další zákony,
- Zákon č. 226/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů,

- Zákon č. 3/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 386/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 313/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 342/2006 Sb., kterým se mění některé zákony související s oblastí evidence obyvatel a některé další zákony,
- Zákon č. 186/2006 Sb., o změně některých zákonů souvisejících s přijetím stavebního zákona a zákona o vyvlastnění,
- Zákon č. 296/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony v souvislosti s jeho přijetím,
- Zákon č. 376/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 124/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 189/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky,
- Zákon č. 223/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o volném pohybu služeb,
- Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech,

- Zákon č. 155/2010 Sb., kterým se mění některé zákony ke zkvalitnění jejich aplikace a ke snížení administrativní zátěže podnikatelů,
- Zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu,
- Zákon č. 184/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 375/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zdravotních službách, zákona o specifických zdravotních službách a zákona o zdravotnické záchranné službě,
- Zákon č. 18/2012 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky,
- Zákon č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu,
- Zákon č. 250/2014 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o státní službě,
- Zákon č. 206/2015 Sb., o pyrotechnických výrobcích a zacházení s nimi a o změně některých zákonů (zákon o pyrotechnice),
- Zákon č. 204/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru),
- Zákon č. 91/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 243/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím celního zákona,
- Zákon č. 451/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 83/2013 Sb., o označování a sledovatelnosti výbušnin pro civilní použití,
- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích,
- Zákon č. 91/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhlášky MŽP k Zákonu č. 61/1988 Sb.:

- Vyhláška č. 368/2004 Sb., o geologické dokumentaci.

Nařízení vlády k Zákonu č. 61/1988 Sb.:

- Nařízení vlády č. 92/1988 Sb., o podmínkách racionálního využívání ložisek nevyhrazených nerostů – zrušeno ke dni 20. 12. 1991.

Zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích (dále jen „Zákon č. 62/1988 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 7. 1988, stanoví „*podmínky pro odborné a racionální projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, jejich koordinaci a kontrolu a pro využití jejich výsledků v národním hospodářství, ve vědě a technice, jakož i vymezuje postavení a působnost Českého geologického úřadu*“ (Zákon č. 62/1988 Sb.).

Novely Zákona č. 62/1988 Sb.:

- Zákon č. 543/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu,
- Zákonné opatření č. 369/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, ve znění zákona České národní rady č. 543/1991 Sb.,
- Usnesení AS15/92, o neschválení zákonného opatření předsednictva České národní rady ze dne 11. června 1992 č. 369/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, ve znění zákona České národní rady č. 543/1991 Sb.,
- Zákon č. 366/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, ve znění zákona č. 543/1991 Sb., a zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů,
- Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace),
- Zákon č. 3/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě,

- ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 444/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
 - Zákon č. 186/2006 Sb., o změně některých zákonů souvisejících s přijetím stavebního zákona a zákona o vyvlastnění,
 - Zákon č. 124/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
 - Zákon č. 223/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o volném pohybu služeb,
 - Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech,
 - Zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu,
 - Zákon č. 85/2012 Sb., o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a o změně některých zákonů,
 - Zákon č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu,
 - Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích,
 - Zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Vyhlášky MŽP k Zákonu č. 62/1988 Sb.:

- Vyhláška č. 206/2001 Sb., o osvědčení odborné způsobilosti projektovat, provádět a vyhodnocovat geologické práce,
- Vyhláška č. 282/2001 Sb., o evidenci geologických prací,
- Vyhláška č. 368/2004 Sb., o geologické dokumentaci,
- Vyhláška č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek,
- Vyhláška č. 18/2009 Sb., kterou se mění vyhláška č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek.

K Zákonu č. 62/1988 Sb. neexistují žádná nařízení vlády.

Zákon č. 85/2012 Sb., o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a o změně některých zákonů (dále jen „Zákon č. 85/2012 Sb.“), který nabyl účinnosti k 19. 4. 2012, upravuje v souvislosti s příslušným předpisem Evropské unie „*práva a povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob v oblasti ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a výkon státní správy s tím související*“ (Zákon č. 85/2012 Sb.).

Novely Zákona č. 85/2012 Sb.:

- Zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů,
- Zákon č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu,
- Zákon č. 193/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 85/2012 Sb., o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích.

K Zákonu č. 17/1992 Sb. neexistují žádné vyhlášky MŽP ani žádná nařízení vlády.

Vodní hospodářství

Účelem Zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (dále jen „Zákon č. 254/2001 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 1. 2002, je „*chránit povrchové a podzemní vody, stanovit podmínky pro hospodárné využívání vodních zdrojů a pro zachování i zlepšení jakosti povrchových a podzemních vod, vytvořit podmínky pro snižování nepříznivých účinků povodní a sucha a zajistit bezpečnost vodních děl*“ (Zákon č. 254/2001 Sb.), přičemž tento upravuje pro potřeby trvale udržitelného užívání těchto vod a dalších účelů vymezených zákonem (Zákon č. 254/2001 Sb.):

- právní vztahy k povrchovým a podzemním vodám,
- vztahy FO a PO k využívání povrchových a podzemních vod,
- vztahy k pozemkům a stavbám, s nimiž výskyt těchto vod přímo souvisí.

Novely Zákona č. 254/2001 Sb.:

- Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci),

- Zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů,
- Zákon č. 274/2003 Sb., kterým se mění některé zákony na úseku ochrany veřejného zdraví,
- Zákon č. 20/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 444/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 413/2005 Sb., o změně zákonů v souvislosti s přijetím zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti,
- Zákon č. 222/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 342/2006 Sb., kterým se mění některé zákony související s oblastí evidence obyvatel a některé další zákony,
- Zákon č. 186/2006 Sb., o změně některých zákonů souvisejících s přijetím stavebního zákona a zákona o vyvlastnění,
- Zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 181/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmě a o její nápravě a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech,
- Zákon č. 150/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu,

- Zákon č. 77/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 151/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 85/2012 Sb., o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 350/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony,
- Zákon č. 501/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 275/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva,
- Zákon č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu,
- Zákon č. 61/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění zákona č. 279/2013 Sb., a některé další zákony,
- Zákon č. 187/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 39/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,

- Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich,
- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích,
- Zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 113/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 312/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

K zákonu č. 254/2001 Sb. existuje 21 vyhlášek MŽP (některé ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství ČR) a 19 nařízení vlády.

Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (dále jen „Zákon č. 274/2001 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 1. 2002, stanoví (zákon č. 274/2001 Sb.). Tento zákon byl zařazen záměrně, ačkoliv spadá do gesce Ministerstva zemědělství, jeho význam pro ochranu životního prostředí je však nesporný. Nebude však zařazen do hodnocení jednotlivých ministrů. Zákon č. 274/2001 Sb. upravuje dle svého znění:

- *„provozování vodovodů a kanalizací,*
- *obecné technické požadavky na výstavbu vodovodů a kanalizací a na jakost vody,*
- *dodávky, měření a ceny,*
- *krizovou situaci a veřejnou službu,*
- *ochranu vodovodních řadů a kanalizačních stok,*
- *působnost orgánů veřejné správy.“*

Novely Zákona č. 274/2001 Sb.:

- Zákon č. 76/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,

- Zákon č. 275/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 222/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 167/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony,
- Zákon č. 20/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 39/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 193/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 274/2003 Sb., kterým se mění některé zákony na úseku ochrany veřejného zdraví,
- Zákon č. 186/2006 Sb., o změně některých zákonů souvisejících s přijetím stavebního zákona a zákona o vyvlastnění,
- Zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu,
- Zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů,

- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích,
- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích),
- Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Odpadové hospodářství

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů (dále jen „Zákon č. 185/2001 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 1. 2002, stanoví (Zákon č. 185/2001 Sb.):

- *„pravidla pro předcházení vzniku odpadů a pro nakládání s nimi při dodržování ochrany životního prostředí, ochrany zdraví života a trvale udržitelného rozvoje,*
 - *práva a povinnosti osob v odpadovém hospodářství,*
 - *působnost orgánů veřejné správy“,*
- příčemž se tento zákon vztahuje na všechny odpady s výjimkou těch, které jsou vymezené v § 2 tohoto zákona.

Novely Zákona č. 185/2001 Sb.:

- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech),
- Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci),
- Zákon č. 275/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů,
- Zákon č. 188/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 167/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony,
- Zákon č. 188/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

- Zákon č. 317/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých dalších zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 7/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 444/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 222/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 314/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 186/2006 Sb., o změně některých zákonů souvisejících s přijetím stavebního zákona a zákona o vyvlastnění,
- Zákon č. 296/2007 Sb. kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony v souvislosti s jeho přijetím,
- Zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 34/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 383/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu

- způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 9/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
 - Zákon č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů,
 - Zákon č. 297/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb.,
 - Zákon č. 291/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
 - Zákon č. 326/2009 Sb., o podpoře hospodářského růstu a sociální stability,
 - Zákon č. 223/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o volném pohybu služeb,
 - Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech,
 - Zákon č. 154/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
 - Zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu,
 - Zákon č. 31/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
 - Zákon č. 77/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
 - Zákon č. 264/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
 - Zákon č. 85/2012 Sb., o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a o změně některých zákonů,

- Zákon č. 167/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 457/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Finanční správě České republiky,
- Zákon č. 18/2012 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky,
- Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 69/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 169/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 344/2013 Sb., o změně daňových zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu,
- Zákon č. 184/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 169/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 229/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

- Zákon č. 223/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 169/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 243/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím celního zákona,
- Zákon č. 298/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích,
- Zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 45/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím nařízení Evropského parlamentu a Rady o rtuti.

K zákonu č. 185/2001 Sb. existuje 48 vyhlášek MŽP, které se týkají zejména nakládání s různými druhy odpadů.

Nařízení vlády k Zákonu č. 185/2001 Sb.:

- Nařízení vlády č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky – zrušené ke dni 1. 1. 2015,
- Nařízení vlády č. 473/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky – zrušené ke dni 1. 1. 2015,
- Nařízení vlády č. 181/2013 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky, ve znění nařízení vlády č. 473/2009 Sb. – zrušené ke dni 1. 1. 2015,
- Nařízení vlády č. 352/2014 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015 – 2024.

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (dále jen „Zákon č. 477/2001 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 1. 2002, zajišťuje v souladu s právem Evropských společenství ochranu životního prostředí, a to „*předcházením vzniku odpadů z obalů, a to zejména snižováním hmotnosti, objemu a škodlivosti obalů a chemických látek v těchto obalech obsaženy*“, přičemž zákonem vymezená práva, povinnosti a působnosti se vztahují „*na nakládání se všemi obaly, které jsou v České republice uváděny na trh nebo do oběhu*“, s výjimkou obalů, které jsou definované v § 1, odst. 2 (Zákon č. 477/2001 Sb.).

Novely Zákona č. 477/2001 Sb.:

- Zákon č. 274/2003 Sb., kterým se mění některé zákony na úseku ochrany veřejného zdraví,
- Zákon č. 94/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 237/2004 Sb., kterým se v souvislosti s přijetím zákona o dani z přidané hodnoty mění některé zákony a přijímají některá další opatření a mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění zákona č. 479/2003 Sb., a zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 257/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o podnikání na kapitálovém trhu, zákona o kolektivním investování a zákona o dluhopisech,
- Zákon č. 444/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 66/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 296/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony v souvislosti s jeho přijetím,
- Zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů,

- Zákon č. 126/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o přeměnách obchodních společností a družstev,
- Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech,
- Zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu,
- Zákon č. 77/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 167/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 18/2012 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky,
- Zákon č. 62/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu,
- Zákon č. 243/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím celního zákona,
- Zákon č. 298/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 149/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích,
- Zákon č. 277/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv.

Vyhlášky MŽP k Zákonu č. 477/2001 Sb.:

Vyhláška č. 117/2002 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence – nahrazena pozdější vyhláškou,

Vyhláška č. 641/2004 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence,

Vyhláška č. 400/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 641/2004 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence.

Nařízení vlády k Zákonu č. 477/2001 Sb.:

- Nařízení vlády č. 111/2002 Sb., kterým se stanoví výše zálohy pro vybrané druhy vratných zálohovaných obalů,
- Nařízení vlády č. 209/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 111/2002 Sb., kterým se stanoví výše zálohy pro vybrané druhy vratných zálohovaných obalů.

Ochrana ovzduší

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (dále jen „Zákon č. 201/2012 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 9. 2012, definuje v souladu s příslušnými předpisy Evropské unie ochranu ovzduší jako *„předcházení znečišťování ovzduší a snižování úrovně znečišťování tak, aby byla omezena rizika pro lidské zdraví způsobená znečištěním ovzduší, snížení zátěže životního prostředí látkami vnášenými do ovzduší a poškozujícími ekosystémy a vytvoření předpokladů pro regeneraci složek životního prostředí postižených v důsledku znečištění ovzduší“* (Zákon č. 201/2012 Sb.), přičemž v rámci ochrany ovzduší upravuje (Zákon č. 201/2012 Sb.):

- přípustné úrovně znečištění a znečišťování ovzduší, jejich posuzování a jejich vyhodnocení,
- nástroje ke snižování znečištění a znečišťování ovzduší,
- práva a povinnosti osob a působnost orgánů veřejné správy při ochraně ovzduší,
- práva a povinnosti dodavatelů pohonných hmot a působnost orgánů veřejné správy při sledování a snižování emisí skleníkových plynů z pohonných hmot v dopravě.

Novely Zákona č. 201/2012 Sb.:

- Zákon č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu,
- Zákon č. 87/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší,
- Zákon č. 382/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,

- Zákon č. 369/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích,
- Zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 172/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

K zákonu č. 201/2012 Sb. existuje 10 vyhlášek MŽP, které se týkají zejména přístupné úrovně znečišťování a jejího zjišťování.

Nařízení vlády k Zákonu č. 201/2012 Sb.:

- Nařízení vlády č. 351/2012 Sb., o kritériích udržitelnosti biopaliv – nahrazeno pozdějším nařízením vlády,
- Nařízení vlády č. 56/2013 Sb., o stanovení pravidel pro zařazení silničních motorových vozidel do emisních kategorií a o emisních plaketách,
- Nařízení vlády č. 189/2018 Sb., o kritériích udržitelnosti biopaliv a snižování emisí skleníkových plynů z pohonných hmot.

Regulované látky a f-plyny

Zákon č. 73/2012 Sb., o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech (dále jen „Zákon č. 73/2012 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 9. 2012, upravuje v návaznosti na právní předpisy Evropské unie *„práva a povinnosti osob a působnost správních úřadů při ochraně ozonové vrstvy Země a klimatického systému Země před nepříznivými účinky regulovaných látek podle článku 3 odst. 4 nařízení č. 1005/2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, v platném znění, a fluorovaných skleníkových plynů“* (Zákon č. 73/2012 Sb.).

Novely Zákona č. 73/2012 Sb.:

- Zákon č. 89/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 73/2012 Sb., o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech,
- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích.

Vyhlášky MŽP k Zákonu č. 73/2012 Sb.:

- Vyhláška č. 257/2012 Sb., o předcházení emisím látek, které poškozují ozonovou vrstvu, a fluorovaných skleníkových plynů,
- Vyhláška č. 472/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 257/2012 Sb., o předcházení emisím látek, které poškozují ozonovou vrstvu, a fluorovaných skleníkových plynů.

K Zákonu č. 73/2012 Sb. neexistují žádná nařízení vlády.

Změna klimatu

Zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů (dále jen „Zákon č. 383/2012 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 1. 2013, upravuje v návaznosti na příslušný předpis Evropské unie a v souladu s Rámcovou úmluvou OSN o změně klimatu (Zákon č. 383/2012 Sb.):

- *„práva a povinnosti provozovatelů zařízení, provozovatelů letadel a dalších osob při obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů,*
- *postup při vydávání povolení k emisím skleníkových plynů a rozhodování o jeho změnách,*
- *postup při vydávání a přidělování povolenek a podmínky obchodování s nimi, podmínky hospodaření s povolenkami, jednotkami přiděleného množství a jinými právy k vypouštění emisí skleníkových plynů,*
- *použití jednotky snížení emisí a ověřeného snížení emisí z projektových činností v systému obchodování s povolenkami,*
- *působnost orgánů veřejné správy podle tohoto zákona,*
- *sankce za porušení uložených povinností stanovených tímto zákonem nebo uložených na jeho základě“.*

Novely Zákona č. 383/2012 Sb.:

- Zákon č. 257/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, a další související zákony,
- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích,
- Zákon č. 1/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický

zákon), ve znění pozdějších předpisů – část zákona nabyde účinnost až dnem 1. 1. 2021.

Vyhláška MŽP k Zákonu č. 383/2012 Sb.:

- Vyhláška č. 192/2013 Sb., o stanovení formulářů žádostí o přidělení povolenek pro provozovatele letadla a o vydání povolení k emisím skleníkových plynů.

K Zákonu č. 383/2012 Sb. neexistují žádná nařízení vlády.

Chemické látky

Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (dále jen „Zákon č. 350/2011 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 1. 2012, upravuje v návaznosti na související předpisy Evropské unie (Zákon č. 350/2011 Sb.):

- práva a povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob při:
- výrobě, klasifikaci, zkoušení nebezpečných vlastností, balení, označování, uvádění na trh, používání, vývozu a dovozu chemických látek nebo látek obsažených ve směsích nebo předmětech,
- klasifikaci, zkoušení nebezpečných vlastností, balení, označování a uvádění na trh chemických směsí na území České republiky,
- správnou laboratorní praxi,
- působnost správních orgánů při zajišťování ochrany před škodlivými účinky chemických látek a chemických směsí.

Novely Zákona č. 350/2011 Sb.:

- Zákon č. 279/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 61/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění zákona č. 279/2013 Sb., a některé další zákony,
- Zákon č. 324/2016 Sb., o biocidních přípravcích a účinných látkách a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o biocidech),
- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích,

- Zákon č. 299/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 45/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím nařízení Evropského parlamentu a Rady o rtuti.

Vyhlášky MŽP k Zákonu č. 350/2011 Sb.:

- Vyhláška č. 162/2012 Sb., o tvorbě názvu nebezpečné látky v označení nebezpečné směsi – zrušená ke dni 1. 6. 2015,
- Vyhláška č. 163/2012 Sb., o zásadách správné laboratorní praxe.

K Zákonu č. 350/2011 Sb. neexistují žádná nařízení vlády.

Prevence závažných havárií

Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon č. 224/2015 Sb.“), který nabyl účinnosti k 1. 10. 2015, v návaznosti na příslušný předpis Evropské unie „*stanoví systém prevence závažných havárií pro objekty, ve kterých je umístěna nebezpečná látka, s cílem snížit pravděpodobnost vzniku a omezit následky závažných havárií na životy a zdraví lidí a zvířat, životní prostředí a majetek v těchto objektech a v jejich okolí*“ (Zákon č. 224/2015 Sb.).

Novely Zákona č. 224/2015 Sb.:

- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích,
- Zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Vyhlášky MŽP k Zákonu č. 224/2015 Sb.:

- Vyhláška č. 227/2015 Sb., o náležitostech bezpečnostní dokumentace a rozsahu informací poskytovaných zpracovateli posudku,
- Vyhláška č. 228/2015 Sb., o rozsahu zpracování informace veřejnosti, hlášení o vzniku závažné havárie a konečné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie,
- Vyhláška č. 229/2015 Sb., o způsobu zpracování návrhu ročního plánu kontrol a náležitostech obsahu informace o výsledku kontroly a zprávy o kontrole.

K Zákona č. 224/2015 Sb. neexistují žádná nařízení vlády.

Geneticky modifikované organismy

Zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty (dále jen „Zákon č. 78/2004 Sb.“), který nabyl účinnosti k 25. 2. 2004, v návaznosti na příslušné právo Evropských společenství stanovuje „*práva a povinnosti osob a působnost správních orgánů při nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty*“ (Zákon č. 78/2004 Sb.), přičemž výjimky z působnosti zákona je uveden v § 1 odst. 2 Zákona č. 78/2004 Sb.

Novely Zákona č. 78/2004 Sb.:

- Zákon č. 346/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty,
- Zákon č. 124/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech,
- Zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu,
- Zákon č. 18/2012 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky,
- Zákon č. 279/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Zákon č. 243/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím celního zákona,
- Zákon č. 371/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích.

Vyhlášky MŽP k Zákona č. 78/2004 Sb.:

- Vyhláška č. 209/2004 Sb., o bližších podmínkách nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty,

- Vyhláška č. 86/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 209/2004 Sb., o bližších podmínkách nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty,
- Vyhláška č. 29/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 209/2004 Sb., o bližších podmínkách nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění vyhlášky č. 86/2006 Sb.,
- Vyhláška č. 372/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 209/2004 Sb., o bližších podmínkách nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 341/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 209/2004 Sb., o bližších podmínkách nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů.

K Zákonu č. 78/2004 Sb. neexistují žádná nařízení vlády.

3.3 Programy Evropské unie a jejich adaptace do legislativy České republiky

Od roku 2004, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie, je třeba do české legislativy týkající se životního prostředí adaptovat také předpisy Evropské unie, přičemž relevantní předpisy lze časově rozdělit do tří období, respektive do tří operačních programů.

3.3.1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES

Stěžejním právním předpisem Evropské unie pro prevenci a nápravu škod na životním prostředí je Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004, o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí, jejímž účelem je dle jejího Článku 1 „vytvořit rámec odpovědnosti za životní prostředí založený na zásadě „znečišťovatel platí“ s cílem předcházet škodám na životním prostředí a napravovat je“ (Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/35/ES), přičemž členské státy měly za povinnost uvést v účinnost právní a správní předpisy pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 30. dubna 2007.

3.3.2 Operační program Infrastruktura (období 2004 až 2006)

Operační program Infrastruktura se vztahoval k období let 2004 až 2006, přičemž tento byl zaměřen na zlepšení dopravní infrastruktury při snižování negativních vlivů dopravy na životní prostředí a zlepšení stavu životního prostředí.

V rámci tohoto operačního programu se k životnímu prostředí vztahovaly dvě ze tří jeho priorit, a to (Operační program „Infrastruktura“, 2020):

- Priorita 2: Omezení negativních dopadů dopravy na životní prostředí – cílem bylo zlepšení kvality života široké veřejnosti, omezení negativních dopadů rozvoje dopravy na životní prostředí (např. podporou takového způsobu dopravy, který je příznivý pro životní prostředí).
- Priorita 3: Zdokonalení infrastruktury v oblasti životního prostředí – cílem bylo napomáhání k dodržování standardů EU v oblasti životního prostředí – infrastrukturní opatření ve vodohospodářství, ochraně vod a v hospodaření s obaly, regenerace ekologických funkcí krajiny, zlepšování stavu znečištěných míst a řešení dalších ekologických problémů z minulosti.

3.3.3 Operační program životní prostředí (období 2007 až 2013)

Tento operační program byl zaměřený na zlepšování kvality životního prostředí a potažmo zdraví obyvatelstva – *„přispívá ke zlepšování stavu ovzduší, vody i půdy, řeší problematiku odpadů a průmyslového znečištění, podporuje péči o krajinu, využívání obnovitelných zdrojů energie a budování infrastruktury pro environmentální osvětu“* (Ministerstvo životního prostředí, 2008).

Operační program byl rozdělen do osmi prioritních os, a to (Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí ČR, 2015):

- Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní,
- Zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí,
- Udržitelné využívání zdrojů energie,
- Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží,
- Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik,
- Zlepšování stavu přírody a krajiny,
- Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu,
- Technická pomoc.

3.3.4 Operační program životní prostředí (období 2014 až 2020)

Přestože tento operační program navazuje na stejnojmenný operační program z předchozích let, tento se od něj odlišuje, a to zejména co do počtu prioritních oblastí

- v případě tohoto operačního programu se jedná o následujících 5 os (Operační program Životní prostředí, 2020):
- Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní,
- Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech,
- Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika,
- Ochrana a péče o přírodu a krajinu,
- Energetické úspory.

3.4 Mezinárodní smlouvy v oblasti životního prostředí

Vzhledem k elementárnímu faktu, tedy že příroda nezná státní hranice, je v otázkách její ochrany nutná mezinárodní spolupráce, v rámci které bylo uzavřeno velké množství mezinárodních environmentálních smluv.

Česká republika je standardní smluvní stranou několika desítek důležitých mnohostranných environmentálních smluv. Smlouvy, sjednávané velmi často v rámci mezinárodních organizací s environmentálním segmentem, jsou konkrétním projevem odpovědnosti států za stav a vývoj životního prostředí na globální, regionální a subregionální úrovni. Státy se ratifikací smluv závazně přihlašují k naplnění jejich cílů.

„Česká republika svou angažovaností v mnohostranných mezinárodních smlouvách přispívá k řešení stávajících problémů environmentální dimenze udržitelného rozvoje v souladu s Rozvojovými cíli tisíciletí, Implementačním plánem Světového summitu o udržitelném rozvoji a příslušnými dokumenty EU a OECD“ (Ministerstvo životního prostředí, 2020).

Mnohostranné environmentální smlouvy mohou být členěny dle svého věcného zaměření. Česká republika je na mezinárodní úrovni aktivní v rámci smluv zaměřených na:

- změnu klimatu (*Rámcová úmluva OSN o změně klimatu, Pařížská dohoda, Kjótský protokol*),
- ochranu přírody a krajiny (*Evropská úmluva o krajině, Karpatská úmluva, Ramsarská úmluva o mokřadech, Smlouva o Antarktidě – Česká antarktická stanice, Úmluva o biologické rozmanitosti, Úmluva o boji proti desertifikaci*),
- ochranu druhů (*AEWA – Dohoda o ochraně africko-euroasijských stěhovavých vodních ptáků, Bernská úmluva, CITES – Úmluva o mezinárodním obchodu*

s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, EUROBATS – Dohoda o ochraně populací evropských netopýrů, Úmluva o regulaci velrybářství, Bonnská úmluva),

- ochranu ovzduší (*Úmluva o dálkovém znečišťování ovzduší*),
- ochranu ozonové vrstvy (*Vídeňská úmluva a Montrealský protokol*),
- ochranu vod (*Úmluva o ochraně hraničních toků a jezer*),
- chemické látky a rizika pro životní prostředí (*Rotterdamská úmluva, Stockholmská úmluva, Minamatská úmluva o rtuti, Cartagenský protokol*),
- odpady (*Basilejská úmluva*),
- průmyslové havárie (*Úmluva o účincích průmyslových havárií*),
- horizontální otázky – přístup veřejnosti k informacím o životním prostředí, posuzování vlivů na životní prostředí (*Aarhuská úmluva, Protokol o PRTR, Espoo úmluva, Protokol o SEA*).

Česká republika je též smluvní stranou několika regionálních mnohostranných smluv, zaměřených na ochranu vodních toků či ovzduší (Ministerstvo životního prostředí, 2020):

- Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe (CZ, DE, EHS),
- Ujednání mezi MŽP ČR a ministerstvem ochrany životního prostředí, přírodních zdrojů a lesnictví Polské republiky a Spolkovým ministerstvem životního prostředí, ochrany přírody a bezpečnosti reaktorů SRN o výměně imisních dat v Černém trojúhelníku (CZ, DE, PL),
- Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním (CZ, DE, PL),
- Dohoda o změně Dohody o Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním (změna smluvních stran, odstoupení Evropského společenství – CZ, DE, PL),
- Úmluva o spolupráci pro ochranu a únosné využívání Dunaje (CZ, AT, BiH, BG, HR, DE, HU, MD, MNE, RO, SK, SL, SRB, UA, EU).

3.5 Ministři životního prostředí v období od června 1990 do současnosti **– stručná charakteristika jednotlivých ministrů**

3.5.1 Prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc., dr.h.c.

- funkční období: 29. 6. 1990 – 24. 1. 1991,
- stranická příslušnost: OF, později ODS (vláda Petra Pitharta),

- první československý ministr životního prostředí,
- geochemik, ekolog, publicista a politik,
- vystudoval Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy, obor analytická chemie,
- sehrál významnou roli při tvorbě české environmentální legislativy po listopadu 1989, přičemž neměl lehkou úlohu a stál před velkou výzvou – jak sám vzpomínal (Martinek, 2019): „*Měli jsme naprosto katastrofálně znečištěné životní prostředí, a to se týkalo naprosto všeho, především ovzduší. Situace v severních Čechách, na Ostravsku, ale i v Praze byla naprosto strašlivá.*“,
- v letech 1991 – 1997 zastával funkci předsedy Českého svazu ochránců přírody,
- kromě autorství více než stovky knih a článků se v letech 2001 až 2005 podílel na „Hodnocení ekosystémů k miléniu“ (Millennium Ecosystem Assessment), které probíhalo pod záštitou generálního tajemníka OSN Kofiho Annana. Cílem bylo zhodnocení důsledků změn ekosystémů pro lidský blahobyt na základě vědecky podložených informací (Reid, 2005).

3.5.2 Ing. Ivan Dejmal

- funkční období: 24. 1. 1991 – 2. 7. 1992,
- stranická příslušnost: Křesťanskodemokratická strana, později ODA a Strana zelených (vláda Petra Pitharta),
- ekolog, publicista a politik,
- vyučil se zahradníkem a absolvoval střední zahradnickou školu. Z Vysoké školy zemědělské v Praze, kde byl v letech 1965 – 1970 studentem Agronomické fakulty – oboru zemědělské krajinářství, byl v roce 1970 vyloučen po zatčení za činnost ve studentském Hnutí revoluční mládeže,
- před rokem 1990: vedoucí ekologické komise Charty 77, vydavatel samizdatového časopisu „Ekologický bulletin“, podílel se na založení nezávislé organizace „Ekologická společnost“,
- po roce 1990: zakládající člen „Společnosti pro trvale udržitelný život“, předseda občanského sdružení „Společnost pro krajinu“, působení v Českém ekologickém ústavu, v letech 1994 – 1995 ředitel Českého ústavu ochrany přírody, organizátor výstav a konferencí „Tvář naší země“,
- podílel se na přípravě územních limitů těžby hnědého uhlí v severních Čechách,
- kriticky vystupoval proti jaderné energetice,
- Ing. arch. Martin Říha, člen Společnosti pro trvale udržitelný život, o Ing. Ivanu Dejmalovi v roce 2008 napsal, že tento „*nikdy nepatřil k „brčálově zeleným“; kteří á priori odmítají techniku a výstavbu jako prostředky k uspokojování lidských*

potřeb. Vždy se poctivě snažil hledat, zda neexistují projektová řešení, uspokojující záměry na zlepšení podmínek výroby, dopravy či dalších lidských aktivit, aniž by se dostávala do konfliktu se zasvěcenou ochranou přírody a krajiny. Bral takové problémy jako výzvy ke kreativnímu přístupu při jejich řešení, nikoliv jako prostor pro své zviditelnění“ (Říha, 2008).

3.5.3 Ing. František Benda, CSc.

- funkční období: 2. 7. 1992 – 4. 7. 1996,
- stranická příslušnost: Křesťanskodemokratická strana (první vláda Václava Klause),
- chemik, politik a duchovní,
- vystudoval chemii na Vysoké škole chemickotechnologické v Praze, kde v roce 1972 obhájil disertaci kandidáta chemických věd (CSc.),
- vědecký pracovník v Ústavu krajinné ekologie ČSAV v Českých Budějovicích; vědecké zaměření na přechodné a těžké kovy v modelových biologických systémech a fotochemie těchto systémů, cizorodé látky v ekosystémech a ekotoxikologie,
- za svou práci ve funkci ministra životního prostředí získal v roce 1994 anticenu Ropák roku za antiekologický čin roku, a to dle slov ekologického spolku Děti země za (Ropák, Děti země, 2020):
 - celkovou »blátovitost« své práce ve funkci ministra životního prostředí a svěřeného ministerstva,
 - nesmyslnou koncepci monitorování životního prostředí,
 - dokonalou neschopnost prosadit rozšíření CHKO Pálava, za nezměrné úsilí neuspíšit vyhlášení nové CHKO Novohradské hory a neochotu ustanovit Národní park Labské pískovce v rozumné rozloze,
 - neobratnost při schvalování Zásad politiky ochrany životního prostředí v ČR českou vládou, které několikrát marně prosazoval.

3.5.4 Ing. Jiří Skalický

- funkční období: 4. 7. 1996 – 20. 2. 1998,
- stranická příslušnost: ODA (druhá vláda Václava Klause, vláda Josefa Tošovského),
- politik,
- vystudoval Vysokou školu chemicko-technologickou, specializace v oblasti vývoje syntetických vonných látek,
- podařilo se mu stabilizovat Státní fond životního prostředí,

- v prosinci 1997 hodnotily osoby zainteresované do problematiky životního prostředí a ekologie působení Ing. Jiřího Skalického na postu ministra životního prostředí (Kašpar, 1997):
- Karel Jech, Greenpeace ČR: *„za ty dva roky se podařilo udělat několik dobrých změn v rámci činnosti ministerstva, změnila se k lepšímu komunikace MŽP s nevládními organizacemi,..., připravila se aktualizovaná verze státní ekologické politiky, podařilo se prosadit několik novelizací důležitých zákonů, věcných záměrů zákonů, například návrh věcného záměru zákona o ochraně půdy, byla připravena a dotažena do konce řada mezinárodních smluv“*,
- Prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc., dr.h.c., Centrum UK pro otázky životního prostředí: Ing. Skalický *„se velice rychle dostal do problematiky resortu, jeho názory jsou myslím velice progresivní, pochopil například, o co jde v konceptu trvale udržitelného rozvoje“*,
- Petr Stýblo, Kancelář ÚVR Českého svazu ochránců přírody: *Jiří Skalický je dobrým ministrem životního prostředí, který díky stavu naší politiky většinu své energie musel bohužel směřovat jinam – do ODA a do vlády, MŽP se podle mého odhadu věnoval tak z deseti procent“*,
- Pavel Šremer, předseda Společnosti pro trvale udržitelný život: *„Jiří Skalický projevil upřímnou snahu o zlepšení komunikace s nevládními organizacemi, potíž nastala spolu s problémy na politické scéně – Skalický se začal věnovat z velké míry právě politice a na resort nezbylo tolik času“*.

3.5.5 RNDr. Martin Bursík – I.

- funkční období: 27. 2. 1998 – 17. 7. 1998,
- nestraník (vláda Josefa Tošovského),
- politik, hydrolog,
- vystudoval Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy, obor ochrana životního prostředí,
- jedním z autorů zákona o ochraně přírody a krajiny (jako člen České národní rady),
- majitel poradenské firmy Ecoconsulting pro obory energetika a životní prostředí,
- přednáší na University of New York in Prague,
- v průběhu svého působení na postu ministra životního prostředí v roce 1998 se snažil uplatnit kriticky postup k výstavbě Jaderné elektrárny Temelín, podpořit obnovitelné zdroje energie,
- dne 15. června 1998 podepsal Aarhuskou úmluvu o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního

prostředí, přičemž pro Českou republiku vstoupila úmluva v platnost dne 4. 10. 2004 (č. 124/2004 Sb. m. s.) – hlavním cílem této úmluvy bylo dle jejího Čl. 1 „*přispět k ochraně práva každého příslušníka současné generace i generací budoucích na život v prostředí příznivém pro jeho zdraví a životní pohodu*“ tím, že „*každá smluvní strana zaručí právo na přístup k informacím o životním prostředí, podíl veřejnosti na rozhodování o otázkách životního prostředí a přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí v souladu s ustanoveními této úmluvy*“ (Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí).

3.5.6 RNDr. Miloš Kužvart

- funkční období: 22. 7. 1998 – 12. 7. 2002,
- politická příslušnost: ČSSD (vláda Miloše Zemana),
- politik, geolog,
- vystudoval geologii a geochemii na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy,
- spoluzakladatel dobrovolné neziskové nevládní organizace Společnost pro trvale udržitelný rozvoj v 90. letech,
- člen spolku Česká společnost pro ochranu před zářením,
- v roli ministra životního prostředí byl účastníkem řady střetů s ministrem průmyslu a obchodu (týkající se elektrárny Temelín), ministrem zemědělství (týkající se oblasti ochrany vodstva), ochránci životního prostředí (odsouhlasení kácení stromů v Národním parku Šumava, trasování dálnice D8 přes Chráněnou krajinnou oblast České středohoří),
- sám Miloš Kužvart v roce 2016 vzpomínal na svou funkci (Hartman, 2016): „*Byla to skutečně velká výzva – bylo mi 38 let, byl jsem nejmladším členem vlády sebevrahů, jak se tehdy říkalo. Za ty 4 roky funkčního období se mi podařilo prosadit celkem 14 nových zákonů*“.

3.5.7 RNDr. Libor Ambrozek

- funkční období: 15. 7. 2002 – 16. 8. 2006,
- politická příslušnost: KDU-ČSL (vláda Vladimíra Špidly, vláda Stanislava Grosse a vláda Jiřího Paroubka),
- politik, přírodovědec,
- vystudoval botaniku na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy,
- v současné době předseda nevládní neziskové organizace Český svaz ochránců přírody,

- ve své ministerské funkci řešil mimo jiné úniky nebezpečných látek z chemičky Spolana Neratovice v průběhu povodní v roce 2002,
- v listopadu 2004 podle předsedy Hospodářského výboru sněmovny Josefa Hojdara hrubým způsobem urazil všechny členy tohoto výboru, kdy tento měl dle Hojdara „zaslat textovou zprávu SMS šéfům českých energetických firem, ve které velmi vulgárním výrazem označil poslance hospodářského výboru bez rozdílu politické příslušnosti“, a to v reakci na snahu poslanců v rámci zákona o emisích přesunout některé kompetence z působnosti ministerstva životního prostředí pod kontrolu resortu ministerstva průmyslu a obchodu (Novinky, 2004),
- prosadil zavedení systému Natura 2000, který brání zásahům do krajiny a snaží se o zachování jejích funkcí včetně rekreačního využití.

3.5.8 Ing. Petr Jan Kalaš

- funkční období: 4. 9. 2006 – 9. 1. 2007,
- nestraník (první vláda Mirka Topolánka),
- politik, energetik, odborník v oblasti životního prostředí,
- vystudoval ekonomii a energetiku na ČVUT v Praze,
- spoluzakladatel české větve mezinárodní organizace Světová podnikatelská rada pro udržitelný rozvoj, přičemž česká větev byla otevřena v roce 2012,
- za jeho působení ve funkci ministra životního prostředí byl obnoven příjem žádostí do takzvaných národních programů na podporu využívání obnovitelných zdrojů energie – podpora solárních systémů na ohřev vody a vytápění, kotlů na biomasu či tepelných čerpadel,
- od roku 1994 působil jako expert Světové banky na životní prostředí a udržitelný rozvoj, vedl například program, zaměřený na uplatňování Kjótského protokolu o omezování emisí skleníkových plynů v praxi a mezinárodní obchod s emisními povolenkami, realizoval více než 200 projektů v 65 zemích Latinské Ameriky, střední a východní Evropy, Afriky a Asie, od roku 2004 pak pracoval také pro Institut vzdělávání a výzkumu OSN (UNITAR) jako poradce pro problematiku klimatických změn,
- podílel se na několika projektech spolupráce Světové banky s ČR – například na Národní studii energetických úspor, Národní studii využití obnovitelných zdrojů energie či na Studii dopadů vstupu ČR do EU v oblasti životního prostředí (MŽP, 2006),
- sám Ing. Kalaš zdůvodnil obnovení podpory využívání obnovitelných zdrojů energie tím, že tyto zdroje „šetří zemské klima, zvyšují bezpečnost zásobování

energií, snižují závislost na dovozu paliv, využívají zemědělskou půdu, která leží ladem, a v neposlední řadě vytvářejí nová pracovní místa“ (Novák, 2006).

3.5.9 RNDr. Martin Bursík – II.

- funkční období 9. 1. 2007 – 8. 5. 2009,
- stranická příslušnost: Strana zelených (druhá vláda Mirka Topolánka),
- v průběhu svého druhého působení na postu ministra životního prostředí v letech 2007 až 2009 koncipoval a nastartoval vládní dotační program „Zelená úsporám“, který samotné ministerstvo životního prostředí ve zkratce definovalo co do očekávaných výsledků jako *„miliony tun emisí, které nebudou muset být vypuštěny do ovzduší, miliony gigajoulů tepla, které nebudeme muset vyrobit, miliony tun uhlí, které nebudeme muset vytěžit a miliardy korun, které zůstanou v peněženkách domácností v České republice“* (Kašpar, 2009),
- v červnu 2012 byl vyznamenán Cenou Josefa Vavrouška za zásluhy o životní prostředí za rok 2011, a to *„za formulování a obhajování moderní politiky ochrany životního prostředí, prosazování energetických úspor a rozvoj obnovitelných zdrojů energie v České republice“* (Laureáti Ceny Josefa Vavrouška z minulých let, 2020).

3.5.10 Doc. RNDr. Ladislav Miko, PhD.

- funkční období: 8. 5. 2009 – 30. 11. 2009,
- nestraník, navržen SZ (vláda Jana Fischera),
- politik, biolog, ekolog,
- vystudoval obory obecná biologie a systematická biologie a ekologie na Univerzitě Karlově v Praze,
- v současné době zastává vysokou funkci v Evropské komisi, přednáší na antverpské univerzitě, České zemědělské univerzitě v Praze a na Univerzitě Karlově, je členem největší české environmentální nadace Partnerství, je expertem na půdní roztoče pancířníky a v neposlední řadě je také prezidentem nejstaršího mezinárodního filmového festivalu s tematikou životního prostředí v Evropě – festivalu Ekofilm,
- hlavní aktivity ministerstva životního prostředí za jeho působení na postu ministra životního prostředí zahrnovaly zejména:
 - přehodnocení trasy tzv. Pražského okruhu,
 - zpracování a vydání Zprávy o stavu české přírody a krajiny, jejímž cílem bylo dle ministrových slov v předmluvě *„přinést na vědeckých datech a publikacích*

založenou informaci bez přímé vazby na tu či onu politiku nebo politické rozhodnutí či konkrétní nástroje a programy“ (Miko, Hošek, 2009),

- dokončení Atlasu krajiny ČR, jako prvního komplexního atlasového díla v éře samostatné České republiky,
 - doplnění a dobudování soustavy chráněných území Evropského významu Natura 2000,
 - dořešení a uzavření řady řízení, která Komise vedla s Českou republikou pro neplnění či nesprávnou implementaci evropské legislativy,
 - mezinárodní vyjednávání o nové světové klimatické dohodě,
- při přebírání úřadu od svého předchůdce RNDr. Martina Bursíka prohlásil, že přebírá ministerstvo ve vší odpovědnosti, *„znásobenou faktem, že se nacházíme ve dvou třetinách českého předsednictví v Radě Evropské unie“* (Kašpar, 2009).

3.5.11 JUDr. Jan Dusík, M.Sc.

- funkční období: 30. 11. 2009 – 19. 3. 2010,
- nestraník, navržen SZ (vláda Jana Fischera),
- bývalý občanský aktivista, politik,
- vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, na Oxfordské univerzitě studoval Změny a management životního prostředí,
- v letech 2003 a 2004 pracoval v Evropské komisi na Generálním ředitelství pro životní prostředí, přičemž mimo jiné dojednával podmínky v oblasti životního prostředí pro přistoupení ČR k Evropské unii,
- na funkci ministra životního prostředí rezignoval po pár měsících ve funkci, protože nemohl rozhodnout ohledně modernizace hnědouhelné elektrárny Prunéřov, a to z důvodu, že ČEZ nehodlal použít nejlepší dostupnou technologii, přičemž podání své rezignace zdůvodnil slovy: *„Nejsem vnitřně přesvědčen, že v situaci, ve které se nachází proces EIA³, je nyní možné s čistým svědomím vydat kladné či záporné stanovisko. Proto jsem se rozhodl rezignovat.“* (Euractiv, 2010),
- od roku 2014 je ředitelem Regionální kanceláře Programu Organizace spojených národů pro životní prostředí (UNEP) pro Evropu.

3.5.12 Ing. Jakub Šebesta

- funkční období: 22. 3. 2010 – 15. 4. 2010,
- nestraník, navržen ČSSD (vláda Jana Fischera),
- vinař, zaměstnanec státní správy, politik,

³ EIA = Posuzování vlivů záměrů na životní prostředí

- vystudoval Střední technickou školu v Modre (SK), zaměřením na vinohradství a vinařství; poté absolvoval Zahradnickou fakultu Vysoké školy zemědělské (současnou Mendelovu univerzitu) v Brně,
- od roku 1992 byl ústředním ředitelem Státní zemědělské a potravinářské inspekce, tuto funkci opustil v roce 2013, přičemž nadále se SZPI spolupracoval jako poradce,
- dne 8. 5. 2009 byl jmenován ministrem zemědělství a na necelý měsíc také jmenován na post ministra životního prostředí.

3.5.13 Ing. Rut Bízková

- funkční období: 15. 4. 2010 – 13. 7. 2010,
- nestraník, navržena ODS (vláda Jana Fischera):
- chemička, matematická, politička,
- vystudovala Vysokou školu chemicko-technologickou v Praze a postgraduálně matematiku v letech 1986 – 1988 a v roce 1993 absolvovala tříměsíční stáž v Mezinárodní agentuře pro atomovou energii ve Vídni,
- od roku 2006 zastávala post náměstkyně ministra životního prostředí, poté byla jmenována ministryní životního prostředí,
- je spoluautorkou strategických a analytických dokumentů, např. Inovační strategie ČR 2019 – 2030, Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (RIS3 strategie), Strategie rozvoje Středočeského kraje do roku 2030, Strategie RE:START pro obnovu a rozvoj strukturálně postižených regionů,
- v současné době je poradkyní předsedy vlády pro vědu, výzkum a životní prostředí,
- od ledna 2020 je členkou Rady vlády pro výzkum, vývoj a inovace,
- ještě ve funkci náměstkyně ministra životního prostředí byla v roce 2006 nominována na anticenu Ropák, přičemž nakonec získala třetí místo, a to „za klíčovou roli při přípravě Národního alokačního plánu na léta 2008 až 2012, který by umožnil zvýšení současného množství českých emisí oxidu uhličitého o dalších 25 procent a za podporu plánu na zvýšení čistého vývozu elektrické energie z ČR v letech 2008 až 2012“ (Ropák, Děti Země, 2020).

3.5.14 Mgr. Pavel Drobil

- funkční období: 13. 7. 2010 – 21. 12. 2010,
- stranická příslušnost ODS (vláda Petra Nečase),
- politik, advokát, a v současné době také podnikatel,

- vystudoval Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně,
- z postu ministra životního prostředí jej „vyhnal“ skandál s manipulacemi se zakázkami ve Státním fondu životního prostředí, kdy dle jeho slov abdikoval proto, že se rozhodl „žádným způsobem nedovolit zneužití této mediální kauzy k diskreditaci vlády“ (iDNES, 2010),
- za svou práci ve funkci ministra životního prostředí získal v roce 2010 anticenu Ropák roku za antiekologický čin roku, a to dle slov ekologického spolku Děti země za (Ropák, Děti Země, 2020):
 - plán oslabit pravomoce a význam Ministerstva životního prostředí při ochraně přírody, krajiny, životního prostředí a přírodních zdrojů ve prospěch ministerstev průmyslu, dopravy, zemědělství a místního rozvoje, aby ekologická legislativa a aktivní účast veřejnosti při rozhodování nemohly efektivně ovlivňovat různé záměry výše uvedených ministerstev,
 - podporu vyloučení účasti veřejnosti ze stavebních řízení pro záměry mající vliv na přírodu a životní prostředí při novelizaci stavebního zákona,
 - pasivitu schválit novou vyhlášku o kácení mimolesních dřevin, která by omezila masivní kácení menších stromů,
 - plán přesunout miliardy korun z Operačního programu životní prostředí na některé části nových dálnic a silnic jako jsou ekodukty, protihluková opatření apod.,
 - úvahy porušit princip bezzásahovosti v I. zónách Národního parku Šumava při řešení kůrovcové kalamity,
 - podporu výstavby nových spaloven v ČR v neprospěch sběru, třídění a recyklace odpadů, zejména biologicky rozložitelných, jejichž sběr není masivně zajištěn,
 - snahu snížit přísnost České inspekce životního prostředí při udělování pokut znečišťovatelům životního prostředí a poškozovatelům přírody a více využívat domluvy a jiná „nápravná“ opatření,
 - návrh zařadit výrobu elektrické energie z jaderných elektráren mezi obnovitelné zdroje energie s odůvodněním, že jedině tak může ČR splnit podíl 20 % z těchto zdrojů do roku 2020.

3.5.15 Mgr. Tomáš Chalupa

- funkční období: 17. 1. 2011 – 10. 7. 2013,
- stranická příslušnost: ODS (vláda Petra Nečase),
- bývalý politik, novinář a v současné době podnikatel,
- vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy, obor právo a právní věda,

- za svou politickou kariéru byl spojován s celou řadou podezřelých kauz, a to nejen na postu ministra životního prostředí, ale také jako starosta pro Prahu 6 v letech 2002 až 2011,
- za své působení ve funkci ministra životního prostředí uskutečnil celou řadu kroků, které nelze z hlediska životního prostředí považovat za přínosné, zejména (Šůra, 2012):
 - propustil z ministerstva životního prostředí celou řadu odborníků,
 - do funkcí náměstků jmenoval osoby, bez ohledu na jejich vzdělání – „*poprvé v historii úřadu tak ani jeden z náměstků nemá přírodovědecké vzdělání a všichni – až na jednoho za TOP 09 – jsou členy ODS*“ (Šůra, 2012),
 - razantně snížil rozpočet ministerstva životního prostředí a jemu podřízených institucí,
 - sice schválil pokračování programu Zelená úsporám, ale až na základě tlaku ze strany Svazu měst a obcí CZ,
 - razantně snížil dotace ekologickým neziskovkám,
- za podezřelé kauzy Mgr. Chalupy na postu ministra životního prostředí lze považovat:
 - nebezpečné kaly z chemičky Ostramo, kdy se jednalo o státní zakázku na likvidaci ostravských kalů, které byly převáženy na Mostecko ke spalování,
 - neprůhledné udělování grantů, kdy ministerstvo životního prostředí „*poslalo z fondů švýcarsko-české spolupráce miliony korun třem sdružením, která vznikla jen pár dní před konečným termínem pro podávání žádostí o dotace a o nichž ani po víc než půl roce nejsou dostupné skoro žádné veřejné informace*“ (Baroch, 2012),
- za svou práci ve funkci ministra životního prostředí získal v roce 2012 anticenu Ropák roku za antiekologický čin roku, a to dle slov ekologického spolku Děti země za (Ropák, Děti Země, 2013):
 - vypracování návrhu zákona o Národním parku Šumava,
 - trvalí nečinnost při předložení vládě ke schválení návrh na zahrnutí chybějících cenných území ČR do evropské soustavy chráněných území NATURA 2000, včetně údolí Labe,
 - podporu výstavby dvou jaderných bloků v jaderné elektrárně Temelín a pátého bloku v jaderné elektrárně Dukovany,
 - zodpovědnost při více než pětiměsíční nečinnosti při neposkytnutí zvukového záznamu z veřejného projednávání posudku o hodnocení vlivů výstavby dvou nových jaderných bloků jaderné elektrárny Temelín na životní prostředí,

- účelové omezování činnosti veřejné služby a personálně-odborné kompetentnosti ministerstva a dalších institucí, včetně podřízených a vědeckých pracovišť, které provádějí ochranu životního prostředí a přírody a krajiny,
- odmítnutí schválit zákaz geologického průzkumu a následné těžby tzv. břidličných plynů metodou hydraulického štěpení hornin pro komerční účely na území ČR, zejména na Berounsku, Trutnovsku, Náchodsku, Broumovsku a Valašsku.

3.5.16 Mgr. Tomáš Jan Podivínský

- funkční období: 10. 7. 2013 – 29. 1. 2014,
- nestraník, pozastavené členství v KDU-ČSL (vláda Jiřího Rusnoka),
- bývalý novinář, politik a v současné době mimořádný a zplnomocněný velvyslanec ČR v Německu,
- vystudoval žurnalistiku na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze,
- hlavním úspěchem ministerstva životního prostředí za jeho vedení bylo spuštění vládního dotačního programu „nová zelená úsporám“, která byla zaměřená zejména na zateplení rodinných i bytových domů, přičemž dle Mgr. Podivínského se jednalo „o nejvýznamnější prorůstové opatření, které v současné době může česká ekonomika dostat. Program z jedné investované koruny přinese zpět do našeho hospodářství minimálně tři další koruny, jak prokázala praxe Programu Zelená úsporám“ (Vitík, 2013),
- za další pozitivní kroky ministerstva životního prostředí pod vedením Mgr. Podivínského lze považovat:
 - úspěšné vyjednávání s Evropskou komisí, které bylo v září 2013 završeno schválením dvou velkých projektů na odprášení oceláren v Moravskoslezském kraji – v ArcelorMittal Ostrava a v Třineckých ocelárnách (Vitík, 2013),
 - otevření nového podprogramu v rámci Programu péče o krajinu na podporu realizace výsadeb trvalé nelesní zeleně, která plní izolační funkci v intravilánu sídel, přičemž sám Mgr. Podivínský tento krok komentoval slovy: „Není to tak dávno, kdy byla města považována za protiklad k přírodě a podle toho také vypadala – šedivá a zaprášená. Díky Bohu se za ta léta mnohé změnilo, nicméně i dnes je potřeba pracovat na tom, aby se zelené plochy ve městech rozrůstaly. Neumím si proto představit užitečnější investici než do výsadby zeleně, která zlepší ovzduší i celkové životní prostředí ve městech, a tím pádem přispěje i ke kvalitnějšímu životu jeho obyvatele“ (Vitík, 2013),

- vyjednání dotace od Evropské Unie na výměnu nejstarších a životní prostředí nejvíce znečišťujících autobusů městské hromadné dopravy za ekologické autobusy na stlačený zemní plyn, které by pomohly ovzduší v Moravskoslezském, Jihomoravském a Ústeckém kraji a zvýšit i kulturu cestování pro občany (Vitík, 2014).

3.5.17 Mgr. Richard Brabec

- funkční období 29. 1. 2014 – dosud,
- stranická příslušnost: ANO (vláda Bohuslava Sobotky, první a druhá vláda Andreje Babiše),
- vystudoval přírodní vědy na Univerzitě Karlově,
- zastával významné funkce v různých chemických závodech – Unipetrol, a.s., Spolana Neratovice a.s., Lovochemie, a.s.,
- s jeho působením ve funkci je spojeno podezření odborníků na životní prostředí, že dochází k benevolentnějšímu přístupu kontrolních orgánů ke společnostem spadajícím do holdingu Agrofert – toto podezření se povedlo prokázat v březnu 2017 díky deníku Referendum (Vlasatá, 2017),
- je však třeba uvést i to, že za jeho působení na ministerstvu životního prostředí byla uskutečněna také opatření s pozitivním dopadem na životní prostředí, a to zejména:
 - kotlíkové dotace – dotační program vyhlášený ministerstvem životního prostředí v rámci Operačního programu Životní prostředí 2014 – 2020, v rámci kterého mohou majitelé rodinných domů žádat o finanční příspěvek na výměnu starých, neekologických kotlů na pevná paliva za nové kotle splňující určené ekologické parametry, přičemž cílem programu je do roku 2020, respektive 2022 „snížit emise znečišťujících látek do ovzduší z lokálních topenišť výměnou minimálně 85 tisíc starých kotlů“ (Státní fond životního prostředí, 2020),
 - schválení čtyř odpadových zákonů, jejichž uplatnění by mělo přinést zvýšení třídění odpadů a snížení skládkování, ekologové však kritizují odložení konce skládkování z původně plánovaného roku 2024 na rok 2030 (iDNES, 2019),
 - zpracování zákona, který by měl zajistit, aby se v České republice nejpozději od května 2021 přestaly používat plastové obaly a jednorázové plastové výrobky, jako např. plastové příbory, brčka apod.
- citát dne Mgr. Brabce: „*Ale, ale kůrovec pod kůrou, ano ten tam, ten tam leze. Ten tam leze často a on vlastně samozřejmě k těm lesům patří odnepaměti, ale je to o tom rozsahu, o té gradaci a to je to, že někde, a to se pravděpodobně stalo*

v průběhu toho roku 2017 to už přestalo být zvládnutelné jakými konvenčními prostředky....“ (MŽP, 2020).

4 METODIKA

V rámci tvorby této diplomové práce bude prvním krokem představení fundamentálních právních norem pro oblast životního prostředí, souvisejících právních norem a také nejdůležitějších programů Evropské unie a jejich adaptace do legislativního rámce České republiky.

Zájmovým obdobím práce přitom bude doba působení ministrů životního prostředí od června 1990 do současnosti – tedy období 30 let, v rámci, kterého se na postu ministra životního prostředí vystřídal celkem 16 osob – 15 mužů a 1 žena, z různých politických stran.

Pro potřeby zjištění vlivu jednotlivých ministrů životního prostředí pak bude vytvořen přehled, ve kterém budou jednotlivé právní normy a adaptace programů Evropské unie do české legislativy přiřazeny k jednotlivým ministrům.

V následující části diplomové práce bude provedena analýza tvorby jednotlivých norem a adaptací programů Evropské unie, v rámci, které dojde v první řadě k rozdělení norem na přijaté a nepřijaté.

U přijatých norem bude následně provedeno:

- stanovení délky legislativního procesu přijímání jednotlivých norem,
- definování největších legislativně politických problémů v rámci jednotlivých legislativních procesů,
- posouzení „hladkosti“ implementace jednotlivých norem do celkového právního rámce České republiky,
- posouzení přijetí jednotlivých norem odbornou i laickou veřejností,
- porovnání jednotlivých legislativních procesů z hlediska výše uvedených kritérií.

U nepřijatých norem bude následně provedeno:

- definování důvodů neimplementování některých norem do právního systému České republiky,
- posouzení důležitosti jejich přijetí na základě tlaku Evropské unie či jiné relevantní evropské organizace,
- posouzení vlivu absence norem na současný stav životního prostředí.

Po stanovení průběhu jednotlivých vymezených legislativních procesů bude provedeno porovnání úspěšnosti jednotlivých ministrů životního prostředí, a to zejména vzhledem k průběhu, délce a výsledku jejich implementace.

Pro zvýšení průkaznosti zjištěné úspěšnosti bude v rámci jejího stanovení zohledněna délka funkčního období jednotlivých ministrů životního prostředí, protože tato lze považovat za velmi významný atribut ovlivňující počet implementovaných právních norem.

V další části práce bude na předmětné normy nahlíženo z pohledu jejich vztahu k evropským a globálním projektům v oblasti zlepšení životního prostředí, kdy bude zhodnocena:

- angažovanost jednotlivých politických subjektů na řešení problematiky životního prostředí,
- největší legislativní nedokonalosti a jejich důsledky na životní prostředí,
- postavení České republiky v rámci globálních projektů,
- nejlepší a nejhorší příklady aktivního boje pro zlepšení životního prostředí v České republice.

V závěrečné části budou vymezeny nejdůležitější výzvy v rámci životního prostředí, a to i z hlediska nutných změn celospolečenského rozsahu vnímání a postojů k životnímu prostředí, kdy v souvislosti s nimi budou predikována legislativní opatření v problematice globálních klimatických změn.

5 ANALÝZA: TVORBA JEDNOTLIVÝCH NOREM A ADAPTACÍ PROGRAMŮ EVROPSKÉ UNIE A JEJICH ANALÝZA

5.1 Právní normy a adaptace programů Evropské unie do české legislativy dle jednotlivých ministrů

V průběhu zpracování této diplomové práce bylo zjištěno, že rozsah přijatých právních norem je natolik obsáhlý, že nebylo v jejím rámci možné zpracovat celé penzum zákonů. Při vyhodnocování úspěšnosti jednotlivých ministrů z hlediska přijímání právních norem bylo přihlédnuto nejen k délce působení ministrů ve funkci, ale i k počtu přijatých norem.

Přehledy norem přijatých za funkční období jednotlivých ministrů jsou zpracovány v tabulkách, které jsou přílohami č. 2 až 16.

Z uvedeného vyplývá, že nebyli k analýze vybráni všichni ministři a normy byly pro tuto práci vybrány z pohledu autorky stěžejní či vzhledem k danému tématu relevantní a zajímavé.

Vzhledem k výše uvedenému bylo, oproti stanovené a schválené metodice, upuštěno i od analýzy nepřijatých právních norem.

5.2 Vybrané přijaté normy

Níže uvedená tabulka č. 1 přehledně zobrazuje seznam ministrů, celkový počet zákonů, které byly za dobu jejich působení schváleny, a čísla zákonů vybraných pro účely této práce.

Ministr	Počet přijatých zákonů	Právní normy vybrané k analýze
Moldan	1	nebyly vybrány žádné právní normy
Dejmal	11	282/1991, 388/1991, 17/1992, 114/1992, 244/1992
Benda	4	289/1995
Skalický	1	nebyly vybrány žádné právní normy
Bursík	12	167/2008, 216/2007, 25/2008, 156/1998, 181/2008, 34/2008
Kužvart	15	161/1999, 115/2000, 476/2001, 477/2001, 275/2002
Ambrozek	33	222/2006, 183/2006, 162/2003, 180/2005, 66/2006, 78/2004
Kalaš	0	nebyly vybrány žádné právní normy
Miko	8	346/2009
Dusík	1	nebyly vybrány žádné právní normy
Šebesta	0	nebyly vybrány žádné právní normy
Bízková	2	nebyly vybrány žádné právní normy
Drobil	1	nebyly vybrány žádné právní normy
Chalupa	18	383/2012, 201/2012, 73/2012
Podivínský	3	nebyly vybrány žádné právní normy
Brabec	46	83/2015, 197/2017, 93/2018, 89/2016, 149/2017, 172/2018, 89/2017, 1/2020, 224/2015, 39/2015, 250/2016
Celkem	156	

Tabulka č. 1 Seznam ministrů a vybraných zákonů pro účely této práce

5.3 Činnost jednotlivých ministrů

5.3.1 Ing. Ivan Dejmál

Funkční období: 24. 1. 1991 – 2. 7. 1992, tj. 525 dní.

Vybrané normy:

1) Zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa:

➤ Legislativní proces:

- Vládní návrh zákona 235 České národní rady ze dne 20. 3. 1991 „O české lesnické inspekci“.
- Zákon byl schválen 15. 7. 1991.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Zásadní vliv zákona na životní prostředí spatřuji ve zřízení speciálního orgánu státní správy, jehož základním úkolem je vykonávat dozor nad dodržováním právních předpisů a rozhodnutí správních orgánů na úseku ochrany životního prostředí.
- Do působnosti České inspekce životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) spadá ochrana ovzduší, vody, lesa, přírody a krajiny a odpadové hospodářství, postupně se začlenily i ochrana ozónové vrstvy Země, problematika obalů, obchodování ohroženými druhy rostlin a živočichů a např. i geneticky modifikované organismy.
- ČIŽP je jedním z nejdůležitějších článků v ochraně životního prostředí, jelikož je důležitá nejen prevence, ale i kontrola a následné eventuální sankce za porušování povinností na úseku ochrany životního prostředí.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Z hlediska vlivu této normy na evropské či globální projekty je třeba se zmínit například o spolupráci ČIŽP s inspekčními orgány zemí Evropské unie a sítí inspekčních orgánů EU, s tzv. sítí IMPEL, kdy hlavním záměrem spolupráce je implementace a prosazování práva životního prostředí.
- Na celosvětové úrovni působí ČIŽP v rámci sítě INECE – organizace a instituce, usilující o soulad domácího a mezinárodního práva v oblasti životního prostředí.
- Na základě bilaterální smlouvy č. 44/1999 Sb. z roku 1998 se Slovenskem a Polskem, zastupují někteří inspektoři v rámci přeshraniční spolupráce

Českou republiku na jednání mezinárodních komisí na ochranu hraničních vod Labe, Odry a Dunaje.

- V rámci mezinárodní policejní organizace Interpol působí skupina „Wildlife crime“, jejímž účastníkem je ČIŽP a jejíž činnost je zaměřena na odhalování nelegálních činností v souvislosti s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

2) Zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí ČR:

➤ Legislativní proces:

- Vládní návrh zákona 303 České národní rady „o Státním fondu životního prostředí České republiky“, původní návrh názvu „o Státním fondu tvorby a ochrany životního prostředí“ změněn na základě požadavku gesčního výboru po pracovním jednání dne 13. 6. 1991. Státní fond životního prostředí vznikl splynutím Fondu ochrany ovzduší a Fondu ochrany vod a zahrnul i příjmy Státního fondu pro zúrodnění půdy.
- Zákon byl schválen 4. 10. 1991.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Státní fond životního prostředí České republiky (dále jen „SFŽP“) hraje významnou roli v přerozdělování finančních prostředků v oblastech majících přímý dopad na životní prostředí. Hlavním důvodem jeho založení bylo vytvoření jednotného operativního a pružného finančního nástroje politiky životního prostředí, který by byl schopen reagovat na aktuální priority ochrany životního prostředí.
- Před rokem 1989 bylo tehdejší Československo centrem těžkého průmyslu, s čímž byl spojen i kritický stav životního prostředí. Po roce 1989 vyvstala potřeba nápravy.
- Část práce SFŽP je věnována otázce poskytování finanční podpory z fondů Evropské unie prostřednictvím příslušných operačních programů a tudíž naplnění požadavků na ochranu a zlepšování stavu životního prostředí v jeho jednotlivých složkách.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- *„SFŽP významnou měrou napomáhá plnit závazky plynoucí z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána. V mezinárodní oblasti přistoupila ČR k většině globálních a regionálních smluv k ochraně životního prostředí. V období 1999 až 2003 se pokles znečišťování zpomalil a stav životního prostředí se částečně*

stabilizoval, což lze vysvětlit tím, že většina opatření, vyvolaných novou právní úpravou, byla ke konci roku 1998 realizována. Další úsilí bylo zaměřeno na dokončení transpozice a na implementaci právních předpisů ES“ (Lomský, 2010).

3) Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí:

➤ Legislativní proces:

- Zákon o ŽP schválen Federálním shromážděním dne 5. 12. 1991, včetně procedury hodnocení vlivů na ŽP.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Tento rámcový zákon jako první vymezil, ač stručně, základní rámec právní problematiky životního prostředí a pojmy jako životní prostředí, ochrana, znečišťování a poškozování životního prostředí, ekologická stabilita a podobně.
- Zavedl i některé principy a prostředky ochrany jako např. limity znečišťování či předběžná opatrnost. Ustanovení mají vesměs deklaratorní charakter a v praxi je možné je použít pouze společně s jiným, úzce specializovaným zákonem.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Již při přípravě zákona předkladatelé vycházeli ze závěrů Bergenské konference v roce 1990, z ustanovení Helsinské konvence „O hodnocení vlivů na životní prostředí přesahující státní hranice“ a z odpovídajících předpisů Evropského společenství.

4) Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny:

➤ Legislativní proces:

- Česká národní rada – vládní návrh č. 497 zákona o ochraně přírody a krajiny.
- Zákon schválen 19. 2. 1992.
- Zákon byl připravený a inspirovaný významnými ekologickými odborníky blízkými okruhu předlistopadového disentu, jimiž byli např. Ivan Dejmal, Bedřich Moldan, Josef Vavroušek (Hrib, 2016).

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Zákon je nosný zejména tím, že určuje nejen obecné zásady ochrany přírody, tj. rostlin, živočichů, jeskyní, paleontologických nálezů a ochranu krajinného rázu území, ale definuje jednotlivé druhy zvláště chráněných

území (národní parky, rezervace a přírodní památky), definuje orgány ochrany přírody a jejich pravomoci. Významná je část zákona věnovaná soustavě chráněných území Natura 2000.

- Za lehce problematické lze považovat např. citelné omezení vlastnických práv či rozlišení rozsahu vlastnických práv na základě formy vlastnictví, což koliduje s Listinou základních práv a svobod. Ústavní soud ve svém nálezu vyhlášeném 20. 7. 2010 doporučil, aby kontroverzní ustanovení § 68, odst. 3 a 4 byla změněna při některé z dalších úprav zákona, samotný návrh na zrušení však zamítl.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Jak již bylo uvedeno výše, část zákona je věnována i Natuře 2000, což je soustava chráněných území, kterou společně vytvářejí členské státy Evropské unie a která je určena k ochraně nejvíce ohrožených druhů živočichů, rostlin a nejvzácnějších přírodních stanovišť na území unie.
- Do zákona byly zaimplementovány směrnice 147/2009/ES o ochraně volně žijících ptáků (podle této směrnice se vyhláší tzv. ptačí oblasti) a směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (slouží ke vzniku zvláště chráněných území pro vybraná přírodní stanoviště a druhy rostlin a živočichů).

5) Zákon č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí:

➤ Legislativní proces:

- Česká národní rada – vládní návrh č. 658 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.
- Zákon schválen 29. 5. 1992.
- V roce 2000 bylo součástí vládního návrhu novely zákona č. 132/2000 Sb. i začlenění institutu SEA, které však bylo před schválením vypuštěno. V souvislosti se začleněním procesu SEA do zákona č. 100/2001 Sb. byl k 30. 4. 2004 tento zákon zrušen úplně.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Zákon přinesl úplně první komplexní úpravu této problematiky v České republice, avšak věnoval se téměř výlučně posuzování vlivů záměrů, tj. staveb, činností a technologií na životní prostředí.
- Posuzování vlivů na životní prostředí by mělo být základním a neopominutelným procesem pro hodnocení dopadů lidské činnosti a jejich důsledků na životní prostředí, přičemž i přes veškeré nedostatky

řešené částečně i následnými novelizacemi by měly být EIA a následně i SEA hlavními nástroji k zajištění ideje udržitelného rozvoje.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Na mezinárodní úrovni upravuje problematiku EIA „Úmluva o posuzování vlivů na životní prostředí“ přesahující státní hranice, která byla sjednána Evropskou hospodářskou komisí OSN v roce 1991 ve finském Espoo (úmluva nazývaná Espoo konvence), která však vstoupila v platnost až v roce 1997, byla podepsána všemi zeměmi Evropské unie, avšak ne všemi byla ratifikována.
- Posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí – SEA, má zásadní vliv na soustavu Natura, o které jsem hovořila již v rámci zákona č. 114/1992 Sb.

5.3.2 Ing. František Benda, CSc.

Funkční období: 2. 7. 1992 – 4. 7. 1996, tj. 1 463 dní.

Vybrané normy:

1) Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon):

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen dne 26. 1. 1995 návrh č. 1591 zákona, schválen bez projednání dne 3. 11. 1995, vyhlášen 15. 12. 1995 – délka legislativního procesu byla 323 dní.
- *„Příprava zákona se protáhla na téměř pět let a byla velice kontroverzní. Projednávání se účastnila řada zájmových skupin. Celému průběhu ublížily kompetenční spory mezi Ministerstvem životního prostředí (dále jen „MŽP“) a Ministerstvem zemědělství (dále jen „MZe“). Návrh zákona původně připravovalo MZe, poté předložilo vlastní návrh MŽP, na něž koncem roku 1992 přešly kompetence ústředního orgánu státní správy lesního hospodářství. Ještě v roce 1994 předkládali vládě návrh zákona ministři Benda (MŽP) a Lux (MZe) opakovaně společně, poté byly kompetence ústředního orgánu státní správy lesního hospodářství převedeny zpět na MZe, které se stalo finálním předkladatelem návrhu zákona.*
- *V parlamentu se hlasovalo o 115 pozměňovacích návrzích předložených 20 poslanci. Některé z nich vládní návrh zákona z hlediska ochrany životního prostředí v několika bodech zlepšily. Na přednesených*

pozměňovacích návrzích se podíleli poslanci z celého rozpětí politického spektra“ (Michal, 2020).

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Les je pro člověka jedním z významných ekosystémů, přirozeným biotopem velké části domácích živočichů a rostlin, důležitým prvkem pro zachování biodiverzity, zásadním zdrojem kyslíku a v neposlední řadě místem oddechu a relaxace obyvatel. Proto je nutné ho chránit, a tudíž přijmout relevantní zákonné normy. Lesní zákon je v tomto ohledu normou zásadní.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Do lesního zákona byla transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 30. 4. 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí.
- Implementace směrnice do zákona byla provedena zejména do § 11, kde jsou stanoveny základní povinnosti k ochraně lesa, do § 20, kde jsou stanoveny zákazy některých činností v lese, do § 32, kde jsou definovány povinnosti vlastníků lesa k provádění opatření k předcházení a zabránění působení škodlivých činitelů, do § 51, kde je upraven dozor orgánů státní správy nad hospodařením vlastníků lesa a např. i do § 17, kde je zakotven ekonomický nástroj ochrany lesa – poplatky za odnětí pozemků plnicích funkci lesa.
- Dle některých srovnávacích studií, patří tento zákon k jedné z nejpřísnějších norem upravujících hospodaření v lesích v rámci EU.

5.3.3 RNDr. Martin Bursík

Funkční období: 27. 2. 1998 – 17. 7. 1998 a funkční období 9. 1. 2007 – 8. 5. 2009, tj. celkem 990 dní.

Vybrané normy:

- 1) Zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), novelizován zákonem č. 9/2009 Sb. ve druhém funkčním období ministra Bursíka:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 12. 12. 1997, schválen Poslaneckou sněmovnou 21. 5. 1998, schválen Senátem 12. 6. 1998, vyhlášen 13. 7. 1998 – délka legislativního procesu byla 213 dní.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Dle zákona je hnojivo látka obsahující živiny pro výživu kulturních rostlin a lesních dřevin, pro udržení nebo zlepšení půdní úrodnosti a pro příznivé ovlivnění výnosu či kvality produkce.
- Ochrana půdy jako základní podmínky života na zemi je nezbytná. Odjakživa je půda využívána k zemědělství, kdy jeho hlavním smyslem je produkce potravin a výživa člověka. K tomu se využívají praktické nástroje, jako je třeba efektivní využívání půdy či správná aplikace hnojiv. Proto je nezbytné přihlédnout i ke stránce vlivu těchto hnojiv na životní prostředí, neboť průmyslová hnojiva se řadí mezi závažné prvky jeho znečišťování.
- Tento zákon je nástrojem, který vymezuje pojem hnojiva, uvádí podmínky jejich uvádění do oběhu, způsoby jejich aplikace a upravuje tzv. agrochemické zkoušení zemědělských půd.
- K zákonu bylo vydáno několik prováděcích předpisů, z nichž, z mého pohledu je důležitá zejména Vyhláška č. 257/2009 Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě, která stanoví maximální přípustné hodnoty rizikových prvků a látek, které mohou být v půdě a sedimentech obsaženy.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Zásadními normami v rámci Evropské unie, jejichž ustanovení jsou implementována do tohoto zákona, jsou Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/128/ES, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství, za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů a Směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh.
- Do zákona je implementována i Směrnice Rady 91/676/EHS, tj. tzv. Nitrátová směrnice, která je předpisem Evropské unie o ochraně vod před znečištěním způsobeným dusičnany ze zemědělských zdrojů.

2) Zákon č. 216/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 5. 2. 2007, schválen Poslaneckou sněmovnou 13. 6. 2007, schválen Senátem 18. 7. 2007, vyhlášen 22. 8. 2007 – délka legislativního procesu byla 453 dní.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Tento zákon zavádí do českých právních norem nástroje ochrany životního prostředí – procesy EIA a SEA. EIA posuzuje realizaci jednotlivých a konkrétních záměrů a projektů z hlediska jejich vlivů na životní prostředí, SEA je nástrojem posouzení vlivů koncepcí, zabývajících se rozvojem území.
- Tyto koncepce se dotýkají oblasti dopravy, ekonomiky, demografie, znamenají určitou racionální představu rozvoje prostředí a entit na určitém území, přičemž je nutné respektování životního prostředí (Březinová, 2009).

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Evropská unie dosud přijala směrnice upravující posuzování vlivů některých záměrů na životní prostředí: Směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, Směrnice Rady 97/11/ES ze dne 3. března 1997, kterou se mění směrnice 85/337/EHS o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, Směrnice 2003/35/ES ze dne 26. května 2003 o účasti veřejnosti při tvorbě různých plánů a programů.
- Evropská komise analyzovala v roce 2003 dopady, přínosy a stav implementace direktivy o EIA do vnitrostátních legislativ členských států Evropské unie a konstatovala, že její problém není transpozice do národních legislativ, ale že jsou veliké rozdíly v její aplikaci, což se částečně týká i ČR. Tento nedostatek byl zčásti odstraněn úpravou § 4, provedenou zákonem č. 163/2006 Sb. a později též právě zákonem č. 216/2007 Sb. V této oblasti lze očekávat tendence ke sjednocování postupů v rámci celé Evropské unie a zpřísnění požadavků na ochranu životního prostředí (NEK, 2008).
- Co se týče SEA, naplňuje tento zákon i závazky vyplývající z Protokolu o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí, (*Protocol on Strategic Environmental Assessment to the Convention on Transboundary Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context, Kiev, Ukraine, 2003*). Protokol SEA byl přijat na zvláštním zasedání smluvních stran Espoo úmluvy 21. 5. 2003 v Kyjevě a Česká republika ho ratifikovala 19. 7. 2005. V platnost vstoupil 11. 7. 2010.

3) Zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovací povinnosti v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 13. 9. 2007, schválen Poslaneckou sněmovnou 7. 12. 2007, schválen Senátem 16. 1. 2008, vyhlášen 12. 2. 2008 – délka legislativního procesu byla 152 dní.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- *„Čistší produkce je preventivní nástroj ochrany životního prostředí, který posuzuje dopady činnosti člověka na životní prostředí jako celek. Nepodporuje přenášení znečištění z jedné složky životního prostředí do druhé a dává možnost volby způsobu, jakým stanovených cílů v ochraně životního prostředí dosáhnout s využitím preventivních metod.“* (Sucharovová, 2001).
- Do doby před schválením zákona a tím i zřízení Integrovaného registru znečišťování (dále jen „IRZ“), nebylo snadné zjistit a prověřit, jaké toxické látky jsou podniky vypouštěny do prostředí. Sice se vypouštěné chemikálie sledovaly a měřily, ale tyto informace nebyly integrovány a zpřístupněny veřejnosti. Z tohoto hlediska je IRZ plnohodnotným nástrojem, který je v současné době k dispozici na www.irz.cz a je v něm k dispozici přehled z celé republiky. Existuje také databáze znečištění napříč celou Evropou na www.prtr.ec.europa.eu. Díky tomuto vcelku jednoduchému přístupu k informacím o znečištění je větší informovanost veřejnosti příležitostí k jejímu většímu tlaku na znečišťovatele.
- Asi nejvýstižněji je vyjádřen přínos IRZ v příručce neziskové organizace ARNIKA „*Integrovaný registr znečišťování (IRZ) ve službách veřejnosti*“, kterou si dovoluji doslovně citovat: *„S pomocí databáze IRZ můžeme předně identifikovat lokální zdroje znečištění, po kterých bychom jinak velmi těžko pátrali. Díky IRZ se dozvíme, kolik chemických látek a do jakých složek životního prostředí daný podnik vypouští. To jsou cenné informace, na kterých je možné vystavět úspěšnou kampaň vedoucí ke snížení lokálního znečištění. Mnohdy totiž stačí, když se o lokální emisní zátěž začnou aktivně zajímat občané a massmédiá. Celá řada provozovatelů při volbě technologie, ať už výroby či zachycování škodlivin, volí variantu nejlevnější nebo nejjednodušší a nechce přistoupit na kompromisy. Veřejná prezentace údajů z IRZ může provozovatele*

stimulovat k vyšší ohleduplnosti i změně technologie.“ (Petrлік, Man, 2016).

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Česká republika je smluvní stranou Úmluvy o dálkovém znečišťování ovzduší přesahujícím hranice států (*Convention on Long-range Transboundary Air Pollution, Geneve, 1979*) od svého vzniku dne 1. ledna 1993, kdy převzala závazky Československa, pro něž Úmluva vstoupila v platnost dne 22. března 1984 (5/1985 Sb. m. s.).
- Úmluva byla sjednána v roce 1979 a patří k významným nástrojům prevence přenosu znečišťování ovzduší na velké vzdálenosti. Úmluva má rámcový charakter, smluvní omezování znečišťování ovzduší je realizováno prostřednictvím protokolů, které jsou k úmluvě postupně přijímány. Dosud bylo přijato 8 protokolů. Česká republika je smluvní stranou všech osmi protokolů.
- Současná strategie vývoje Úmluvy se zaměřuje zejména na rozšíření ratifikací a přípravu revizí posledních třech protokolů, tj. Protokolu o těžkých kovech, Protokolu o persistentních organických polutantech a Goteborgského protokolu (MŽP, 2020). Požadavky Úmluvy jsou v ČR naplňovány i v intencích předmětného zákona.
- Díky vytvoření Integrovaného registru znečišťování splnila Česká republika mimo jiné jeden ze závazků vyplývajících z ratifikace Aarhuské úmluvy zaměřené na zpřístupňování informací veřejnosti.
- Významný dopad na současnou podobu českého IRZ, mělo schválení evropského nařízení o zavedení jednotného E-PRTR1 (Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek).

4) Zákon č. 34/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 17. 8. 2007, schválen Poslaneckou sněmovnou 7. 12. 2007, schválen Senátem 16. 1. 2008, vyhlášen 12. 2. 2008 – délka legislativního procesu byla 179 dní.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Problém odpadů je starý jako lidstvo samo, řešení jejich odstraňování prochází v čase různými obměnami. Je načase si uvědomit, že nejen nejmodernější technologie likvidace či využití odpadů, ale i změna myšlení

každého z nás, je podstatnou podmínkou řešení problému. Naštěstí se i u nás v poslední době stále více rozšiřuje např. myšlenka bezobalového prodeje, třídění, recyklace a využívání materiálů, které životnímu prostředí škodí, v minimální míře. Díky ekonomickému rozvoji a vyšší materiálové spotřebě roste logicky i produkce odpadů.

- Zákon o odpadech č. 185/2001 Sb. v rámci svých novelizací řeší v čase aktuální dosavadní strategie nakládání s odpady, kdy reaguje nejen na změny odpadové politiky v České republice, Evropské Unii či v celosvětovém měřítku na vývoj nových technologií a vědeckých studií, ale zejména na stav životního prostředí a vliv odpadů na něj.
 - Základním věcným cílem této novely je motivace k dodržování odpovídající hierarchie nakládání s odpady, zvláště pak snaha o snížení množství odstraňovaných odpadů a zvýšení jejich materiálového využití.
 - Novela upravuje mj. i problematiku rozšířené odpovědnosti výrobce za odpad vznikající z jeho výroby, např. režim zpětného odběru.
- Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:
- V listopadu 2008 byla v úředním věstníku EU publikována směrnice Evropského parlamentu a Rady ES 98/2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic, tzv. rámcová směrnice. Tato směrnice nahradila do té doby některé platné právní předpisy EU v oblasti nakládání s odpady (směrnici 75/439/EHS o zneškodňování odpadních olejů, směrnici 91/689/EHS o nebezpečných odpadech a směrnici 2006/12/ES o odpadech). Účelem této novelizace zákona o odpadech byla zejména transpozice požadavků vyplývajících z uvedené rámcové směrnice.
 - Zákon o odpadech legislativně zajišťuje též ujednání Basilejské úmluvy o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování (Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal, Basel 1989), což je nejvýznamnější globální mezinárodně-právní dokument, který upravuje pohyb nebezpečných odpadů přes státní hranice za účelem jejich zneškodňování i využívání.
 - *„Cíli Basilejské úmluvy je snížit pohyby nebezpečných a ostatních odpadů, které jsou předmětem Úmluvy, přes hranice států na minimum v souladu s postupy pro správné nakládání s těmito odpady z hlediska životního prostředí; zneškodňovat nebezpečné*

odpady a ostatní odpady co nejbliže jejich zdroji; minimalizovat vznik nebezpečných odpadů co do množství a nebezpečnosti; zajistit přísnou kontrolu pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a prevenci nelegální přepravy; zakázat přepravu nebezpečných odpadů do zemí, které nedisponují legislativní, administrativní a technickou kapacitou k jejich řízení a zneškodňování v souladu s environmentálně šetrnými metodami; pomáhat rozvojovým zemím a zemím s transformující se ekonomikou při transpozici systémů environmentálně bezpečného řízení nakládání s odpady, které v těchto zemích jsou vytvářeny.“ (MŽP, 2020).

- Cílem této úmluvy je zejména ochrana méně rozvinutých zemí před dovozem nebezpečných odpadů z rozvinutých zemí, důraz je kladen na princip zneškodňování odpadů v místě jejich vzniku.
- Basilejská úmluva byla sjednána dne 22. 3. 1989 v rámci Programu OSN pro životní prostředí. Bývalá ČSFR přistoupila k Úmluvě 24. 7. 1991. Úmluva vstoupila v platnost 5. 5. 1992. Česká republika, jako nástupnický stát ČSFR, sukcedovala do Basilejské úmluvy s účinností od 1. 1. 1993 (MŽP, 2020).

5) Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 4. 10. 2007, schválen Poslaneckou sněmovnou 13. 2. 2008, Senátem vrácen Poslanecké sněmově dne 20. 03. 2008, přičemž pozměňovací návrh Senátu byl Poslaneckou sněmovnou schválen 22. 4. 2008, vyhlášen 19. 5. 2008 – délka legislativního procesu byla 228 dní.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Dle zákona je ekologická újma jen taková újma, která je měřitelná a má závažné nepříznivé účinky na vybrané přírodní zdroje, tj. chráněné druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a jejich přírodní stanoviště, povrchové nebo podzemní vody a půdu. V rámci tohoto zákona jsou stanoveny principy, které mají vést k eliminaci vzniku ekologické újmy.
- V případě bezprostřední hrozby ekologické újmy je nejdůležitější provádět nezbytná preventivní opatření, což je jedním z principů dle tohoto zákona.

- Dalším je princip „znečišťovatel platí“, kdy ten, jehož činnost způsobila ekologickou újmu, má být finančně odpovědný, což má v důsledku vést k opatřením snižujícím rizika vzniku takové újmy.
 - Princip naturální restituce znamená upřednostnění nápravných opatření před peněžní náhradou, kdy je kladen důraz na obnovení či nahrazení poškozeného přírodního zdroje (jeho uvedení nebo navrácení do původního stavu nebo do stavu nejbližší původnímu). Tato novela původního zákona č. 282/1991 Sb. přináší podstatnou změnu v Principu objektivní odpovědnosti, kdy podmínkou provedení nápravných opatření není již prokázání protiprávní jednání (úmysl či nedbalost), postačuje prokázání příčinné souvislosti mezi provozní činností a vznikem ekologické újmy.
 - Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:
 - Zákon je transpozicí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí do právního řádu České republiky.
 - Zákon je dále legislativním zajištěním ujednání Úmluvy o účincích průmyslových havárií přesahujících hranice států („*Convention on the Transboundary Effects of Industrial Accidents, Helsinki, Finland, 1992*“), jejímž cílem je předcházení škodlivých účinků průmyslových havárií přesahujících hranice jednotlivých států na lidské zdraví, životní prostředí a majetek s důrazem zejména na podporu preventivních opatření.
 - Úmluva byla sjednána v rámci Evropské hospodářské komise OSN dne 17. 3. 1992 v Helsinkách a je smlouvou regionální. Vstoupila v platnost 19. 4. 2000. Česká republika se stala smluvní stranou 10. 9. 2000 (sdělení č. 58/2002 Sb. m. s.) (MŽP, 2020).
- 6) Zákon č. 181/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon):
- Legislativní proces:
 - Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 16. 1. 2008, schválen Poslaneckou sněmovnou dne 19. 3. 2008, schválen Senátem 24. 4. 2008, vyhlášen 28. 5. 2008 – délka legislativního procesu byla 133 dní.
 - Podstatný vliv zákona na ŽP:
 - Zdroje vody jako základní složky životního prostředí a podmínky existence veškerého života jsou omezené. Její dostupnost je závislá nejen

na přirozeně probíhajícím koloběhu, přírodních podmínkách a dalších faktorech, ale v posledních desetiletích také na chování člověka. Je potřeba si uvědomit nesmírnou hodnotu vody, což by mělo vést k její ochraně a šetrnému zacházení s ní.

- Znečištění vod se odráží nejen v ekonomických důsledcích (např. náklady na léčbu zdravotních problémů, zvýšení nákladů na výrobu pitné vody z povrchových zdrojů apod.), ale i v narušení rovnováhy ekosystému způsobené přemnožením jednobuněčných organismů.
- Dalším závažným problémem, který je potřeba řešit, je vodní režim krajiny, ovlivněný technickými úpravami vodních toků, nárůstem urbanizace a nevhodnými zemědělskými postupy. Toto vše výrazně zhoršuje retenční schopnosti krajiny, která není schopna reagovat na výkyvy počasí, což vede v posledních letech ke značným povodním v důsledku přivalových dešťů. Druhým extrémem je dlouhodobé sucho, které je nutné řešit např. i zadržováním vody v krajině. Vodní zákon ve všech svých novelizacích je základním prvkem při řešení výše uvedených problémů.
- Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:
 - Tato norma patří mezi zákony, do nichž jsou promítnuty základní principy Úmluvy o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer („*Convention on the Protection and Use of Transboundary Watercourses and International Lakes, Helsinki, Finland, 1992*“), jejímž cílem je zajistit ochranu a udržitelné využívání vodních toků a mezinárodních jezer. Smluvní strany jsou zavázány k provádění vhodných opatření k prevenci, omezování a snižování znečištění vod přecházejících státní hranice a k tomuto účelu zavádění odpovídajících opatření. Důležitou součástí je předpoklad, že smluvní státy uzavřou dvou či vícestranné dohody či ujednání s podrobným definováním jejich vztahů a chování při řešení otázek z Úmluvy.
 - Česká republika má uzavřeny dvoustranné smlouvy o spolupráci na hraničních vodách se všemi sousedními státy (Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe, Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním a Úmluva o spolupráci pro ochranu a únosné využívání Dunaje).
 - Úmluva byla sjednána v rámci Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů (EHK OSN) dne 17. března 1992 v Helsinkách. V platnost vstoupila 6. října 1996. V současné době má Úmluva 36 smluvních stran, včetně Evropského společenství. Pro Českou republiku

vstoupila Úmluva v platnost 10. září 2000 (č. 59/2002 Sb. m. s.) (MŽP, 2020).

- Vodním zákonem byla transponována i směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (MŽP, 2013).

5.3.4 RNDr. Miloš Kužvart

Funkční období: 22. 7. 1998 – 12. 7. 2002, tj. 1 451 den.

Vybrané normy:

1) Zákon č. 161/1999 Sb., kterým se vyhlašuje Národní park České Švýcarsko, a kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb.:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 1. 12. 1998, schválen Poslaneckou sněmovnou 2. 6. 1999, schválen Senátem 1. 7. 1999, vyhlášen 23. 07. 1999 – délka legislativního procesu byla 190 dní.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Zachování a obnova přirozených a přírodě blízkých ekosystémů a přirozených procesů v nich probíhajících, ochrana geologicko-geomorfologické, biologické a krajinné diverzity území je jedním z cílů národních parků obecně.
- Základním posláním národního parku dle tohoto zákona je nastavení správného systému managementových opatření. V Národním parku České Švýcarsko je většina druhového bohatství vázána na lesní ekosystémy, které zde převažují. V rámci zachování typického vzhledu krajiny byla mimo jiné nutná i přeměna smrkových monokultur na lesy s přirozenou druhovou a věkovou skladbou typickou pro dané území, což umožní v budoucnu ponechat bezzásahový režim na rozsáhlém území parku a tím splnit podmínky pro zařazení do kategorie II – národní park (Belisová a kol., 2007).
- Mimo jiné je tato zákonná norma i nástrojem k zachování trvale udržitelného a k přírodě šetrného turistického, rekreačního a vzdělávacího využití.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Do zákona jsou transponována mj. i ustanovení Směrnice Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, směrnice Rady 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků, na území České republiky. Transpozicí těchto směrnic došlo

k modifikaci druhové ochrany podle ustanovení těchto směrnic, včetně seznamů zvláště chráněných druhů. Kromě toho, převzala ČR závazky v oblasti územní ochrany přírody, spočívající ve vytvoření odpovídající části soustavy Natura 2000.

- Dalším podstatným prvkem ve věci je i Úmluva o biologické rozmanitosti („*Convention on Biological Diversity, CBD*“), která patří k nejvýznamnějším mezinárodním mnohostranným úmluvám v oblasti životního prostředí. Byla poprvé vystavena k podpisu na Konferenci OSN o životním prostředí a rozvoji 5. června 1992 v brazilském Rio de Janeiru a v platnost vstoupila již 29. prosince 1993 (MŽP, 2020).

2) Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených zvláště chráněnými živočichy:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 18. 11. 1999, schválen Poslaneckou sněmovnou 9. 3. 2000, schválen Senátem 11. 4. 2000, vyhlášen 10. 5. 2000 – délka legislativního procesu byla 174 dny.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- V České republice jsou vzácné druhy rostlin a živočichů chráněné zvláštní a přísnější ochranou, kterou jim poskytuje zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Seznam zvláště chráněných živočichů, včetně rozdělení do kategorií ochrany (druhy kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené), je uveden v příloze III vyhlášky č. 395/1992 Sb. ve znění změnové vyhlášky č. 175/2006 Sb.
- Pro zvláště chráněné druhy jsou stanoveny základní ochranné podmínky včetně zákazů určitých aktivit, jež by pro tyto druhy mohly představovat zásadní ohrožení (MŽP, 2020). K zajištění ochrany nejvíce ohrožených druhů jsou vytvářeny tzv. záchranné programy, jejichž smyslem je dosáhnout především navýšení populace daného druhu na úroveň potřebnou pro zajištění jeho trvalé existence.
- To sebou samozřejmě přináší i problémy, kdy zástupci těchto druhů mohou způsobovat značné hospodářské škody např. na hospodářských zvířatech a na zemědělských plodinách. Tyto situace mohou gradovat až do bodu, kdy poškození mohou vyvíjet aktivity vedoucí k nepovolenému odlovu či dokonce usmrcování těchto živočichů. Cílem tohoto zákona je tedy poskytováním náhrad za uvedené škody zmírnit možný rozpor mezi

zájmy na ochraně přírody a zájmy zemědělských, lesnických či dalších subjektů.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Při vyhlášení živočichů za zvláště chráněné je rozhodující stupeň jejich ohrožení jak na území České republiky, tak v mezinárodním kontextu, a proto se při vytváření seznamu vychází též z mezinárodních úmluv, směrnic EU či kategorií doporučených IUCN (Prchalová, 2010).
- Je možné mimo jiné jmenovat např. CITES – Úmluvu o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, která byla sjednána v roce 1973 ve Washingtonu. Česká republika je smluvní stranou od 1. 1. 1993 (předtím od 28. 5. 1992 jako bývalá ČSFR).
- Z hlediska druhové ochrany lze zmínit i např. dotační program Malé grantové schéma Záchranné programy pro zvláště chráněné druhy II, který je zaměřený na uskutečnění stávajících a přípravu nových záchranných programů a programů péče a doplnění informací nezbytných k ochraně vybraných zvláště chráněných druhů. Tento program byl připraven v rámci tzv. Norských fondů (spolupráce MŽP, MF a dárcovských států – Norsko, Lichtenštejnsko a Island) (MŽP, 2020).

3) Zákon č. 476/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 7. 3. 2001, schválen Poslaneckou sněmovnou 26. 10. 2001, návrh byl podán Senátem, tudíž jej Senát již neschvaloval, vyhlášen 31. 12. 2001 – délka legislativního procesu byla 299 dní.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Vliv zákona na ŽP byl popsán již v bodě týkajícím se původního zákona č. 115/2000 Sb.
- Tato novelizace byla reakcí na některé nedostatky původního zákona, které vyvstaly až s jeho zavedením do praxe. Jedním z problematických byl fakt, že škodu nebylo možné hradit, způsobil-li ji vybraný zvláště chráněný živočich na uzavřených objektech, movitém majetku a na trvalých porostech (v roce 2000 reakce na škody způsobené medvědem hnědým v Beskydech). Dále došlo ke změně období, za které

bylo možné proplácet úhrady škod způsobených kormoránem velkým, kdy původní úprava počítala s dobou od 1. 4. do 15. 7., tj. dobou hnízdění. Bylo však zjištěno, že k největším škodám na rybách dochází především v době jeho migrace přes ČR a jeho zimování, tj. v zimních měsících (Hejduk, 2016).

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Vztah byl popsán již v bodě týkajícím se původního zákona č. 115/2000 Sb.

4) Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 13. 6. 2001, schválen Poslaneckou sněmovnou 26. 10. 2001, schválen Senátem 6. 12. 2001, vyhlášen 31. 12. 2001 – délka legislativního procesu byla 201 den.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Obaly slouží k zachování kvality, hygieny zboží a v neposlední řadě jako marketingový nástroj k upoutání zákazníků. V současné době produkce obalů narůstá, a tudíž je nutné zredukovat jejich objem a neustále snižovat škodlivost materiálů, ze kterých jsou vyrobeny. Neexistuje však přímá úměra mezi nižším množstvím obalů a lepším životním prostředím, je třeba zohlednit např. i energetickou náročnost či množství surovin spotřebovaných na jejich výrobu a jejich dopravu.
- Odpady z obalů patří ke zdrojům, které životní prostředí ohrožují nejen svým množstvím a materiály, ze kterých byly vyrobeny (např. dlouhorozložitelné plasty), z globálního hlediska existují i další kritéria jako je např. spotřeba vody, spotřeba neobnovitelné energie, emise skleníkových plynů apod. (Bílová, 2013).
- Vzhledem ke specifičnosti obalové problematiky, byla tato vyňata z obecné úpravy odpadů a byla jí věnována tato samostatná právní úprava.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Mezi první opatření týkající se odpadů z obalů obsahovala směrnice Rady 85/339/EHS o obalech tekutin k lidské spotřebě, která byla nahrazena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES o obalech a obalových odpadech (novelizována směrnicemi 2004/12/ES, 2005/20/ES, nařízením 219/2009/ES a 2013/2/EU).

- Oblast plastových obalů je v posledních letech asi nejpalčivějším problémem, v současné době se jich celosvětově recykluje pouze 9 %. Do vodních toků se každou minutu dostává ekvivalent jednoho nákladního automobilu naloženého plasty, který skončí v oceánu (cca až 13 milionů tun). Dle odhadu ze Zprávy o iniciativě „New Plastic Economy“ zpracované Nadací Ellen MacArthur by do roku 2050 mohlo ve světových oceánech plavat více plastů než ryb. Možná je to nadsázka, nicméně tento problém je zřejmý a je nutné jej řešit, přičemž jedním z řešení by mohla být tzv. cirkulární ekonomika. Znamená to, že používané materiály neustále proudí v systému „uzavřené smyčky“ místo toho, aby se použily jednorázově a následně zlikvidovaly (Unilever, 2019). Vše je však o vzdělání, výchově a změně myšlení obyvatel, jejich nátlaku na výrobce a tím potažmo změně přístupu k plastovým obalům jako celku. Stále více lidí se přidává k hnutí „Zero Waste“ razícímu život s minimem odpadů a obalů. Např. také hnutí Greenpeace ČR iniciovalo výzvu „Plast je past“, se kterou oslovilo nejen supermarkety, avšak vytvořilo tlak i na příslušné politiky.

5) Zákon č. 275/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 10. 10. 2001 (návrh předložen Zastupitelstvem hlavního města Prahy, kdy vláda vyjádřila svůj nesouhlas), návrh byl jednou vrácen ze třetího čtení do druhého, schválen Poslaneckou sněmovnou 3. 5. 2002, schválen Senátem 22. 5. 2002, vyhlášen 28. 6. 2002 – délka legislativního procesu byla 261 den.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Vliv zákona na ŽP byl popsán již v bodě týkajícím se původního zákona č.185/2001 Sb., o odpadech.
- Tato novela přinesla změnu ve volbě mezi třemi různými způsoby platby za komunální odpad, a to:
 - úhrada za shromažďování, sběr, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů od fyzických osob na základě smlouvy,
 - poplatek za komunální odpad vznikající na jejím území (dle § 17 zákona o odpadech),

- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (dle § 84 zákona o odpadech).
- Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:
 - Vztah byl popsán již v bodě týkajícím se původního zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech.

5.3.5 RNDr. Libor Ambrozek

Funkční období 15. 7. 2002 – 16. 8. 2006, tj. 1 493 dny.

Vybrané normy:

1) Zákon č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů:

- Legislativní proces:
 - Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 25. 9. 2002, schválen Poslaneckou sněmovnou 27. 2. 2003, Senátem vrácen Poslanecké sněmovně 7. 4. 2003, přičemž Poslanecká sněmovna trvala na původním návrhu 18. 4. 2003, dále byl návrh vrácen také prezidentem republiky, přičemž i v tomto případě Poslanecká sněmovna trvala na původním návrhu 28. 5. 2003, vyhlášen 9. 6. 2003 – délka legislativního procesu byla 346 dní.
- Podstatný vliv zákona na ŽP:
 - Cílem zoologických zahrad je přispívat k biologické rozmanitosti, v některých případech jsou i poslední možností zachování druhu, podporují výchovu ke kladnému vztahu k přírodě a ke zvířatům.
 - Zvířata umístěná v ZOO jsou však mimo své přirozené prostředí, a proto je provoz takového zařízení velmi problematický a náročný. Je nutné zvířatům zabezpečit správné životní podmínky, které je nebudou nijak vystavovat stresu, utrpení či dokonce ohrožení života. Z uvedených důvodů je tato právní norma důležitým nositelem pravidel.
 - Dalším nástrojem v souvislosti s provozem Zoologických zahrad je Nařízení vlády č. 17/2004 Sb., o pravidlech pro poskytování dotací provozovatelům zoologických zahrad.
 - Od roku 2004 jsou dotace poskytovány provozovatelům zoologických zahrad, kteří jsou držiteli platné licence a to v rámci tří dotačních titulů: 1) Chov ohrožených druhů světové fauny v českých zoologických zahradách, 2) Zapojení českých zoologických zahrad do systému ochrany přírody České republiky a 3) Spolupráce českých zoologických zahrad v rámci

mezinárodních programů chovů ohrožených druhů s významnými zoologickými zahradami a institucemi v cizině, podpora členství a účasti zoologických zahrad v mezinárodních organizacích.

- Některé české zoologické zahrady byly též určeny jako záchranná centra podle zákona č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Jiroušek, 2005).

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Do normy je implementován základní předpis Evropské unie, který upravuje problematiku zoologických zahrad, což je směrnice Rady 1999/22/ES o chovu volně žijících živočichů v zoologických zahradách. Jejím cílem je „ochrana volně žijících živočichů a zachování biologické rozmanitosti tím, že směrnice zajistí, aby členské státy přijaly opatření pro udělování licencí zoologickým zahradám a pro dohled nad nimi v rámci Společenství a posílily tak úlohu zoologických zahrad v zachování biologické rozmanitosti“ (Směrnice Rady 1999/22/ES).
- V současné době je na území České republiky 29 zoologických zahrad s licencí. Celkem 16 z těchto zoologických zahrad je členem Unie českých a slovenských zoologických zahrad (UCSZOO). Zoologické zahrady jsou zapojeny i do mezinárodní spolupráce a jsou např. členy Evropského sdružení ZOO a akvárií (EAZA) – 13 ZOO, Světové asociace ZOO a akvárií (WAZA) – 11 ZOO, Euroasijské regionální asociace ZOO a akvárií (EARAZA) – 9 ZOO. Zahrady spolupracují také v rámci Evropských chovných programů (EEP), Evropských plemenných knih (ESB) a Mezinárodních plemenných knih (ISB) (MŽP, 2020).

2) Zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovaným organismy a genetickými produkty:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 20. 3. 2003, schválen Poslaneckou sněmovnou 26. 11. 2003, schválen Senátem 22. 1. 2004, vyhlášen 25. 2. 2004 – délka legislativního procesu byla 342 dny.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Asi jedním z největších problémů geneticky modifikovaných organismů je skutečnost, že jde o využití nových technologií, u kterých nejsou dosud známy důsledky jejich používání.

- V případě uvolnění živých modifikovaných organismů do prostředí může bez řádné regulace dojít k nechtěným a dost možná i nezvratným změnám. Například geneticky modifikované rostliny byly vytvořeny s cílem větší odolnosti a konkurenceschopnosti a mohou tak nejen původní druhy zcela vytlačit, ale mohou znamenat i problém z hlediska toxicity či možnosti přenosu tolerance na herbicidy na planě rostoucí druhy. To vše může vést k narušení přírodní rovnováhy (Musílková, 2010).
 - Z výše uvedených důvodů je nutné deklarovat jasná pravidla, která budou situaci stabilizovat, v případě České republiky je to právě tato právní norma.
- Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:
- Přístup Evropského Společenství je, na rozdíl např. od Spojených států, konzervativní. Je přísně založen na tvorbě společné legislativy s cílem zajistit co možná nejnížší riziko pro život a zdraví člověka a pro životní prostředí. Princip předběžné opatrnosti patří mezi základní principy nakládání s geneticky modifikovanými organismy a byl vyjádřen v zásadě 15 Deklarace o životním prostředí a rozvoji, která byla přijata na konferenci OSN v Rio de Janeiro v roce 1992. Na této konferenci byl schválen programový dokument OSN „Agenda 2130“, jehož součástí je i problematika environmentálně šetrnějšího využívání biotechnologií.
 - Významným z hlediska závazného mezinárodního práva je především přijetí Cartagenského protokolu o biologické bezpečnosti (Cartagena protocol of Biosafety), který byl uzavřen v Montrealu v roce 2000 v rámci Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) jako první protokol Úmluvy o biologické rozmanitosti. Protokol podepsala Česká republika mezi prvními státy 24. května 2000 a ratifikovala ho 8. října 2001 a je součástí českého právního systému – 89/2005 Sb. m. s.
 - Akademická obec České Republiky se touto problematikou zabývala a závěry shrnula v Bílé knize geneticky modifikovaných plodin, která byla vydána v roce 2009 a která byla připravena v rámci projektu MOBITAG financovaného Evropskou komisí.
 - *„Pro úspěšné plnění CPB je nutná nejen mezinárodní spolupráce, ale též propojení systémů k zajištění biologické bezpečnosti uvnitř jednotlivých států. Globální Fond životního prostředí (Global Environment Facility – GEF) proto vyhlásil v roce 2001 nový projekt s názvem Opatření k zajištění biologické bezpečnosti (Development of the national Biosafety*

Framework) zaměřený na přípravu podmínek pro ratifikaci a plnění CPB ve smluvních stranách Úmluvy o biologické rozmanitosti. Na tento projekt pak navázala implementační fáze – Podpora opatření k zajištění biologické bezpečnosti (Support for the Implementation of the Draft National Biosafety Framework). Do obou projektů se zapojila též Česká Republika.“ (Musilová, 2008).

3) Zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 13. 11. 2003, schválen Poslaneckou sněmovnou 23. 2. 2005, schválen Senátem 31. 3. 2005, vyhlášen 5. 5. 2005 – délka legislativního procesu byla 539 dní.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Jak vyplynulo z porovnání délky legislativního procesu, u tohoto zákona probíhalo jeho předložení a schvalování vůbec nejdelší dobu z vybraných zákonů – 539 dní.
- Dosud konvenčními zdroji elektrické energie jsou zejména fosilní paliva, která přinesla člověku mnoho užitku, avšak jejich využívání způsobilo globální oteplování. Nemenším problémem fosilních paliv je i jejich stávající zásoba – doba vyčerpání se odhaduje na desítky, maximálně stovky let.
- Nejvšestrannějším druhem fosilních paliv je ropa – používá se nejen jako palivo a surovina k výrobě plastů, ale v neposlední řadě i jako zdroj výroby elektrické energie, i její zdroje jsou však vyčerpitelné. Např. v roce 2005 pokryla ropa 36,4% světové a 22,3 % české spotřeby energie (Vohnoutová, 2011).
- Dalším z fosilních paliv je zemní plyn, který je díky svému složení – 90 % metanu, kdy při jeho spalování neuniká do vzduchu tolik životní prostředí poškozujícího CO², dalo by se říci, že je tudíž ze všech fosilních paliv „nejekologičtější“.
- Posledním z fosilních paliv je uhlí, které je vůbec největším zdrojem znečištění životního prostředí. Mimo CO² se při jeho spalování produkuje také oxid siřičitý, který, pokud reaguje s vodní parou, se vrací na zem ve formě kyselých dešťů. Ovzduší Země je také poškozováno požáry uhlí, odehrávajícími se pod povrchem, tj. požáry neuhasitelnými.

- Využívání jaderné energie přináší svá pro i proti. Na jedné straně při její výrobě nevznikají žádné škodliviny ani jiné emise, které znečišťují ovzduší. Ovšem problém nastává ve chvíli nutnosti uložení jaderného odpadu a zejména pak existuje velmi velké riziko při provozu jaderné elektrárny – účinky jejího poškození jsou historicky dobře známé z havárie jaderné elektrárny v Ukrajinském Černobylu v roce 1986 či v Japonské Fukušimě v roce 2011 (následkem zatopení elektrárny ničivou vlnou tsunami). Obě tyto havárie měly vliv na pohledy ostatních zemí na problematiku používání jaderné energie. Některé země se jaderné energie zřekly zcela, např. Italové se v referendu v roce 2011 přiklonili k tomu, aby se Itálie k jaderné energii nevracela a Německo oznámilo změnu energetické koncepce a odklon od jaderné energetiky, tzv. Energiewende, tj. přechod od neudržitelného využívání fosilních paliv a jaderné energie k udržitelnému zásobování energií pomocí obnovitelných zdrojů (Wikipedia, 2020).
- Vzhledem k růstu populace a s tím i zvýšené spotřebě energie a vzhledem k neudržitelnosti používání konvenčních fosilních paliv se do popředí dostává otázka alternativních zdrojů energie, zdrojů, které jsou obnovitelné a které nebudou poškozovat životní prostředí. Dosud se však nepodařilo najít plnohodnotný zdroj, který by plně nahradil fosilní paliva, avšak alternativní zdroje jsou cestou, jak účinky využívání fosilních zdrojů, které jsou pro životní prostředí škodlivé, alespoň omezit. Další efektivní cestou je úspora energie. Evropská unie a potažmo i Česká republika se vydaly právě cestou úspor, např. legislativní úpravou norem týkajících se úspor energie a využití alternativních zdrojů (Vohnoutová, 2011).
- Alternativními zdroji jsou větrná energie, energie vody, energie slunečního záření, geotermální energie, energie biomasy a energie bioplynu (skládkový a kalový plyn).
- Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:
 - Česká republika ratifikovala několik mnohostranných smluv, zejména pak Protokol o energetických úsporách a souvisejících ekologických hlediscích, Evropskou energetickou chartu nebo Implementační dohodu o programu výzkumu a vývoje úspor energie v budovách a komunálních systémech (OECD).
 - V roce 1997 byl přijat Kjótský protokol, který ukládá povinnosti jednotlivým státům snižovat emise.

- Od 5. 2. 2001 je Česká republika také členem Mezinárodní agentury pro energii.
- V roce 2007 vydala Evropská komise strategický energetický přezkum s názvem Nová energetická politika pro Evropu, jež navrhuje opatření pro hlavní tři oblasti energetické politiky EU – konkurenceschopnost, energetická bezpečnost, udržitelnost.
- V roce 2003 schválila EU tzv. druhý liberalizační balíček, jehož součástí byly směrnice 2003/54/ES a 2003/55/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a s elektřinou.
- Nařízení 1228/2003/ES o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou stanovilo pravidla pro přeshraniční obchod s elektřinou s cílem zlepšit hospodářskou soutěž na vnitřním trhu.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/77/ES uložila indikativní cíl pro ČR ve výši 8% podílu výroby elektřiny z OZE z její hrubé spotřeby v roce 2010. Tento cíl byl dosažen. Závazným cílem stanoveným směrnicí EP a Rady č. 2009/28/ES pro ČR je do roku 2020 dosáhnout minimálně 13% podíl energie z OZE na hrubé konečné spotřebě energie. Zvyšování podílu OZE je také součástí strategických záměrů České republiky. Podle Státní energetické koncepce ČR je cílem postupný nárůst podílu OZE na hodnoty znamenající plné využití ekonomicky efektivního potenciálu zdrojů obnovitelné energie v ČR (NKÚ, 2014).

4) Zákon č. 66/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech):

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 29. 7. 2005, schválen Poslaneckou sněmovnou 7. 12. 2005, schválen Senátem 1. 2. 2006, vyhlášen 15. 3. 2006 – délka legislativního procesu byla 229 dní.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Vliv zákona na ŽP byl popsán již v bodě týkajícím se původního zákona č. 477/2001 Sb.
- K novelizaci došlo zejména z důvodu nutné potřeby změny definice obalu tak, že „obalem je výrobek zhotovený z materiálu jakékoli povahy a určený k pojmání, ochraně, manipulaci, dodávce, popřípadě prezentaci výrobku

nebo výrobků určených spotřebiteli nebo jinému konečnému uživateli“ (MPO, 2008).

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Vztah byl popsán již v bodě týkajícím se původního zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech.
- Důvodem novely byla povinnost transpozice směrnice 2004/12/ES, která novelizuje směrnici Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES o obalech a obalových odpadech. Novela přináší i další úpravy, které reagují na vstup České republiky do EU (MPO, 2008).

5) Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon):

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 1. 6. 2005, schválen Poslaneckou sněmovnou 20. 12. 2005, Senátem vrácen Poslanecké sněmovně 10. 2. 2006, přičemž pozměňovací návrh Senátu byl Poslaneckou sněmovnou schválen 14. 3. 2006, vyhlášen 11. 5. 2006 – délka legislativního procesu byla 344 dny.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Jedním z koncepčních nástrojů ochrany životního prostředí je i územní plánování, které plně naplňuje princip prevence snad ze všech principů nejvíce. Proto je potřeba tomuto nástroji věnovat dostatečnou legislativní závaznost, aby bylo možné předcházet vzniku škod na životním prostředí.
- Územní plánování je významné nejen pro ochranu životního prostředí ve smyslu ochrany přírody a krajiny a ochrany jednotlivých složek životního prostředí, ale i pro památkovou péči a např. rozvoj venkova. Kupříkladu pro zapsání památky na Seznam UNESCO je nutná existence územního plánu obce apod. (Bořecká, 2007).
- Správné pojetí územního plánování má vliv na vytváření podmínek pro snižování nebezpečí ekologických katastrof a pro odstraňování jejich důsledků, a to přírodě blízkým způsobem. Jedná se zejména o ochranu vodohospodářských poměrů, tj. ochranu před povodněmi, ochranu před erozí, znečišťováním vodních zdrojů a lesů apod.
- Z hlediska daného tématu má velký význam i ustanovení zákona o „*vyhodnocení vlivů politiky územního rozvoje, zásad územního rozvoje nebo územního plánu na vyvážený vztah územních podmínek pro příznivé*

životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území, jeho součástí je posouzení vlivů na životní prostředí zpracované podle přílohy k tomuto zákonu a posouzení vlivu na evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast, pokud orgán ochrany přírody svým stanoviskem takovýto vliv nevyloučil“ (Zákon č. 183/2006 Sb.)

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Přímo do zákona jsou transponovány požadavky směrnice 2001/42/ES (27. 6. 2001), o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí, Směrnice 92/43/EHS (21. 5. 1992) o ochraně přírodních stanovišť volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, a Směrnice 79/409/EHS (2. 4. 1979), o ochraně volně žijících ptáků, a to v rozsahu, v jakém se týkají politiky územního rozvoje a územně plánovací dokumentace.
- Stavební zákon respektuje požadavky na přístup k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhuská úmluva) a naplňuje též Evropskou úmluvu o krajině, která ukládá právně uznat krajinu jako základní složku prostředí a výraz rozmanitosti přírodního a kulturního dědictví.

6) Zákon č. 222/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 27. 9. 2005, schválen Poslaneckou sněmovnou dne 1. 2. 2006, Senátem vrácen Poslanecké sněmovně 16. 3. 2006, přičemž pozměňovací návrh Senátu byl Poslaneckou sněmovnou schválen 25. 4. 2006, vyhlášen 26. 5. 2006 – délka legislativního procesu byla 241 den.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Mezi jednu z priorit Evropské unie v oblasti ochrany životního prostředí patří omezování znečištění z průmyslové a zemědělské výroby s důrazem na integrovanou prevenci, znamenající přechod od koncových technologií k nejlepším dostupným technikám (tzv. BAT) a ochraně životního prostředí jako celku. Ačkoli na úrovni Evropské unie se tato strategie prosadila již v roce 1996, v České republice byl zaveden až s účinností od 1. 1. 2003.

- Zákon o integrované prevenci vytváří nástroj, jehož základním smyslem je zajištění existence veřejně přístupného informačního systému, ze kterého je možné získat data týkající se případného negativního vlivu zařízení na životní prostředí. Tímto nástrojem je integrovaný registr znečišťování IRZ, který obsahuje informace vhodné pro environmentální řízení, a to jak pro orgány státní správy při vytváření politiky životního prostředí, tak pro průmyslové podniky při zvyšování ekologické účinnosti. IRZ je databází údajů o únicích znečišťujících látek, přenosech znečišťujících látek v odpadech a odpadních vodách a přenosech odpadů.
- Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:
 - Stěžejní normou, která v sobě obsahuje nové přístupy v ochraně životního prostředí, je směrnice Rady 2008/1/ES (dříve 96/61/ES) o integrované prevenci a omezování znečištění. Ve směrnici jsou stanoveny požadavky a podmínky pro rozvoj průmyslových a zemědělských činností tak, aby byl v souladu s udržitelností životního prostředí. Tato směrnice nastavila zcela nová pravidla pro povolování výrobních činností velkých průmyslových a zemědělských podniků a jsou zde zakotveny požadavky na integrovaný přístup k omezování znečištění. Členské státy EU měly za povinnost podniknout takové kroky, aby všechna tzv. stávající zařízení spadající do působnosti směrnice měla do 30. 10. 2007 povolení vydané v souladu se směrnicí (MŽP, 2008).
 - Zákon je relevantním i pro plnění závazků z Úmluvy o dálkovém znečišťování ovzduší přesahujícím hranice států (Convention on Long-range Transboundary Air Pollution, Geneve, 1979).

5.3.6 Doc. RNDr. Ladislav Miko, PhD.

Funkční období: 8. 5. 2009 – 30. 11. 2009, tj. 206 dní.

Vybrané normy:

- 1) Zákon č. 346/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulérním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů:
 - Legislativní proces:
 - Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 21. 5. 2008, schválen Poslaneckou sněmovnou 17. 6. 2009, Senátem vrácen Poslanecké sněmovně 22. 7. 2009, přičemž pozměňovací návrh Senátu byl Poslaneckou sněmovnou schválen 9. 9. 2009, vyhlášen 9. 10. 2009 – délka legislativního procesu byla 506 dní.

- Podstatný vliv zákona na ŽP:
 - Nadměrný mezinárodní obchod vedl v minulosti k úplné likvidaci mnoha druhů zvířat a rostlin, což vedlo k potřebě regulace tohoto obchodu pro zachování ohrožených druhů.
 - Dne 3. 3. 1973 došlo ve Washingtonu ke sjednání Úmluvy o mezinárodním obchodě s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin – CITES. Úmluvu lze charakterizovat především jako mnohostrannou mezinárodní úmluvu, která je jednou z pěti hlavních globálních úmluv ochrany přírody a krajiny. Jejím cílem je ochrana biodiverzity.
 - Zákon č. 346/2009 Sb. reagoval na přijetí nového prováděcího nařízení CITES, vložil do zákona CITES nová ustanovení o záchranných centrech pro živé zadržené a zabavené exempláře a též novelizoval postup pro zadržení a zabavení exempláře.
- Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:
 - V Evropské unii je úmluva CITES realizována Nařízením rady (ES) č. 338/97 ze dne 9. prosince 1996 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a Nařízením komise (ES) č. 865/2006 ze dne 4. května 2006 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi.
 - V současnosti patří celosvětově nelegální obchod s ohroženými druhy mezi globálně nejvýznamnější oblasti kriminality s odhadovaným objemem v řádu desítek miliard dolarů.
 - U vysoce cenných komodit (slonovina, nosorožčí rohy apod.) je dokladováno spojení s teroristickými skupinami, jimž obchod s tímto zbožím slouží jako zdroj financování. Tento typ kriminality ve světě obecně nazývaný „wildlife crime“ či „wildlife trafficking“ byl dlouhodobě podceňovaným problémem. V poslední době však nastala v přístupu k této kriminalitě změna a naprostá většina zemí a mezinárodních institucí ji dnes považuje za závažný problém, který je nutno řešit a prioritizovat. Byl proto vyhotoven Akční plán pro potírání nelegálního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin do roku 2023, který reflektuje požadavky mezinárodní úmluvy CITES a jednotlivých priorit Akčního plánu EU pro boj proti nezákonnému obchodu s ohroženými druhy volně žijících

živočichů a planě rostoucích rostlin a též závěry Rady k tomuto plánu přijaté dne 20. června 2016. Zároveň zohledňuje specifickou situaci a potřeby v ČR. Byl zpracován orgány vymáhajícími právo (ČIŽP, GŘC, PP PČR, VSZ) a dotčenými resorty (MŽP, MV, MSp, MZV, MŠMT, MF) a vypracován na základě identifikace potřeb zainteresovaných subjektů, především orgánů ochrany životního prostředí (Generální ředitelství cel, Česká inspekce životního prostředí, Úřad služby kriminální policie a vyšetřování (AMSP, 2020).

5.3.7 Mgr. Tomáš Chalupa

Funkční období: 17. 1. 2011 – 10. 7. 2013, tj. 905 dní.

Vybrané normy:

1) Zákon č. 73/2012 Sb., o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 11. 8. 2011, schválen Poslaneckou sněmovnou 16. 12. 2011, Senátem vrácen Poslanecké sněmovně 26. 01. 2012, přičemž pozměňovací návrh Senátu byl Poslaneckou sněmovnou schválen 7. 2. 2012, vyhlášen 12. 3. 2012 – délka legislativního procesu byla 214 dní.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- První patenty na halony a freony byly vydány ve Spojených státech mezi dvacátými a třicátými lety minulého století. Freony byly používány jako chladicí a hnací plyny, halony byly využívány jako hasící látky.
- Jako první upozornili na souvislost mezi masově využívanými freony a ztenčováním ozonové vrstvy vědci, nositelé Nobelovy ceny za chemii, Sherwood Rowland a Mario J. Molina v roce 1974. Dalšími výzkumy byly tyto jejich teorie potvrzeny a než došlo k nějakým adekvátním opatřením, ozónová vrstva se silně oslabila. Po Antarktidě, kde byl naměřen její úbytek téměř na polovinu, byly zjištěny v devadesátých letech kritické stavy i nad nejvíce obydlenými oblastmi. Například tisková zpráva Ministerstva životního prostředí uvádí, že: „*Výroba látek porušujících ozonovou vrstvu na konci osmdesátých let ve světě překročila úroveň miliónu tun ročně*“ (Ahanonu, 2020).
- Z uvedeného je tedy patrné, že bylo třeba přikročit k rázným opatřením, která by neradostný stav příslušnými kroky eliminovala. Česká republika proto přistoupila k přísnějším podmínkám plnění nejen z mezinárodních

úmluv a evropských předpisů, ale zakotvila problematiku do právních norem ochrany životního prostředí – do zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a zejména do předmětného zákona č. 73/2002 Sb., který předmětná ustanovení zákona č. 86/2002 Sb. zcela nahradil.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Celosvětově byly přijaty mezinárodní úmluvy, zvláště pak Vídeňská úmluva na ochranu ozónové vrstvy, přijatá 22. 3. 1985, publikovaná pod č. 108/2003 Sb. m. s., která však obsahovala obecné závazky k provedení vhodných opatření.
- Na mezinárodní konferenci v Montrealu byl 16. 9. 1987 přijat Montrealský protokol o látkách, které poškozují ozónovou vrstvu publikovaný pod č. 109/2003 Sb. m. s. Později bylo datum přijetí vyhlášeno Mezinárodním dnem ochrany ozónové vrstvy. Vzhledem k tomu, že v dalších letech bylo, s ohledem na vědecký a výzkumný pokrok, potřeba přijatá opatření zpřísnit a změnit, byly k Montrealskému protokolu ujednány dodatky: Londýnský (6/1990, publikován pod č. 110/2003 Sb. m. s.), Kodaňský (11/1992, publikovaný pod č. 111/2003 Sb. m. s.), Montrealský (9/1997, publikován pod č. 112/2003 Sb. m. s.) a Pekingský (12/1999, publikován pod 113/2003 Sb. m. s.).
- Do českého právního systému byla implementována i Nařízení Evropského parlamentu a Rady ES č. 1005/2009 o látkách, které poškozují ozónovou vrstvu, Nařízení Komise ES č. 744/2010, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady o látkách, které poškozují ozónovou vrstvu, s ohledem na kritická použití halonů a Nařízení Komise č. 291/2011 o základním použití jiných regulovaných látek než hydrochlorfluoruhlodíků pro laboratorní a analytické účely v Unii.
- I přes veškerá přijatá účinná opatření zůstávají problémy s látkami poškozujícími ozon stále aktuální, např. kvůli přetrvávajícímu prodeji zastaralých technologií v zemích třetího světa či kvůli skutečnosti, že freony jsou dlouhověké a v atmosféře vydrží stovky let.

2) Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 12. 8. 2011, schválen Poslaneckou sněmovnou 10. 2. 2012, Senátem vrácen Poslanecké sněmovně 15. 3. 2012, přičemž pozměňovací návrh Senátu byl

Poslaneckou sněmovnou schválen 2. 5. 2012, vyhlášen 13. 6. 2012 – délka legislativního procesu byla 306 dní.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- „Znečišťování ovzduší znalo lidstvo již ve starověku. Tento problém se stal vážnějším v některých středověkých městech, jejichž vzduch byl znečištěn dýmem ze spalovaného dříví a později hlavně uhlí“ (Forst, 1985).
- Znečištění ovzduší může mít dalekosáhlé následky nejen na zdraví člověka, ale může způsobit i narušení rovnovážných procesů na planetě. Na znečištění se podílí jak přirozené procesy z přírodních zdrojů – lesní požáry či sopečná činnost, avšak největší podíl mají antropogenní zdroje, mezi které patří zejména spalování pevných paliv, lokální topeniště, silniční doprava, průmysl, energetika a zemědělství.
- Ochrana ovzduší je postavena zejména na předcházení znečišťování a snižování úrovně znečišťování a pozornost je jí věnována nejen na národní a evropské úrovni, tak i na úrovni mezinárodní.
- Tento zákon je základní právní normou v této oblasti ochrany životního prostředí. Jeho hlavním cílem je zásadní zlepšení kvality ovzduší, a především efektivnější ochrana obyvatel před imisní zátěží. Zákon také reaguje na plnění národních cílů a mezinárodních závazků v oblasti ochrany ovzduší.
- Mezi významná ustanovení zákona patří např. kompenzační opatření (mající jak investiční, tak i provozní charakter), kdy při zavádění nových zdrojů znečišťování v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší, budou muset být přijata opatření, která budou znečištění vyvažovat.
- Další ustanovení zavádí možnost pro obce a města vyčlenit na svých územích zóny, do kterých nebudou moci vjíždět auta, která nesplňují emisní limity (ovšem s nutností zajištění objízdných tras po silnicích stejné či vyšší třídy).
- Jak již bylo uvedeno níže, mezi znečišťovatele patří i domácnosti spalováním tuhých paliv. Zákon pamatuje i na domácnosti a zavádí nové parametry kotlů a možnosti jejich kontroly. Též zakazuje spalovat nekvalitní paliva.
- Díky zákonu je možné individuální posuzování velkých znečišťovatelů, kdy příslušné krajské úřady mohou zpřísnovat provoz zdroje, který má na kvalitu ovzduší prokazatelně špatný vliv.

- V neposlední řadě je v zákoně zakotveno placení poplatků tak, aby se snížila administrativní zátěž a poplatky byly jednodušší a efektivnější.
- Na základě tohoto zákona byl usnesením vlády č. 978 ze dne 2. 12. 2015 schválen „Národní program snižování emisí České republiky“, aktualizovaný usnesením vlády č. 917 ze dne 16. 12. 2019, který stanovuje zejména opatření množství emisí některých znečišťujících látek do ovzduší. Opatření jsou navrhována na základě analýz stavu a vývoje kvality ovzduší v ČR, příčiny znečištění, emise znečišťujících látek z jednotlivých sektorů ekonomiky, scénáře vývoje znečišťování ovzduší, národních závazků ČR a jejich dodržování.
- Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:
 - Zákon o ochraně ovzduší zapracovává evropské předpisy, zejména Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ze dne 21. května 2008, o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu.
 - Národní program snižování emisí plní roli národního programu omezování znečištění ovzduší, jehož zpracování požaduje evropská legislativa, konkrétně článek 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2284 o snížení národních emisí některých látek znečišťujících ovzduší. Aktualizace NPSE splňuje všechny požadavky jmenované směrnice. Mezi její hlavní cíle patří dosažení nových závazků stanovených legislativou EU k roku 2020, 2025 a 2030 prostřednictvím stanovených opatření ke snižování emisí vybraných látek znečišťujících ovzduší (MŽP, 2020).

Obázek. č. 2 Foto: Alexas foto „Čas přehodnotit“, volně dostupné bez nutnosti uvést autora na: <https://pixabay.com/cs/illustrations/%C4%8Das-p%C5%99ehodnotit-elekt%C3%A1rna-874672/>

3) Zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 17. 8. 2012, schválen Poslaneckou sněmovnou 26. 9. 2012, schválen Senátem 24. 10. 2012, vyhlášen 16. 11. 2012 – délka legislativního procesu byla 91 den.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Jedním z tržních nástrojů používaných pro řízení znečištění je obchodování s emisemi poskytováním hospodářské pobídky pro dosažení snížení emisí znečišťujících látek (Stavins, 2001).
- V rámci Evropské unie je největším systémem emisního obchodování European Union Emission Trading Scheme (EU ETS), kterého se jako členský stát EU účastní i Česká republika.
- V ČR je EU ETS upraven zákonem č. 383/2012 Sb., který stanoví, na jaká zařízení se systém vztahuje a jaká jsou práva a povinnosti provozovatelů. Ústředním orgánem je stanoven limit či strop na množství znečišťujících látek, které mohou být emitovány. Provozovatelé své emise monitorují, každý rok vykazují Ministerstvu životního prostředí a za ně vyřazují emisní povolení. Část povolenek obdrží bezplatně, část si mohou zakoupit na sekundárních trzích či aukcích. Obchodovat mezi sebou státy mohou dle Dodatku 1 Kjótského protokolu v rámci Mezinárodního emisního obchodování (International Emission Trading, IET).
- Uvedené znamená, že v případě koupě povolenek kupující platí poplatek za znečišťování, naopak prodávající za snížení emisí získává odměnu.
- EU ETS zahrnuje přes 11 000 zařízení ze sektorů energetiky, výroby oceli a železa, cementu a vápna, celulózy a papíru, sklo-keramického průmyslu, chemického průmyslu, rafinérií a letecké přepravy v 31 státech a pokrývá cca 2 mld. t CO² ročně. V roce 2020 budou emise v EU ETS o 21 % nižší ve srovnání s rokem 2005 (MŽP, 2020).

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Hlavním cílem nového zákona o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů byla implementace nových předpisů Evropské unie v oblasti emisního obchodování do české legislativy. Šlo především o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/29/ES ze dne 23. dubna 2009, kterou se mění původní směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.

Zákon v návaznosti na směrnici upravuje podmínky fungování evropského systému emisního obchodování EU ETS.

- Kromě směrnice 2009/29/ES upravují fungování EU ETS i další předpisy EU, jejichž implementaci zákon provádí. Jedná se např. o Nařízení o aukcích 1031/2010/EU, Nařízení o monitorování a vykazování 601/2012/EU, Nařízení o akreditaci a verifikaci 600/2012/EU či Nařízení o rejstřících 1193/2011/EU.

5.3.8 Mgr. Richard Brabec

Funkční období: 29. 1. 2014 – dosud (pro účely této práce bráno do dne 20. 4. 2020), tj. 2 273 dní.

Vybrané normy:

- 1) Zákon č. 39/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a další související zákony:
 - Legislativní proces:
 - Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 3. 9. 2014, schválen Poslaneckou sněmovnou 12. 12. 2014, Senátem vrácen Poslanecké sněmovně 14. 1. 2015, přičemž pozměňovací návrh Senátu byl Poslaneckou sněmovnou schválen 10. 2. 2015, vyhlášen 6. 3. 2015 – délka legislativního procesu byla 184 dny.
 - Podstatný vliv zákona na ŽP:
 - Vliv zákona na ŽP byl popsán již v bodě týkajícím se zákona č. 216/2007 Sb.
 - Tato novela přinesla několik podstatných změn, např. stanovisko EIA bude vydávané jako závazné stanovisko, byla nastavena širší možnost dotčené veřejnosti na povolování záměrů a možnost vstupu do řízení i ve fázi po vydání povolení prostřednictvím uplatnění řádného opravného prostředku a následně i správní žaloby. Další změnou je i zakotvení povinnosti žadatele o územní a stavební řízení v případě projektů posuzovaných z hlediska dopadu na ŽP, předložit potvrzení, že nedošlo k závažným změnám projektu s negativním vlivem na ŽP (Škrabal, 2015).
 - Díky této novele bylo, dle vyjádření MŽP, zachráněno 100 mld. Kč z programového období 2007 – 2013, byla otevřena cesta k zahájení čerpání finančních prostředků z evropských fondů v programovém období 2014 – 2020 v hodnotě 600 mld. Kč a díky výjimce byly zachráněny

projekty se stanovisky vydanými dle zákona č. 100/2001 Sb. za stovky mld. Kč (MŽP, 2016).

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Vztah byl popsán již v bodě týkajícím se zákona č. 216/2007 Sb.

2) Zákon č. 83/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 3. 9. 2014, schválen Poslaneckou sněmovnou 13. 2. 2015, schválen Senátem 18. 3. 2015, vyhlášen 17. 4. 2015 – délka legislativního procesu byla 226 dní.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Aktivní účast veřejnosti v rozhodovacích procesech týkajících se životního prostředí je důležitým aspektem v jeho ochraně. Nárok na pravdivé informace o životním prostředí je základem lidských práv a je důležitý nejen pro informovanost samotnou, ale i pro možnost občanů působit na veřejnou správu ve prospěch životního prostředí. V českém právním prostředí bylo toto právo zakotveno, byť rámcově, již v Listině základních práv a svobod. Původní zákon č. 123/1998 právo na informace o životním prostředí specifikoval a vycházel z principu rovnosti, kdy právo na informace má každý občan.
- Cílem novely bylo zajištění plné kompatibility národní právní úpravy se směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2007/2/ES ze dne 14. března 2007 o zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (INSPIRE) a změny se týkají především poskytování dat a rovněž úpravy v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Zákon je legislativním zajištěním Aarhuské úmluvy, o které bylo v této práci pojednáno. Jak bylo uvedeno výše, zákon reflektoval na Směrnici INSPIRE.

3) Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi, a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 10. 2. 2015, schválen Poslaneckou sněmovnou 8. 7. 2015, schválen Senátem 12. 8. 2015, vyhlášen 11. 9. 2015 – délka legislativního procesu byla 213 dní.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- V České republice je tímto zákonem nastaven systém napomáhající předcházení vzniku nežádoucích událostí v souvislosti s únikem nebezpečných chemických látek. Systém ukládá provozovatelům objektů, v nichž jsou umístěny vybrané nebezpečné chemické látky nebo směsi, povinnost zavést veškerá opatření, která mají zabránit vzniku závažné havárie, stejně jako povinnost stanovit postupy k jejímu zvládnutí pro případ, že havárie nastane i přes přijatá preventivní opatření.
- Tato novela nahradila zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií. Hlavní změnou, kterou zákon přinesl, je přizpůsobení se novému systému klasifikace chemických látek a směsí. Působnost zákona byla rozšířena na podzemní zásobníky plynu a došlo k zpřehlednění právní úpravy kontroly dodržování ukládaných povinností.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Oblast prevence závažných havárií je v Evropské unii v současné době řízena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU z července 2012, tzv. směrnicí SEVESO III. Členskými státy EU bylo uloženo uvést do souladu s touto směrnicí příslušné právní a správní předpisy. Česká republika tento požadavek splnila právě přijetím tohoto zákona.

4) Zákon č. 89/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství („horní zákon“):

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 2. 6. 2015, schválen Poslaneckou sněmovnou 20. 1. 2016, schválen Senátem 3. 3. 2016, vyhlášen 31. 3. 2016 – délka legislativního procesu byla 303 dny.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Dle zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí ve znění p. p. jsou horniny součástí životního prostředí, a to je třeba chránit jednak jako celek, tak i jeho jednotlivé složky.
- V rámci ochrany přírody je však apriori věnována většinou pozornost ostatním složkám životního prostředí, v procesu ochrany ložisek nerostů se klade důraz na zachování možnosti jejich využití, ale ne čistě pro ně samotné ve smyslu jejich ochrany jako hodnotné součásti přírody.
- Nerosty jsou neobnovitelnými, avšak vyčerpitelnými přírodními zdroji, z čehož vychází i zásada trvale udržitelného rozvoje, tedy základního principu ochrany životního prostředí.
- Pro vytvoření koncepce ochrany je nutné mít správně zmapovaná ložiska nerostů, aby byla možná jejich ochrana, tj. jejich zachování i pro příští generace.
- Ochrana a šetrné využívání přírodních zdrojů jsou zakotveny již v Ústavě České republiky.
- Horní zákon je tedy stěžejním předpisem, který stanoví zásady ochrany a šetrného využívání nerostného bohatství. Tato novela přinesla komplexní změnu týkající se úhrad z dobývacích prostorů a z vydobytých nerostů.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Právo Evropských společenství není v oblasti horního práva upraveno, a to vzhledem k odlišnému množství a odlišným druhům nerostných zdrojů v jednotlivých zemích a vzhledem ke strategickým důvodům. Podle Smlouvy o založení Evropského společenství není tato oblast předmětem zájmu orgánů ES s výjimkou Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, o podmínkách udělování a užívání povolení k vyhledávání, průzkumu a těžbě ropy.
- Ze stejných důvodů jako u evropských států neupravuje oblast využívání nerostného bohatství ani mezinárodní právo s výjimkou území a oblastí mimo jurisdikci jednotlivých zemí, kdy se dotýká možnosti těžby nerostných zdrojů na mořském dně a v Antarktidě.
- Dohoda o činnosti států na Měsíci a jiných nebeských tělesech z roku 1979 neobsahuje úpravu možného budoucího využívání nerostného bohatství, které se nachází za hranicemi zeměkoule. Tato dohoda má minimální význam vzhledem ke skutečnosti, že ji ratifikovalo pouze devět států (Bernard, 2007).

5) Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 16. 7. 2015, schválen Poslaneckou sněmovnou 6. 5. 2016, Senátem vrácen Poslanecké sněmovně 15. 6. 2016, přičemž pozměňovací návrh Senátu byl Poslaneckou sněmovnou schválen 12. 7. 2016, vyhlášen 3. 8. 2016 – délka legislativního procesu byla 384 dny.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Přestupkový zákon sjednocuje a zpřehledňuje úpravu správního trestání. Značný přínos má zejména v případě odpovědnosti právnických osob a fyzických osob podnikajících, protože dosavadní úprava správních deliktů byla v mnoha směrech nedostatečná. *„Právě právnické osoby se z povahy své činnosti mohou častěji dopouštět jednání, která ohrožují některou ze složek životního prostředí, jakákoli snaha o kvalitnější a přehlednější právní úpravu jejich odpovědnosti je tak z pohledu ochrany životního prostředí přínosná“* (Fabšíková, 2017). Tato úprava správního trestání, předkládá některé nové instituty, které by bylo možné v budoucnu pro ochranu životního prostředí využít.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Nebyl nalezen žádný relevantní vztah. K problematice přestupkového a administrativního trestání se vztahuje řada mezinárodních smluv upravujících lidská práva a zásady spravedlivého procesu. Mimo to k této problematice existují speciální dokumenty Rady Evropy, které země implementují do svých národních zákonných norem.

6) Zákon č. 89/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 73/2012 Sb., o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 29. 3. 2016, schválen Poslaneckou sněmovnou 2. 12. 2016, Senátem vrácen Poslanecké sněmovně 19. 1. 2017, přičemž pozměňovací návrh Senátu byl Poslaneckou sněmovnou schválen 21. 2. 2017, vyhlášen 29. 3. 2017 – délka legislativního procesu byla 365 dní.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Vliv zákona na ŽP byl popsán již v bodě týkajícím se původního zákona č. 73/2012.
- Dle předkládací zprávy bylo cílem novelizace naplnění účelu právní úpravy fluorovaných skleníkových plynů v českém právním řádu, v rámci novely došlo k některým změnám v terminologii, ke změně limitu pro podávání zpráv ze 100 kg na 200 tun ekvivalentu CO² atd.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Vztah normy byl popsán již v bodě týkajícím se původního zákona č. 73/2012 Sb.
- Důvodem novely je adaptace zákona na nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 517/2014 o fluorovaných skleníkových plynech (Enacon, 2017).

7) Zákon č. 149/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech):

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 22. 7. 2016, schválen Poslaneckou sněmovnou 24. 2. 2017, schválen Senátem 19. 4. 2017, vyhlášen 22. 5. 2017 – délka legislativního procesu byla 304 dny.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Vliv zákona na ŽP byl popsán již v bodě týkajícím se původního zákona č. 477/2001 Sb. a doplněn v bodě týkajícím se jeho novely č. 66/2006 Sb.
- Novela by měla vést k omezení spotřeby lehkých plastových nákupních tašek (zákaz bezplatných plastových tašek) a ke změně povinností osob uvádějících do oběhu nápoje v nevratných obalech. Dále se mění rozsah recyklace a celkového využití obalového odpadu pro období let 2016 – 2020.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Novela transponuje hlavně evropskou směrnici č. 2015/720 o obalech a obalových odpadech, která byla přijata za účelem regulace problému značné spotřeby tzv. plastových odnosných tašek. Vysoká míra jejich odhazování mimo místa určená k odkládání odpadu má za následek velký problém pro životní prostředí, zejména pro vodní ekosystémy, kdy jsou vodní útvary zanášeny odpadem, na čemž mají plastové tašky vysoký podíl (Glogar, 2017).

8) Zákon č. 197/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 24. 1. 2017, schválen Poslaneckou sněmovnou 12. 4. 2017, schválen Senátem 23. 5. 2017, vyhlášen 12. 7. 2017 – délka legislativního procesu byla 169 dní.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Vliv zákona na ŽP byl popsán již v bodě týkajícím se původního zákona č. 115/2000 Sb. a dále v bodě týkajícím se novely č. 476/2001 Sb.
- Novelou byl s účinností od 1. 1. 2018 vyškrtnut z taxativního výčtu zvláště chráněných živočichů kormorán velký, poskytování náhrad za jím způsobené škody bylo řešeno přechodným ustanovením, na další tři roky – v letech 2018 a 2019 měl stát poskytovat škodu v plné výši, v roce 2020 ve výši 80 %.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Vztah byl popsán již v bodě týkajícím se původního zákona č. 115/2000 Sb. a dále v bodě týkajícím se novely č. 476/2001 Sb.

Obrázek č. 3 Foto: Peter Kasteren „Kormorán velký“, volně dostupné bez nutnosti uvést autora na: <https://pixabay.com/cs/photos/kormor%C3%A1n-velk%C3%BD-vodn%C3%AD-pt%C3%A1ci-5267312/>

9) Zákon č. 93/2018 Sb., o podmínkách využívání genetických zdrojů podle Nagojského protokolu:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 30. 11. 2017, schválen Poslaneckou sněmovnou 20. 4. 2018, schválen Senátem 17. 5. 2018, vyhlášen 5. 6. 2018 – délka legislativního procesu byla 187 dní.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Moderní biotechnologie přináší do našich životů významné změny, zvláště v otázkách souvisejících s lidským zdravím, dostatkem potravy a s tím i spojeným největším celosvětovým problémem – chudobou. Protože nejsou dosud známy všechny důsledky jejich širšího použití, vyžadují tyto biotechnologie velice obezřetný přístup, založený na principu předběžné opatrnosti. Jako je ochrana životního prostředí předpokladem pro přežití lidstva, je i využívání moderních biotechnologií nutné podřídit témuž zájmu.
- Jedním ze tří hlavních cílů Úmluvy o biologické rozmanitosti, která patří k nejvýznamnějším mezinárodním úmluvám v oblasti životního prostředí, patří přístup ke genetickým zdrojům a sdílení přínosů plynoucím z jejich využívání.
- Úmluvou je uznáno suverénní právo států na jejich přírodní zdroje a jejich pravomoc stanovit podmínky přístupu ke genetickým zdrojům. Za tímto účelem byl v roce 2010 sjednán Nagojský protokol o přístupu ke genetickým zdrojům a spravedlivém a rovnocenném sdílení přínosů plynoucích z jejich využívání. Česká republika se stala jeho smluvní stranou 4. srpna 2016. Sdílení přínosů mezi poskytovateli a uživateli působí motivačně na ochranu a udržitelné využívání biologické rozmanitosti.
- Otázka regulace genetických zdrojů je v gesci jednotlivých členských států, EU se zabývá pouze dodržováním pravidel uživateli na území EU. Proto přijala nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 511/2014 o opatřeních pro dodržování pravidel, prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/1866 a vydala metodický pokyn k oblasti působnosti nařízení a hlavním povinnostem uživatelů v Unii.
- V návaznosti na předpisy EU přijala Česká republika tento zákon.
- Genetické zdroje českého původu žádné regulaci v souvislosti s Nagojským protokolem nepodléhají. (MŽP, 2020).

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Vztah normy je popsán v předchozím bodě.

10) Zákon č. 172/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 30. 11. 2017, schválen Poslaneckou sněmovnou 23. 5. 2018, schválen Senátem 19. 7. 2018, vyhlášen 16. 8. 2018 – délka legislativního procesu byla 259 dní.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Vliv zákona na ŽP byl popsán již v bodě týkajícím se původního zákona č. 201/2012 Sb.
- Novelizace přinesla mj. změny ve způsobu vypracování národních emisních inventur a emisních projekcí a jejich reportování a nové monitorování dopadů znečištění ovzduší na ekosystémy.

➤ Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:

- Vztah normy byl popsán již v bodě týkajícím se původního zákona č. 201/2012 Sb.
- Novela byla provedena za účelem transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2284 o snížení národních emisí některých látek znečišťujících ovzduší, o změně směrnice 2003/35 ES a o zrušení směrnice 2001/81/ES. Z této směrnice vyplynula pro Českou republiku především nutnost úpravy obsahové náležitosti národního programu snižování emisí ČR.

11) Zákon č. 1/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, a zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů:

➤ Legislativní proces:

- Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona 15. 5. 2019, schválen Poslaneckou sněmovnou 8. 11. 2019, schválen Senátem 11. 12. 2019, vyhlášen 3. 1. 2020 – délka legislativního procesu byla 233 dny.

➤ Podstatný vliv zákona na ŽP:

- Vliv zákona na ŽP byl popsán již v bodě týkajícím se původního zákona č. 383/2012 Sb.

- V ČR došlo mezi lety 2008 – 2016 ke snížení emisí skleníkových plynů o 12 % celkem a o 18 % v sektorech v EU-ETS. Návrh zákona skrze využití bezplatné alokace pro modernizaci sektoru výroby elektřiny hypoteticky umožňuje investice pro snížení emisí o cca 8,2 mil. t CO² ekv./rok. Novela zajišťuje adekvátní motivaci provozovatelů dodržovat ustanovení zákona, resp. nezamlčovat zařízení nebo změnu emisí skrze zvýšení možných sankcí, které reflektují zvyšující se ceny povolenek.
 - Novela v souladu s požadavky směrnice ponechává povinnost vynaložit část výnosů do opatření na podporu cílů politiky ochrany klimatu. (Sněmovní tisk 483/0, 2020).
- Vztah zákona k evropským a globálním normám či projektům:
- Vztah normy byl popsán již v bodě týkajícím se původního zákona č. 383/2012 Sb.
 - Důvodem novelizace byla implementace Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/410 ze dne 14. března 2018, kterou se mění směrnice 2003/87/ES za účelem posílení nákladově efektivních způsobů snižování emisí a investic do nízkouhlíkových technologií a rozhodnutí (EU) 2015/1814 (Sněmovní tisk 483/0, 2020).

6 VÝSLEDKY

Pro zhodnocení činnosti jednotlivých ministrů bylo na věc nahlíženo z více úhlů, přičemž šlo zejména o délku funkčního období, počet přijatých právních norem a počet stěžejních právních norem – zákonů.

Pro zajímavost byla sledována také politická příslušnost ministrů životního prostředí.

6.1 Funkční období jednotlivých ministrů

Jednotliví ministři životního prostředí byli ve své ministerské funkci po různou dobu, která se pohybovala od 24 dní do 2 273 dní, kdy nejkratší dobu ve funkci strávil nestraní Ing. Jakub Šebesta a naopak nejdéle dobu ve funkci strávil Mgr. Richard Brabec, současný ministr životního prostředí, jehož funkční období stále probíhá. Dalšími ministry, kteří byli ve funkci více než dva roky a měli tedy dostatek časového prostoru pro přijetí právních norem, byli Ing. František Benda, CSc., RNDr. Martin Bursík, RNDr. Miloš Kužvart, RNDr. Libor Ambrozek a Mgr. Tomáš Chalupa.

Ministr	Délka funkčního období (ve dnech)
Moldan	209
Dejmal	525
Benda	1463
Skalický	596
Bursík	990
Kužvart	1451
Ambrozek	1493
Kalaš	127
Miko	206
Dusík	109
Šebesta	24
Bízková	89
Drobil	161
Chalupa	905
Podivínský	203
Brabec	2273

Tabulka č. 2 Délka funkčních období jednotlivých ministrů

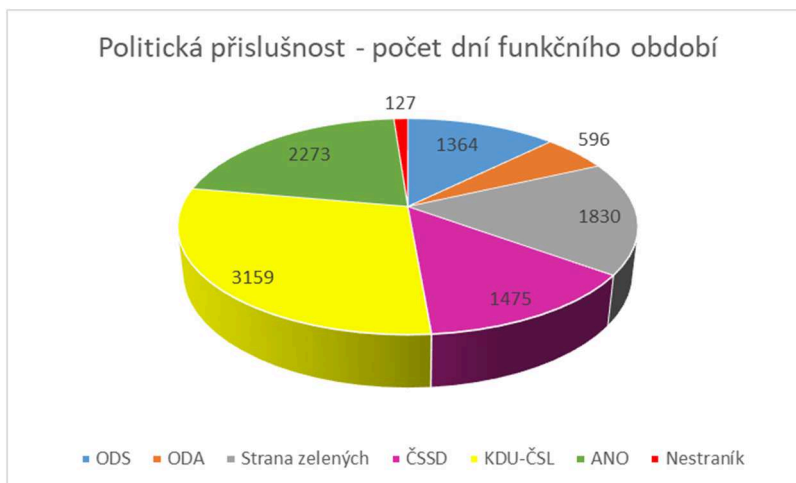
Obrázek č. 4 Porovnání délky funkčních období jednotlivých ministrů

Pokud jde o politickou příslušnost nejvíce ministrů životního prostředí, bylo ze Strany zelených nebo tito byli jako nešťanící Stranou zelených navrženi na post ministra, přičemž se jednalo o čtyři ministry.

Co do celkového počtu dní funkčního období pak „nejúspěšnější“ stranou byla KDU-ČSL se třemi ministry životního prostředí.

Politická příslušnost	Počet dní funkčního období	Poznámka
ODS	1364	včetně jednoho nešťaníka na návrh ODS
ODA	596	
Strana zelených	1830	včetně dvou nešťaníků na návrh Strany zelených
ČSSD	1475	včetně jednoho nešťaníka na návrh ČSSD
KDU-ČSL	3159	
ANO	2273	
Nestraník	127	

Tabulka č. 3 Délka funkčních období dle politické příslušnosti ministrů

Obrázek č. 5 Porovnání délky funkčních období jednotlivých ministrů

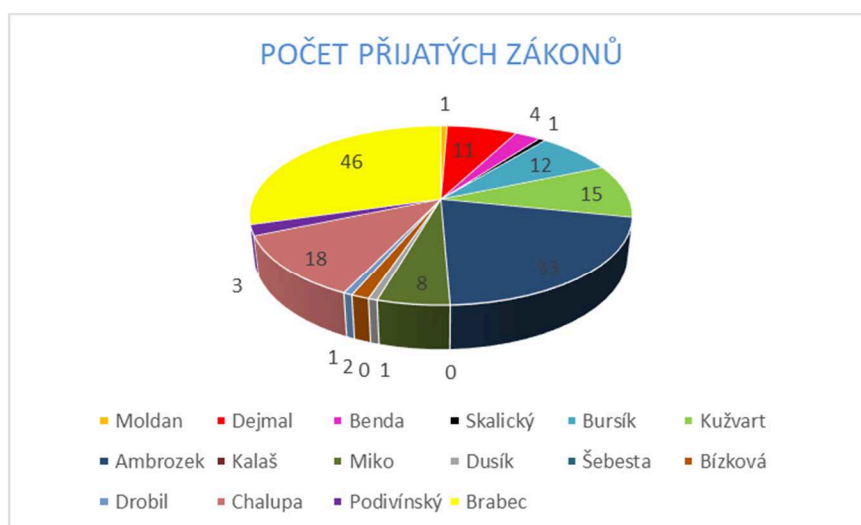
6.2 Přijaté právní normy

Mezi právní normy byly pro potřeby této práce zahrnuty zákony, vyhlášky a nařízení vlády, přičemž největší důležitost zde byla přiznána zákonům. Co do počtu přijatých zákonů byl neúspěšnějším ministrem životního prostředí RNDr. Miloš Kužvart, RNDr. Libor Ambrozek, Mgr. Tomáš Chalupa a Mgr. Richard Brabec.

Pokud jde o roli přijatých zákonů v oblasti ochrany životního prostředí, počet stěžejních zákonů je opět nejvyšší u současného ministra Mgr. Richarda Brabce (11 zákonů) a dále je jejich počet významný u RNDr. Martina Bursíka a RNDr. Libora Ambrozka (po 6 zákonech) a u RNDr. Miloše Kužvarta a u Ing. Ivana Dejmal (po 5 zákonech).

Ministr	Počet přijatých zákonů	Počet stěžejních zákonů	Počet vyhlášek	Počet nařízení vlády
Moldan	1	0	0	0
Dejmal	11	5	5	0
Benda	4	1	4	0
Skalický	1	0	0	0
Bursík	12	6	2	0
Kužvart	15	5	6	1
Ambrozek	33	6	8	3
Kalaš	0	0	0	0
Miko	8	1	0	0
Dusík	1	0	1	1
Šebesta	0	0	1	0
Bízková	2	0	2	1
Drobil	1	0	1	0
Chalupa	18	3	9	1
Podivínský	3	0	1	0
Brabec	46	11	13	2
Celkem	156	38	53	9

Tabulka č. 4 Právní normy přijaté jednotlivými ministry

Obrázek č. 6 Počet zákonů přijatých jednotlivými ministry

Obrázek č. 7 Počet stěžejních zákonů přijatých jednotlivými ministry

Podíváme-li se na počet přijatých zákonů v návaznosti na délku funkčního období, pak nejlepšího výsledku dosahuje Ing. Ivan Dejmal, RNDr. Martin Bursík, RNDr. Libor Ambrozek, doc. RNDr. Ladislav Miko, PhD., Ing. Rut Bízková a Mgr. Richard Brabec. Pokud jde o stěžejní zákony, nejlepšího výsledku dosahuje RNDr. Ladislav Miko, Ing. Rut Bízková (způsobeno hlavně krátkým funkčním obdobím u těchto ministrů), dále Ing. Ivan Dejmal, RNDr. Libor Ambrozek a Mgr. Richard Brabec.

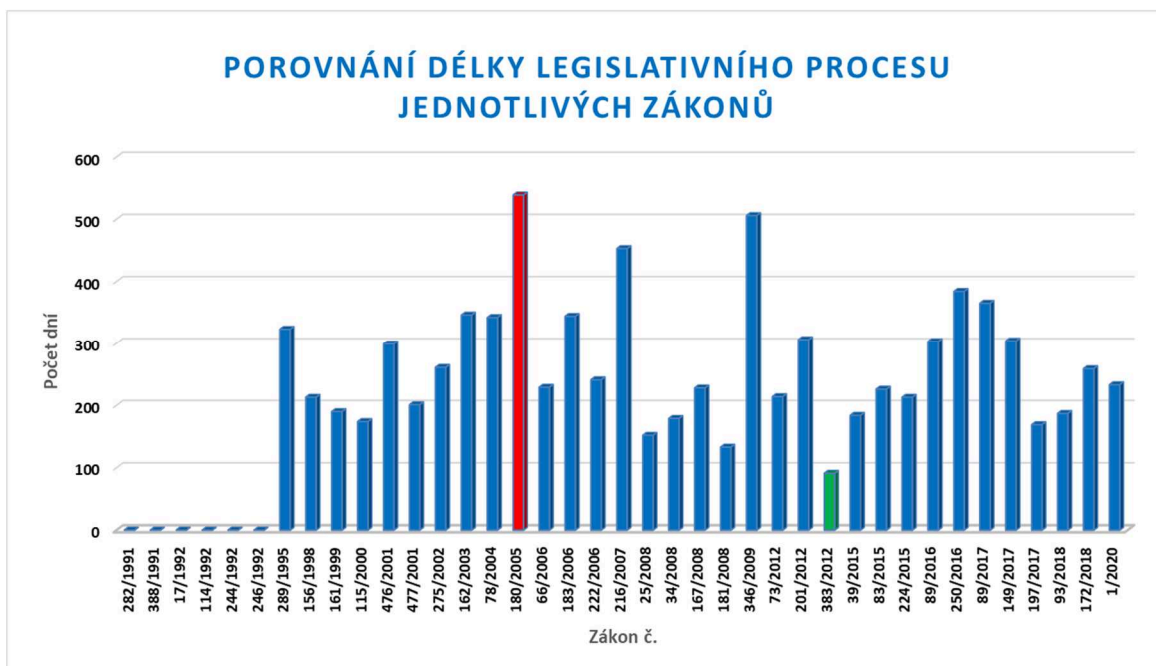
6.3 Délka legislativního procesu vybraných zákonů

Informace týkající se legislativních procesů byly čerpány z webových stránek Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Vzhledem ke skutečnosti, že Senát České republiky byl ustanoven až v roce 1996, je pro potřeby této práce z důvodu srovnatelnosti průběhu schvalování hodnocen legislativní proces až u zákonů schválených od tohoto roku.

Zákony schválené před tímto rokem jsou v grafu uvedeny s nulovou hodnotou a legislativní proces je u nich stručně popsán v kapitole „*Stanovení úspěšnosti jednotlivých ministrů a vztah norem k evropským a globálním projektům v oblasti životního prostředí*“ v rozsahu omezeného množství vyhledatelných relevantních informací.

Zákon č.	Návrh předložen PS dne	Zákon vyhlášen dne	Délka legislativního procesu ve dnech
289/1995	26.01.1995	15.12.1995	323
156/1998	12.12.1997	13.07.1998	213
161/1999	01.12.1998	23.07.1999	190
115/2000	18.11.1999	10.05.2000	174
476/2001	07.03.2001	31.12.2001	299
477/2001	13.06.2001	31.12.2001	201
275/2002	10.10.2001	28.06.2002	261
162/2003	25.09.2002	09.06.2003	346
78/2004	20.03.2003	25.02.2004	342
180/2005	13.11.2003	05.05.2005	539
66/2006	29.07.2005	15.03.2006	229
183/2006	01.06.2005	11.05.2006	344
222/2006	27.09.2005	26.05.2006	241
216/2007	05.02.2007	22.08.2007	453
25/2008	13.09.2007	12.02.2008	152
34/2008	17.08.2007	12.02.2008	179
167/2008	04.10.2007	19.05.2008	228
181/2008	16.01.2008	28.05.2008	133
346/2009	21.05.2008	09.10.2009	506
73/2012	11.08.2011	12.03.2012	214
201/2012	12.08.2011	13.06.2012	306
383/2012	17.08.2012	16.11.2012	91
39/2015	03.09.2014	06.03.2015	184
83/2015	03.09.2014	17.04.2015	226
224/2015	10.02.2015	11.09.2015	213
89/2016	02.06.2015	31.03.2016	303
250/2016	16.07.2015	03.08.2016	384
89/2017	29.03.2016	29.03.2017	365
149/2017	22.07.2016	22.05.2017	304
197/2017	24.01.2017	12.07.2017	169
93/2018	30.11.2017	05.06.2018	187
172/2018	30.11.2017	16.08.2018	259
1/2020	15.05.2019	03.01.2020	233

Tabulka č. 5 Délka legislativního procesu u vybraných zákonů

Obrázek č. 8 Porovnání délky legislativního procesu jednotlivých zákonů

Z uvedené tabulky i grafu je patrné, že legislativní proces probíhal nejdéle u zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie za RNDr. Libora Ambrozka. Nejkratší legislativní proces naopak proběhl u zákona č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů za Mgr. Tomáše Chalupy.

Podrobný přehled průběhu procesu schvalování jednotlivých vybraných zákonů je uveden v příloze č. 1.

7 DISKUZE

Při hodnocení výsledků v předchozí kapitole je třeba vést v patrnosti, že v některých případech nelze vzhledem k délce legislativního procesu přisoudit striktně iniciaci konkrétní normy ministrovi, za jehož působení byla přijata, avšak pro účely této práce bylo takovéto přisouzení aplikováno z důvodu zjednodušení statistického vyjádření.

Byl výše uvedeným statistickým vyjádřením potvrzen můj primární předpoklad, že nejúspěšnější v přijímání stěžejních zákonů bude ministr životního prostředí s politickou příslušností ke Straně zelených (či nestraník navržený na post ministra touto stranou)?

Pokud se podíváme na poměr počtu přijatých stěžejních zákonů k délce funkčního období, nejlepšího výsledku dosáhl Ing. Ivan Dejmál, RNDr. Martin Bursík, RNDr. Libor Ambrozek a Mgr. Richard Brabec, přičemž první dva jmenování opravdu patřili do Strany zelených. Lze tedy považovat mnou vyslovený předpoklad za relevantní.

Vedle statistického zhodnocení činnosti jednotlivých ministrů je však třeba brát v úvahu také ostatní aspekty jejich působení ve funkci – např. přístup k neziskovým organizacím, osobní zájem o životní prostředí, zvyšování povědomí veřejnosti o ochraně životního prostředí apod.

Proto je vhodné přihlédnout u čtyř výše uvedených ministrů i k těmto aspektům:

- **Ing. Ivan Dejmál** byl ekolog, ale přesto byl člověkem, který se ve své funkci snažil nacházet kompromisy a kreativní řešení problémů a neměl potřebu se příliš zviditelňovat,
- **RNDr. Martin Bursík** v průběhu svého působení na ministerstvu životního prostředí v letech 2007 a 2009 udělal velký kus práce v oblasti dotačních programů, a to s programem „Zelená úsporám“; ostatně za svoji práci v oblasti prosazování energetických úspor a rozvoje obnovitelných zdrojů energie v ČR byl v roce 2012 vyznamenán Cenou Josefa Vavrouška za zásluhy o životní prostředí. Na druhé straně je spojován s několika rozhodnutími, která budou oblast životního prostředí negativně ovlivňovat ještě dlouhou dobu. Například je považován za jednoho ze strůjců nadměrných společenských nákladů na fotovoltaický projekt, či omezil operativu a zadávání projektů tím, že se vzdal financí na vědu a výzkum na MŽP.
- **RNDr. Libor Ambrozek** ve své ministerské funkci prosadil zavedení systému Natura 2000, řešil mimo jiné úniky nebezpečných látek z chemičky Spolana Neratovice v průběhu povodní v roce 2002 a v současné době je předsedou

nevládní neziskové organizace Český svaz ochránců přírody. Jeho „zapálení pro věc“ byla patrné i při snaze poslanců hospodářského výboru v rámci zákona o emisích přesunout některé kompetence z působnosti ministerstva životního prostředí pod kontrolu resortu ministerstva průmyslu a obchodu, kdy tyto měl označit velmi vulgárním výrazem.

- **Mgr. Richard Brabec** na postu ministra životního prostředí prosadil důležitá opatření (např. kotlíkové dotace, odpadové zákony a zákon o obalech) a jeví se tím jako jeden z nejerudovanějších ministrů na tomto postu. Na druhé straně však byl v roce 2017 prokázán benevolentnější přístup kontrolních orgánů spadajících pod ministerstvo životního prostředí k holdingovým společnostem v oblasti průmyslu zemědělského a zpracovatelského.

Vzhledem k výše uvedenému je možné vyjádřit názor, že nejlepšími ministry životního prostředí dosud byli ministři s politickou angažovaností ve Straně zelených. Je však třeba upozornit, že od doby jejich působení již uplynulo více než deset let, během kterých došlo k výrazným změnám v životním prostředí, ve společnosti a ve všech aspektech lidského bytí včetně politické situace, kdy je velkým problémem střet zájmů vysoce postavených politiků.

8 NEJDŮLEŽITĚJŠÍ VÝZVY V RÁMCI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

8.1 Nutné změny celospolečenského rozsahu vnímání a postojů k životnímu prostředí

Lze konstatovat, že zhruba od 80. let 20. století dochází ke značné změně vnímání společnosti stran životního prostředí. Týká se to původně, v prvotní fázi, přístupu jednotlivých občanů, posléze sdružených do zájmových spolků, sekundárně pak na základě zvýšeného tlaku celé společnosti. Uvedenou společenskou přeměnu jde dát do protikladu s logickou intenzitou poválečného budování průmyslu v Evropě, v neposlední řadě pak i s industriálním rozmachem dříve rozvojových států. Dalším podstatným faktorem, zejména v euroatlantickém prostoru, je občanská angažovanost a emancipace, ústící posléze do tlaku na politické reprezentace k přijetí alespoň základních zásad udržitelného rozvoje.

Zmíněná emancipace pak evokovala i zvýšený zájem jednotlivců a komunit na stav prostředí v jejich bezprostřední blízkosti, kdy si značná část i laické společnosti uvědomila obrovský negativní dopad dříve neomezeného rozvoje těžby nerostných surovin, průmyslu a obchodu, jak na jejich blízké okolí a tím i logické snížení kvality života svého, tak i budoucích pokolení. I v zemích dřívějšího socialistického bloku docházelo v 80. letech k dříve nepředstavitelnému jevu, tedy spontánním protestním akcím jinak politicky neangažovaných občanů, např. zmiňme aktivitu v oblasti Krušných hor v dřívější ČSSR a NDR. K ještě větší tlak na establishment pak vyvinula občanská společnost v demokratickém světě. Stále větší část voličů postupně začala preferovat strany zabývající se programem zlepšení životního prostředí, přičemž se uvedené preference stále více přenášely i do exekutivy jednotlivých zejména evropských zemí.

V neposlední řadě je nutno zmínit i vliv technologického pokroku a zvýšenou míru vzdělanosti, rychlost přenosu validních informací a tomu odpovídající oprávněný pocit o hrozícím globálním nebezpečí. Na uvedený tlak již v počátku 90. let reagovala politická reprezentace uzavřením Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu, která byla přijata na Konferenci OSN o životním prostředí a rozvoji v Rio de Janeiro v roce 1992 a kodifikovala rámec mezinárodnímu vyjednávání o možném řešení klimatických problémů, resp. s oblastí snižování emisí skleníkových plynů, vyrovnávání se s negativními dopady změny klimatu i finanční a technologickou podporu rozvojovým zemím. Zmíněné globální hrozby posléze evokovaly i přijetí takzvaného

Kjótského protokolu o snížení emisí plynů způsobujících skleníkový efekt z roku 1997. Následoval dosud poslední celosvětový krok v problematice životního prostředí, tedy Pařížská dohoda v rámci Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu, která má omezit emise skleníkových plynů po roku 2020 a navázat tak na Kjótský protokol.

Jedním z nejviditelnějších aktuálních projevů občanského tlaku, či revolty je studentské hnutí školních stávek pro klima (Fridays for Future), které výrazně rezonuje společností a má značný vliv na environmentální posun veřejného mínění. Je však nutno též konstatovat, že uvedená změna směru uvažování občanů často v praxi jednotlivých zemích a jejich politické reprezentace nenachází patřičného uplatnění ve smyslu praktických, včasných a konkrétních opatření, zejména s odkazem na hospodářskou bilanci a ekonomický stav daného státu.

8.2 Predikovaná opatření v problematice globálních klimatických změn

V předchozí kapitole stručně shrnuté společenské nálady a politické dispozice lze interpretovat pro budoucí vývoj environmentálních predikcí jak blízký, tak vzdálenější následovně.

Lišit se situace samozřejmě bude z hlediska přístupu euroatlantické společnosti (USA, Kanada, Velká Británie a EU) a zmíněných silných industriálních novodobých velmocí, zejména Indie, Číny a Brazílie. Společenský tlak občanů vyspělých zemí nastartoval směr změn technologií s cílem snížit obsah CO² na přijatelnou hodnotu a v kombinaci s tlakem na ekologické hospodaření s půdou a nerostnými surovinami zastavit růst globálního oteplování. Společenská dynamika je však neúprosná a dochází ke značným indifferencím v přístupu řešení věci. Základní segment hospodářství řady zemí, tedy automobilový průmysl, je stále více determinován požadavky na snížení emisí, kdy i laikovi je zřejmé, že některá v dobré vůli přijatá opatření jsou fyzikálně nerealistická, resp. mohou mít značný dopad na ekonomickou bilanci celého sektoru a tím na značnou část hospodářství průmyslově vyspělých zemí. S uvedenou problematikou jde ruku v ruce i určitý energetický „new deal“, spočívající v zásadní změně charakteru dosavadní energetiky orientované na uhlí a ropu, na formu obnovitelných zdrojů, tedy slunce, vítr a srážky. Zmíněná nová strategie má však i mnohá úskalí, zejména pak rozdílnou technologickou připravenost jednotlivých zemí a v neposlední řadě i odlišné klimatické podmínky.

Dalším citlivým problémem je energetický odklon jak od tepelných elektráren, který lze považovat za logický a odpovídající, tak i odklon od energie jaderné. Premiantem ve snižování objemu jaderné energie je především SRN, naopak na straně zemí

považujících jadernou energii za relativně nejčistší zdroj je i ČR. Uvedená problematika je celosvětově neshodnuta a je otázkou, zda je vůbec reálné jadernou energii alternativně nahradit ve stávajícím objemu, kdy je zřejmé, že vzhledem k růstu obyvatelstva na planetě bude energetická náročnost stoupat. Koneckonců i zmíněná SRN nebude v dohledné době po odstavení dalších jaderných bloků energeticky soběstačným státem, kdy bude její spotřeba saturována z okolních evropských států. Souvisejícím problémem při predikovaném přechodu na ekologické alternativy hospodaření je i obrovský strukturální a ekonomický rozdíl mezi jednotlivými státy. Nelze jistě považovat za reálné, aby se např. asijské a africké země investicemi do změny energetické struktury vyrovnaly bohatým evropským státům, nehledě na okolnost, že společenský tlak na „zelené/alternativní/environmentální“ zajištění energetiky a ekonomiky je diametrálně odlišný.

Zřejmě nejviditelnějším fenoménem společenského přístupu k věci je zásadní změna priorit klíčového hospodářského odvětví, tedy již zmíněného automobilového průmyslu (auto motive industry), kdy je zjevný odklon od klasických spalovacích motorů, zejména vznětových, k alternativním pohonům hybridního či elektrického typu, přičemž si uvedené alternativy i přes vysokou cenu a nedostatečnou infrastrukturu nachází stále více příznivců.

Navzdory uvedeným nejistotám a disproporcím lze očekávat postupný posun celosvětového charakteru k tzv. čisté energii a zejména snaze o šetrnější přístup k přírodě celkově, tedy zvýšení snahy na dosažení ekonomického růstu a konkurenceschopnosti současně se snížením energetické náročnosti hospodářství a protekcionistickými opatřeními pro zlepšení životního prostředí.

9 ZÁVĚR A PŘÍNOS PRÁCE

Postuláty předmětné diplomové práce lze označit za splněné, přičemž použité analýzy a srovnávací metody umožnily dosáhnout cíle, tedy objektivní vyhodnocení kvality činnosti, politické erudice a schopností jednotlivých ministrů životního prostředí.

Činnost jednotlivých ministrů je v práci detailně porovnána a validována, což může posloužit jakožto cenný zdroj informací či východisek pro další diplomové a vědecké práce, resp. pojednání, kdy zároveň umožňuje také laické veřejnosti vhled do problematiky životního prostředí v souvztažnosti k politické reprezentaci ve smyslu predikovaných společenských vlivů na přístup a míru důrazu a snahy k ochraně životního prostředí tuzemského a v neposlední řadě i k environmentálním výzvám globálního charakteru.

10 PŘEHLED LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ

10.1 Odborné publikace

BÍZKOVÁ, Rut a kol., 2005. Životní prostředí v České republice 1989-2004. Vydání první. Praha: CENIA. 105 s. ISBN: 80-85087-56-1.

ČEŘOVSKÝ, Jan, 2012. Historický vývoj ochrany přírody a krajiny v ČR. In: MACHAR, Ivo, DROBILOVÁ, Linda a kol., 2012. Ochrana přírody a krajiny v České republice: Vybrané aktuální problémy a možnosti jejich řešení. Olomouc: Univerzita Palackého, s. 65 –82.

FORST, Pavel a kol., 1985. Ochrana lesů a přírodního prostředí. Str. 335. Státní zemědělské nakladatelství Praha. Publikace č. 3838.

KAŠPAR, Jakub, 2009. Zelená úsporám: Miliardy pro domácnosti. Zpravodaj ministerstva životního prostředí, XIX, 5, str. 1.

KOSTKAN, Vlastimil, 1996. Územní ochrana přírody a krajiny České republiky. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita, 138 s.

LIPSKÝ, Zdeněk, 2016. Vývoj ochrany přírody v českých zemích / Development of Nature Protection in the Czechia. Životné prostredie, 50, 4, s. 205 – 208.

MACHAR, Ivo, DROBILOVÁ, Linda a kol., 2012. Ochrana přírody a krajiny v České republice: Vybrané aktuální problémy a možnosti jejich řešení. Olomouc: Univerzita Palackého, s. 65 – 94.

MIKO, Ladislav, HOŠEK Michael [eds.], 2009. Příroda a krajina České republiky. Zpráva o stavu 2009. Vydání první. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2009. 102 s. ISBN 978-80-87051-70-2.

PELC, František, 2016. Institucionální zajištění ochrany přírody a krajiny v České republice. Životné prostredie, 50, 4, s. 213 – 216.

PEŠOUT, Pavel, 2011. „Znovuobjevená“ spolupráce při ochraně přírody a památek. Ochrana přírody, 2011 č. 4, s. 7 – 9.

PRCHALOVÁ, Jana. Zákon o ochraně přírody a krajiny a Natura 2000: úplné znění zákona s komentářem, judikaturou a prováděcími předpisy. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2010. ISBN 978-80-7201- 806-2. Str. 155.

REID, Walter V. a kol., 2005. Ekosystémy a lidský blahobyt: syntéza. Praha: Univerzita Karlova. 138 s. ISBN 80-239-6300-7.

SUCHAROVÁ, Dagmar a kol., 2001. České podnikání a ochrana životního prostředí v čase příprav na vstup České republiky do Evropské unie. Str. 43. Příručka. MŽP ČR a Hospodářská komora. ISBN 80-7212-183-9.

VESELÝ, Jaroslav, 1954. Příroda Československa, její vývoj a ochrana. Str. 122. Orbis – Praha. 1. vydání.

10.2 Legislativní zdroje

Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky. In: Sbírka zákonů 28. 12. 1992, částka 1.

Ústavní zákon č. 159/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci. In: Sbírka zákonů 10. 5. 1990, částka 29.

Ústavní zákon č. 556/1990 Sb., kterým se mění ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci. In: Sbírka zákonů 27. 12. 1990, částka 90.

Ústavní zákon č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky. In: Sbírka zákonů 8. 2. 1991, částka 6.

Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon). In: Sbírka zákonů 19. 4. 1988, částka 8.

Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě. In: Sbírka zákonů 21. 4. 1988, částka 10.

Zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích. In: Sbírka zákonů 21. 4. 1988, částka 10.

Zákon č. 173/1989 Sb., o opatřeních v soustavě ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, v jejichž čele stojí člen vlády ČSR. In: Sbírka zákonů 28. 12. 1989, částka 36.

Zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa. In: Sbírka zákonů 15. 7. 1991, částka 51.

Zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí ČR. In: Sbírka zákonů 4. 10. 1991, částka 74.

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí. In: Sbírka zákonů 16. 1. 1992, částka 4.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. In: Sbíрка zákonů 25. 3. 1992, částka 28.

Zákon č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. In: Sbíрка zákonů 29. 5. 1992, částka 49.

Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu. In: Sbíрка zákonů 30. 6. 1992, částka 68.

Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí. In: Sbíрка zákonů 8. 6. 1998, částka 42.

Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy. In: Sbíрка zákonů 10. 5. 2000, částka 35.

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí). In: Sbíрка zákonů 20. 3. 2001, částka 40.

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů. In: Sbíрка zákonů 14. 6. 2001, částka 71.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). In: Sbíрка zákonů 25. 7. 2001, částka 98.

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech). In: Sbíрка zákonů 31. 12. 2001, částka 172.

Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci). In: Sbíрка zákonů 1. 3. 2002, částka 34.

Zákon č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů (zákon o zoologických zahradách). In: Sbíрка zákonů 9. 6. 2003, částka 61.

Zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty. In: Sbíрка zákonů 25. 2. 2004, částka 25.

Zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy). In: Sbíрка zákonů 5. 3. 2004, částka 32.

Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů 19. 5. 2008, částka 53. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon). In: Sbírka zákonů 29. 11. 2011, částka 122. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 73/2012 Sb., o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech. In: Sbírka zákonů 12. 3. 2012, částka 28. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 85/2012 Sb., o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů 20. 3. 2012, částka 31. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší. In: Sbírka zákonů 13. 6. 2012, částka 69. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů. In: Sbírka zákonů 16. 11. 2012, částka 142. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií). In: Sbírka zákonů 11. 9. 2015, částka 93. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 93/2018 Sb., o podmínkách využívání genetických zdrojů podle Nagojského protokolu. In: Sbírka zákonů 5. 6. 2018, částka 48. ISSN 1211-1244.

10.3 Internetové zdroje

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR, 2020. Souhrnný přehled. Ústřední seznam ochrany přírody [online]. AOPK [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: <https://drusop.nature.cz/ost/chrojektu/sumarizace/>.

Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR, 2020. *Akční plán pro potírání nelegálního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin do roku 2023*. [online]. ASMP. [cit. 19. 6. 2020]. Dostupné z: http://amsp.cz/wp-content/uploads/2020/01/N%C3%A1vrh-ak%C4%8Dn%C3%ADho-pl%C3%A1nu-ma_ALBSBJCJXLQN.pdf.

BAROCH, Pavel, 2012. *Ministerstvo poslalo miliony sdružením, jež nelze najít* [online]. Aktuálně.cz. [cit. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/ministerstvo-poslalo-miliony-sdruzenim-jez-nelze-najit/r~i:article:748335/>.

BELISOVÁ, Natalie a kol., 2007. *Plán péče o Národní park České Švýcarsko 2009-2016*. Správa Národního parku České Švýcarsko [cit. 15. 6. 2020]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/7341820-Plan-pece-o-narodni-park-ceske-svycarsko.html>.

BERNARD, Michal, 2007. *Právní ochrana životního prostředí v hornictví*. [online]. České právo životního prostředí, číslo 20, ISSN: 1213-5542. [cit. 21. 6. 2020]. Dostupné z: http://www.cspzp.com/dokumenty/casopis/cislo_20.pdf.

CENIA, 2020. *O Cenia* [online]. Cenia [cit. 14. 3. 2020] Dostupné z: <https://www.cenia.cz/o-cenia/>.

ČESKÁ INSPEKCE ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2019. *Přehled činnosti ČIŽP a přehled kompetencí v jednotlivých složkách životního prostředí* [online]. ČIŽP. [cit. 26.12. 2019]. Dostupné z: <http://www.cizp.cz/>.

ČESKÁ TELEVIZE, ČT24, 2016. *Ropákem se stal opět ministr Mládek. Za prolomení limitů těžby uhlí* [online]. Česká televize [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/1763221-ropakem-se-stal-opet-ministr-mladek-za-prolomeni-limitu-tezby-uhli>.

ČESKO-SLOVENSKÁ FILMOVÁ DATABÁZE, 2020. *Ropáci (studentský film)* [online]. CSFD.cz. [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/8807-ropaci/zajimavosti/?type=film>.

DĚTI ZEMĚ, 2013. *Výsledky anket „Ropák 2012“ a „Zelená perla 2012“* [online]. Ekolist. [cit. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/tiskove-zpravy/vysledky-anket-ropak-2012-a-zelena-perla-2012>.

ENACON, 2017. *Novela zákona o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech*. [online]. MŽP. [cit. 12. 6. 2020]. Dostupné z: <https://www.enacon.cz/aktuality/novela-zakona-o-latkach-ktere-poskozuji-ozonovou-vrstvu-a-o-fluorovanych-sklenikovych-plynech.html>.

EURACTIV, 2010. *Dusík padl kvůli Prunéřovu* [online]. Euractiv. [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/energetika/news/dusik-padl-kvuli-prunerovu-007250/>.

FABŠÍKOVÁ, Tereza, 2017. *Nový přestupkový zákon a ochrana životního prostředí*. [online]. České právo životního prostředí, číslo 3, ISSN: 1213-5542. [cit. 21. 6. 2020]. Dostupné z: http://www.cspzp.com/dokumenty/casopis/cislo_45.pdf.

GLOGAR, Martin, 2017. *Novela zákona o obalech*. [online]. Právní prostor. [cit. 18. 6. 2020]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/zmeny-v-legislative/vyslo-ve-sbirce-zakonu/novela-zakona-o-obalech>.

HARTMAN, Petr a kol., 2016. *MINISTRŮ V ZAPOMNĚNÍ: Byl jsem nejmladší člen vlády sebevrahů, vzpomíná Miloš Kužvart* [online]. Český rozhlas PLUS. [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/ministri-v-zapomneni-byl-jsem-nejmladsi-clen-vlady-sebevrahu-vzpomina-milos-6508943?nonmob=1>.

HEJDUK, Matouš, 2016. Poskytování náhrad škod způsobených zvláště chráněnými živočichy podle zákona č. 115/2000 Sb. [online]. Diplomová práce, Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta právnická, 94 stran. Dostupné z: https://otik.zcu.cz/bitstream/11025/23920/1/Diplomova%20prace_Matous_Hejduk.pdf.

HRIB, Michal, 2016. *Současná legislativa ochrany přírody*. Pro přednášku U3V – ZS 2016/2017, Praha: Česká zemědělská univerzita, Fakulta lesnická a dřevařská. Pdf Dostupné z: www.fld.czu.cz.

iDNES, 2010. *Drobil ohlásil demisi. Pár hodin po odkrytí skandálu na jeho ministerstvu* [online]. iDNES.cz. [cit. 15. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/drobil-ohlasil-demisi-par-hodin-po-odkryti-skandalu-na-jeho-ministerstvu.A101215_131130_domaci_kop.

iDNES, 2019. *Vláda schválila nová pravidla pro odpady. Skládkování podraží, bude se třídit* [online]. iDNES.cz. [cit. 15. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/odpad-recyklace-zakon-trideni-skladka.A191209_153809_ekonomika_mato.

JIROUŠEK, Vladislav T. a kol., (2005). *Zoologické zahrady České republiky a jejich přínos k ochraně biologické rozmanitosti*. MŽP. [cit. 16. 6. 2020]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/379B301626F7EF96C12570DC002B689B/\\$file/zo.pdf](https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/379B301626F7EF96C12570DC002B689B/$file/zo.pdf)

JIŘIČKA, Jan, 2013. *Chalupa je kvůli Šumavě Ropákem roku, „uspěl“ i kritik cyklistů Jakl* [online]. iDNES.cz [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/ropakem-roku-je-ministr-chalupa.A130426_111625_domaci_jj.

KAŠPAR, Jakub, 1997. *Skalický odešel, co po něm zůstalo* [online]. Ekolist. [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <https://ekolist.cz/cz/publicistika/nazory-a-komentare/skalicky-odesel-co-po-nem-zustalo>.

KAŠPAR, Jakub, 2009. *MŽP ČR: Novým ministrem životního prostředí je Ladislav Miko* [online]. Ekolist. [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: <https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/tiskove-zpravy/novym-ministrem-zivotniho-prostredi-je-ladislav-miko>.

KLOUČEK, Ondřej, 2017. *CITES – základní informace* [online]. MŽP. [cit. 30. 12. 2019]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/cites_obchod_ohrozenymi_druhy/\\$FILE/ODOIMZ-CITES_ZAKLADNI_INFO_171221.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/cites_obchod_ohrozenymi_druhy/$FILE/ODOIMZ-CITES_ZAKLADNI_INFO_171221.pdf).

LAKY, Zsuzsanna, 2019. *Politika životního prostředí: obecné zásady a základní rámec* [online]. Evropský parlament. [cit. 30. 12. 2019]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/cs/FTU_2.5.1.pdf.

MARTÍNEK, Jan, 2019. *Exministr Moldan: Na zlepšení životního prostředí neměl zásluhu Klaus, ale vláda* [online]. Novinky.cz [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/exministr-moldan-na-zlepseni-zivotniho-prostredi-nemel-zasluhu-klaus-ale-vlada-40303761>.

MICHAL, Igor, *Informace z Parlamentu* [online]. [cit. 7. 6. 2020]. Dostupné z: <http://zpravodajstvi.ecn.cz/ENV/VOLBY/pol2.htm>.

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, 2008. *Obalová problematika*. [online]. MŽP. [cit. 12. 6. 2020]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/prumysl/prumysl-a-zivotni-prostredi/obaly--5086/>.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR, 2015. *Výroční zpráva 2014* [online]. MŽP. [cit. 8. 3. 2020]. Dostupné z: <https://archiv.opzp2007-2013.cz/soubor-ke-stazeni/54/16490-vyrocní-zprava-opzp-za-rok-2014-včetně-príloh.pdf>.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2008. *Čtvrtá výzva pro příjem žádostí v OPŽP otevřena* [online]. MŽP. [cit. 8. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/news_tz080725opzp.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2019. *Historie a poslání MŽP* [online]. MŽP. [cit. 25. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.mzp.cz/cz/ministerstvo>.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2020. Mezinárodní smlouvy v oblasti životního prostředí [online]. MŽP. [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/mezinarodni_smlouvy.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2020. Zprávy o stavu životního prostředí [online]. MŽP. [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publicace.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2020. ČT24, Interview ČT24: Kůrovcová kalamita [online]. MŽP. [cit. 15. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/articles_180516_CT24.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2020. Úmluva o dálkovém znečišťování ovzduší přesahujícím hranice státu. [online]. MŽP. [cit. 12. 6. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/umluva_o_dalkovem_znecistovani_ovzdusi_hranice.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2020. Basilejská úmluva o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování. [online]. MŽP. [cit. 12. 6. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/basilejska_umluva_kontrola_pohybu.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2020. Úmluva o účincích průmyslových havárií přesahujících hranice států. [online]. MŽP. [cit. 14. 6. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/umluva_o_ucincich_havarii.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2020. Národní program snižování emisí. [online]. MŽP. [cit. 20. 6. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/strategicke_dokumenty#programy_zlepsovani.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2020. Emisní obchodování. [online]. MŽP. [cit. 20. 6. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/emisni_obchodovani.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2020. Nagojský protokol. [online]. MŽP. [cit. 21. 6. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/nagojsky_protokol.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2008. Integrovaná prevence a omezování znečištění. [online]. MŽP, Stručný průvodce. [cit. 19. 6. 2020]. Dostupné z: https://www.techportal.cz/download/e-noviny/eneko/aktualizovana_prirucka_ippc.pdf.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2020. Úmluva o biologické rozmanitosti. [online]. MŽP. [cit. 15. 6. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/umluva_o_biologicke_rozmanitosti.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2020. *Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer*. [online]. MŽP. [cit. 14. 6. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/ochrana_a_vyuzivani_hranicnich_vodnich_toku.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2020. *Zvláště chráněné druhy*. [online]. MŽP. [cit. 15. 6. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/zvlaste_chranene_druhy.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2020. *Zoologické a botanické zahrady*. [online]. MŽP. [cit. 16. 6. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/botanicke_zoologicke_zahrady.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2013. *Operační program Životní prostředí 2014 - 2020*. [online]. MŽP. [cit. 14. 6. 2020]. Dostupné z: http://www.dotaceeu.cz/getmedia/39767dbf-652e-4c98-95b6-cbcd39bb22f2/OPZP_2014-2020.pdf.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2016. *Mýty a fakta o problému zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) v České republice*. [online]. MŽP. [cit. 18. 6. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/news_160505_EIA_myty_fakta.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2006. *Novým ministrem životního prostředí je Petr Jan Kalaš*. [online]. MŽP. [cit. 23. 6. 2020]. Dostupné z: <https://www.asz.cz/cs/zpravy-z-tisku/politika-a-ekonomika/novym-ministrem-zivotniho-prostredi-je-petr-jan-kalas.html>.

NADACE PARTNERSTVÍ, 2020. *Laureáti Ceny Josefa Vavrouška z minulých let*. [online]. Cena Josefa Vavrouška. [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.cenajosefavavrouska.cz/Laureati>.

Nejvyšší kontrolní úřad, 2014. *Peněžní prostředky určené na podporu výroby energie z obnovitelných zdrojů*. [online]. Věstník NKÚ, kontrolní závěry 523 [cit. 19. 6. 2020]. Dostupné z: <https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K14006.pdf>.

NEK, Nezávislá odborná komise, 2008. *Zpráva Nezávislé odborné komise pro posouzení energetických potřeb České republiky v dlouhodobém časovém horizontu*. [online]. [cit. 12. 6. 2020]. Dostupné z: <http://www.ped.muni.cz/wphy/projekty/Klima/PracVerzePacesK.pdf?lang=en>.

NOVÁK, Libor, 2006. *Lidé mohou opět žádat o dotace, budou však úspěšní?* [online]. Tzb-info [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.tzb-info.cz/3537-lide-mohou-opet-zadat-o-dotace-budou-vsak-uspesni>.

NOVINKY, 2004. *Ambrozek urazil poslance, Hojdar chce jeho hlavu* [online]. Novinky.cz. [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/ambrozek-urazil-poslance-hojdar-chce-jeho-hlavu-310192>.

Operační program „Infrastruktura“, 2020 [online]. European Commission. [cit. 8. 3. 2020]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/cs/atlas/programmes/2000-2006/czech-republic/infrastructure-operational-programme-2004-2006.

Operační program Životní prostředí, 2020 [online]. Webové stránky operačního programu. [cit. 8. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.opzp.cz/o-programu/>.

PETRLÍK, Jindřich, MAN, Matěj, 2016. *Integrovaný registr znečišťování (IRZ) ve službách veřejnosti*. Spolek ARNIKA. [cit. 12. 6. 2020]. Dostupné z: <https://arnika.org/irz-prirucka-2016/download/stahnout-v-pdf-integrovaný-registr-znecistovani-irz-ve-sluzbach-verejnosti>.

ROPÁK, DĚTI ZEMĚ, 2020. *Ropák 1994* [online]. Děti země. [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.ropak.detizeme.cz/ropak/12-ropak-1994.html>.

ROPÁK, DĚTI ZEMĚ, 2020. *Ropák 2006* [online]. Děti země. [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.ropak.detizeme.cz/ropak/25-ropak-2006.html>.

ROPÁK, DĚTI ZEMĚ, 2020. *Galerie ropáků*, [online]. Děti země. [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.ropak.detizeme.cz/sluzby/48-galerie-ropaku.html>.

ROPÁK, DĚTI ZEMĚ, 2020. *Podmínky nominace do ankety* [online]. Děti země [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.ropak.detizeme.cz/ropak-historie/13-podminky-nominace-do-ankety.html>.

ROPÁK, DĚTI ZEMĚ, 2020. *Ropák 2010* [online]. Děti země. [cit. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.ropak.detizeme.cz/ropak/54-ropak-2010.html>.

ROUDNÁ, Milena a kol., 2007. *Genetické zdroje – význam, využívání a ochrana*. [cit. 19. 6. 2020] Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/40369623_Geneticke_zdroje_-_vyznam_vyuzivani_a_ochrana.

ŘÍHA, Martin. *Ivan Dejmal opustil naše řady* [online]. STUŽ. [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: https://stuz.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=581:ing-ivan-dejmal&catid=62&Itemid=80.

STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2019. *O nás* [online]. SVŽP. [cit. 29. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.sfzp.cz/o-sfzp-cr/o-nas/>.

STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2020. *Kotlíkové dotace* [online]. SVŽP. [cit. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.sfzp.cz/dotace-a-pujcky/kotlikove-dotace/>.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí [online]. In: Úřední věstník Evropské unie 30. 4. 2004. L 143/56. EUR-Lex. [cit. 30. 12. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004L0035&from=CS>.

ŠKRABAL, Martin, 2015. *Novela zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA)*. [online]. [cit. 18. 6. 2020]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/novela-z-akona-o-posuzovani-vlivu-na-zivotni-prostredi-eia-97698.html>.

ŠŮRA, Adam, 2012. *Bez fanatiků a bez peněz* [online]. Respekt 3/2012. [cit. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2012/31/bez-fanatiku-a-bez-penez?issueId=22382>.

STAVINS, Robert N., 2001. *Experience with Market-Based Environmental Policy Instruments*. Discussion Paper 01-58. Washington, D.C.: Resources for the Future, November 2001. Převzato z Wikipedie – otevřená encyklopedie [cit. 20. 6. 2020]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Obchodov%C3%A1n%C3%AD_s_emisemi.

Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí [online]. In: Úřední věstník Evropské unie 17. 5. 2005, L 124. EUR-Lex. [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:22005A0517\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:22005A0517(01)).

Unilever Česká republika, 2019. *Měníme přístup k plastovým obalům směrem k cirkulární ekonomice*. [online]. [cit. 16. 6. 2020]. Dostupné z: <https://www.unilever.cz/news/news-and-features/2019/menime-pristup-k-plastovym-obalum-smerem-k-cirkularni-ekonomice.html>.

VITÍK, Matyáš, 2013. *Ministr životního prostředí Tomáš Jan Podivínský prosadil program Nová zelená úsporám* [online]. MŽP. [cit. 15. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/news_131106_NZU.

VITÍK, Matyáš, 2013. *Přes 1,5 miliardy korun pomůže moravskoslezskému ovzduší* [online]. MŽP. [cit. 15. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/news_130919_ocelari.

VITÍK, Matyáš, 2013. *Ministerstvo životního prostředí vyhlásilo výzvu na podporu izolační zeleně v sídlech* [online]. MŽP. [cit. 15. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/news_131021_izolacni_zelen.

VITÍK, Matyáš, 2014. *Další miliarda korun z Bruselu – tentokrát pro autobusy na stlačený zemní plyn* [online]. MŽP. [cit. 15. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/news_140124_CNG_autobusy.

Vláda České republiky, 2019 [online]. Úřad vlády České republiky. [cit. 2. 1. 2020]. Dostupné z <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1990-1992-cr/>.

VLASATÁ, Zuzana, 2017. *Strach a smrad v Kroměříži. Ve stínu Kmotra z Agrofertu*. [online]. Deník Referendum. [cit. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://denikreferendum.cz/clanek/24902-strach-a-smrad-v-kromerizi-ve-stinu-kmotra-z-agrofertu>.

VLASATÁ, Zuzana, 2018. *Babišovi lidé ji vyhodili z inspekce životního prostředí. Soud se jí zastal*. [online]. Deník Referendum. [cit. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://denikreferendum.cz/clanek/27748-babisovi-lide-ji-vyhodili-z-inspekce-zivotniho-prostredi-soud-se-ji-zastal>.

WIKIPEDIA, 2020, *Energiewende*. Wikipedie – otevřená encyklopedie [cit. 19. 6. 2020]. Dostupné z: <https://de.wikipedia.org/wiki/Energiewende>.

WIKIPEDIE, 2020. *Ropák roku* [online]. Wikipedie – otevřená encyklopedie [cit. 12. 1. 2020]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Ropák_roku&oldid=18034494.

10.4 Ostatní zdroje

AHANONU, Marta, 2020. *Právní úprava na ochranu ozonové vrstvy Země*. [online]. Diplomová práce, Brno: Masarykova univerzita v Brně, Fakulta právnická, 58 stran. [cit. 18. 6. 2020]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/a0krh/Diplomova_prace_Marta_Ahanonu.txt.

BÍLOVÁ, Petra, 2013. *Právní regulace nakládání s obaly a odpady z obalů*. [online]. Diplomová práce, Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, Katedra práva životního prostředí, 94 stran. [cit. 16. 6. 2020] Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120148450>.

BOŘECKÁ, Kateřina, 2007. *Územní plánování a ochrana životního prostředí*. [online]. Diplomová práce, Brno: Masarykova univerzita v Brně, Fakulta právnická, Katedra práva životního prostředí a pozemkového práva, 167 stran. [cit. 19. 6. 2020]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/52158/pravf_r/rigo_v_celku.pdf.

BŘEZINOVÁ, Lucie, 2009. *Využití systému hodnocení vlivů na prostředí (EIA) pro koncepcce územního ekonomického rozvoje*. [online]. Diplomová práce, Praha: Vysoká škola ekonomická, 80 stran. Dostupné z: <https://vskp.vse.cz/eid/13309>.

LOMSKÝ, Petr, 2010. *Státní fondy se zaměřením na Státní fond životního prostředí*. [online]. Diplomová práce, Praha: Univerzita Karlova, 47 stran. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120024229>.

MUSILOVÁ, Kristýna, 2008. *Geneticky modifikované organizmy a právní úprava nakládání s nimi*. [online]. Diplomová práce, Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 109 stran. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120116934>.

MUSÍLKOVÁ, Jana, 2010. *Právní úprava nakládání s geneticky modifikovanými organismy*. [online]. Diplomová práce, Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 94 stran. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120029556>.

SULKOVÁ, Květa, 2009. *Ochrana přírody v České republice*. Bakalářská práce, Praha: Univerzita Karlova, 47 stran. [cit. 19. 6. 2020] Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/28957/BPTX_2008_2_11410_OSZD001_85454_0_71125.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

VOHNOUTOVÁ, Alena, 2011. *Energetické právo a ochrana životního prostředí*. [online]. Diplomová práce, Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, Katedra práva životního prostředí, 131 stran. [cit. 19. 6. 2020] Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120055638>.

11 SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Obrázek č. 1 „Ropák“ © Doc. M.A.Barbara Šalamounová, 1987, uvedeno s laskavým s volením autorky

Obrázek č. 2 Foto: Alexas foto „Čas přehodnotit“, volně dostupné bez nutnosti uvést autora na: <https://pixabay.com/cs/illustrations/%C4%8Das-p%C5%99ehodnotit-elekt%C3%A1rna-874672/>

Obrázek č. 3 Foto: Peter Kasteren „Kormorán velký“, volně dostupné bez nutnosti uvést autora na: <https://pixabay.com/cs/photos/kormor%C3%A1n-velk%C3%BD-v>

Obrázek č. 4 Porovnání délky funkčních období jednotlivých ministrů

Obrázek č. 5 Porovnání délky funkčních období jednotlivých ministrů

Obrázek č. 6 Počet zákonů přijatých jednotlivými ministry

Obrázek č. 7 Počet stěžejních zákonů přijatých jednotlivými ministry

Obrázek č. 8 Porovnání délky legislativního procesu jednotlivých zákonů

Tabulka č. 1 Seznam ministrů a vybraných zákonů pro účely této práce

Tabulka č. 2 Délka funkčních období jednotlivých ministrů

Tabulka č. 3 Délka funkčních období dle politické příslušnosti

Tabulka č. 4 Právní normy přijaté jednotlivými ministry

Tabulka č. 5 Délka legislativního procesu u vybraných zákonů

12 POUŽITÉ ZKRATKY

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

AV ČR – Akademie věd České republiky

Bc. – bakalář, akademický titul

BG – kód ISO 3166-2 pro Bulharsko

BiH – Bosna a Hercegovina

CENIA – česká informační agentura životního prostředí

CITES – Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

CPB – Cartagena Protocol of Biosafety – Cartagenský protokol o biologické bezpečnosti

CSc. – kandidát věd, vědecká hodnost nižšího stupně

CZ – kód ISO 3166-2 pro Česko

č. – číslo

ČIŽP – Česká inspekce životního prostředí

Čl. - článek

ČR – Česká republika

ČSAV – Československá akademie věd

ČSFR – Česká a Slovenská federativní republika

ČSN EN ISO 14001 – Česká technická norma, zabývající se postojem organizace k životnímu prostředí

ČSSD – Česká strana sociálně demokratická, politická strana

ČSSR – Československá socialistická republika

DE – kód ISO 3166-2 pro Německo

Dr.h.c. – čestný doktor, čestný akademický titul

EARAZA – Euroasijská regionální asociace zoo a akvárií

EAZA – Evropské sdružení zoo a akvárií

EEA – Evropská agentura pro životní prostředí

EEP – Evropské chovné programy

EHS – Evropské hospodářské společenství

EIA – Environmental Impact Assessment – vyhodnocení vlivů na životní prostředí

Ekv. – ekvivalent

ES – kód ISO 3166-2 pro Španělsko

ES – Evropské společenství

ESB – Evropské plemenné knihy

EU – Evropská unie

EU ETS – European Union Emission Trading Scheme – Evropský systém emisního obchodování

EUROBATS – Dohoda o ochraně populací evropských netopýrů

EUROSTAT – Statistický úřad Evropské unie

EVL – Evropsky významná lokalita

FO – fyzická osoba

GŘC – Generální ředitelství cel

HR – kód ISO 3166-2 pro Chorvatsko

HU – kód ISO 3166-2 pro Maďarsko

CHKO – Chráněná krajinná oblast

IET – International Emission Trading – Mezinárodní emisní obchodování

Ing. – inženýr, akademický titul

IRZ – Integrovaný registr znečišťovatelů

ISB – Mezinárodní plemenné knihy

ISPOP – Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností

ISSaR – Informační systém statistiky a reportingu

IUCN – International Union for Conservation of Nature – Mezinárodní svaz ochrany přírody

KDU-ČSL – Křesťanská a demokratická unie, Československá strana lidová, politická strana

KRNAP – Krkonošský národní park

M.Sc. – Master of Science, akademický titul, typický pro anglosaský svět

MD – Ministerstvo dopravy

MF – Ministerstvo financí

Mgr. – Magistr, akademický titul

MNE – Černá Hora

MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu

MŠP – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MV – Ministerstvo vnitra

MZe – Ministerstvo zemědělství

MZV – Ministerstvo zahraničních věcí

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

Např. – například

NDR – Německá demokratická republika

NKÚ – Nejvyšší kontrolní úřad

NP – Národní park

NPSE – Národní program snižování emisí

ODA – Občanská demokratická aliance, bývalá politická strana

ODS – Občanská demokratická strana, politická strana

Odst. – odstavec

OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development) – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

OF – Občanské fórum, bývalé politické hnutí

OSN – Organizace spojených národů

OZE – obnovitelné zdroje energie

PhD. – doktor, akademický titul

PL – kód ISO 3166-2 pro Polsko

PO – právnická osoba

PO – ptačí oblast

prof. – profesor, nejvyšší vědecko-pedagogická (nebo umělecko-pedagogická) hodnost vysokoškolského pedagoga

RNDr. – doktor přírodních věd, akademický titul

RO – kód ISO 3166-2 pro Rumunsko

Sb. – Sběrka

Sb. m. s. – Sběrka mezinárodních smluv

SEA – posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí

SFŽP – Státní fond životního prostředí České republiky

SK – kód ISO 3166-2 pro Slovensko

SL – kód ISO 3166-2 pro Sierru Leone

SRB – Srbsko

SZ – Strana zelených, politická strana

SZPI – Státní zemědělská a potravinářská inspekce

t - tuna

Tj. – to jest

TOP 09 – politická strana

Tzv. – takzvaný, takzvaně

UCSZOO – Unie českých a slovenských zoologických zahrad

UNEP – United Nations Environment Programme – Program OSN pro životní prostředí

UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization – Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu

UNITAR – Institut OSN pro výcvik a výzkum

USA – Spojené státy americké

ÚSES – Územní systém ekologické stability

Ve znění p. p. – ve znění pozdějších předpisů

WAZA – Světová asociace zoo a akvárií

ZCHÚ – Zvláště chráněné území

ZOO – Zoologická zahrada

ŽP – životní prostředí

13 PŘÍLOHY

Zákon č.	Návrh předložen PS dne	1. čtení	2. čtení	Pozměňovací návrhy	3. čtení	Návrh schválen PS dne	Návrh schválen senátem dne	Zákon vyhlášen dne	Délka legislativního procesu ve dnech	Poznámka k průběhu
282/1991										
388/1991										
17/1992										
114/1992										
244/1992										
246/1992										
289/1995	26.01.1995	bez projednávání	bez projednávání	X	bez projednávání	03.11.1995	X	15.12.1995	323	pouze garanční výbory
156/1998	12.12.1997	26.02.1998	13.05.1998	ANO - 357/3	21.05.1998	21.05.1998	12.06.1998	13.07.1998	213	
161/1999	01.12.1998	14.01.1999	11.05.1999	ANO - 77/3	02.06.1999	02.06.1999	01.07.1999	23.07.1999	190	
115/2000	18.11.1999	03.12.1999	01.03.2000	ANO - 445/3	09.03.2000	09.03.2000	11.04.2000	10.05.2000	174	
100/2001	06.01.2000	13.04.2000	01.12.2000	ANO - 495/6	08.12.2000	08.12.2000	20.02.2001	20.03.2001	439	
185/2001	31.08.2000	24.10.2000	20.02.2001	ANO - 705/3	27.02.2001	27.02.2001; 15.05.2001	vrácen PS dne 02.04.2001; PS přijala pozměňovací návrh senátu	14.06.2001		287
476/2001	07.03.2001	16.05.2001	18.10.2001	ANO - 868/4	26.10.2001	26.10.2001	návrh podal senát	31.12.2001		299
477/2001	13.06.2001	12.07.2001	23.10.2001	ANO - 962/4	26.10.2001	26.10.2001	06.12.2001	31.12.2001		201
275/2002	10.10.2001	12.12.2001	20.03.2002; 09.04.2002; 26.04.2002	ANO - 1116/3	27.03.2002; 03.05.2002		22.05.2002	28.06.2002		261 návrh podal o Zastupitelstvo hlavního města Prahy; vláda vyjádřila svůj nesouhlas; 3. čtení bylo vráceno do 2. čtení a výborům
162/2003	25.09.2002	09.10.2002	19.02.2003	ANO - 62/3	27.02.2003	27.02.2003; 18.04.2003; 28.05.2003	vrácen PS dne 07.04.2003; PS setrvala na původním návrhu	09.06.2003		346 návrh vrácen i prezidentem republiky; PS setrvala na původním návrhu
78/2004	20.03.2003	14.05.2003	21.10.2003	ANO - 267/3	26.11.2003	22.01.2004	22.01.2004	25.02.2004		342
180/2005	13.11.2003	12. a 13.02.2004	25. a 26.11.2004; 11.02.2005	ANO - 529/3	23.02.2005	23.02.2005	31.03.2005	05.05.2005		539
66/2006	29.07.2005	18.10.2005	25.11.2005	ANO - 1067/2	07.12.2005	07.12.2005	01.02.2006	15.03.2006		229
183/2006	01.06.2005	28.06.2005	09.12.2005	ANO - 998/2	20.12.2005	20.12.2005; 14.03.2006	vrácen PS dne 10.02.2006; PS přijala pozměňovací návrh senátu	11.05.2006		344
222/2006	27.09.2005	18.10.2005	24.01.2006	ANO - 1148/2	01.02.2006	01.02.2006; 25.04.2006	vrácen PS dne 16.03.2006; PS přijala pozměňovací návrh senátu	26.05.2006		241
216/2007	05.02.2007	27.04.2007	05.06.2007	ANO - 141/3	13.06.2007	13.06.2007	18.07.2007	22.08.2007		453
25/2008	13.09.2007	16.10.2007	30.11.2007	ANO - 296/2	07.12.2007	07.12.2007	16.01.2008	13.02.2008		152
34/2008	17.08.2007	28.10.2007	27.11.2007	ANO - 277/2	07.12.2007	07.12.2007	16.01.2008	12.02.2008		178
167/2008	04.10.2007	24. a 26.10.2007	01.02.2008	ANO - 322/1	13.02.2008	13.02.2008; 22.04.2008	vrácen PS dne 20.03.2008; PS přijala pozměňovací návrh senátu	19.05.2008		228
181/2008	16.01.2008	31.01.2008	11.03.2008	ANO - 396/3	19.03.2008	19.03.2008	24.04.2008	28.05.2008		133
346/2009	21.05.2008	25.06.2008	05.02.2009	ANO - 511/3	17.06.2009	17.06.2009; 09.09.2009	vrácen PS dne 22.07.2009; PS přijala pozměňovací návrh senátu	09.10.2009		506
73/2012	11.08.2011	21.09.2011	07.12.2011	ANO - 445/2	16.12.2011	16.12.2011; 07.02.2012	vrácen PS dne 26.01.2012; PS přijala pozměňovací návrh senátu	12.03.2012		214
165/2012	23.05.2011	17.06.2011	23.09.2011	ANO - 369/6	09.11.2011	09.11.2011; 31.01.2012; 09.05.2012	vrácen PS dne 11.01.2012; PS přijala pozměňovací návrh senátu	30.05.2012		373 prezident vrátil zněmově; PS setrvala na původním návrhu
201/2012	12.08.2011	21.09.2011	01. a 07.02.2012	ANO - 449/3	10.02.2012	10.02.2012; 02.05.2012	vrácen PS dne 15.03.2012; PS přijala pozměňovací návrh senátu	13.06.2012		306
383/2012	17.08.2012	18.09.2012	21.09.2012	ANO - 772/3	26.09.2012	26.09.2012	24.10.2012	16.11.2012		91
15/2015	10.12.2013	18.03.2014	17. a 18. 9. 2014	ANO - 57/4	12.12.2014	12.12.2014	14.01.2015	30.01.2015		416
39/2015	03.09.2014	25.09.2014	03.12.2014	ANO - 299/7	12.12.2014	12.12.2014; 10.02.2015	vrácen PS dne 14.01.2015; PS přijala pozměňovací návrh senátu	06.03.2015		184
83/2015	03.09.2014	21.10.2014	21.01.2015	ANO - 298/3	13.02.2015	13.02.2015	18.03.2015	17.04.2015		226
224/2015	10.02.2015	07.04.2015	16.06.2015	ANO - 399/4	08.07.2015	08.07.2015	12.08.2015	11.09.2015		213
89/2016	02.06.2015	16.09.2015	10.12.2015	ANO - 500/10	20.01.2016	20.01.2016	03.03.2016	31.03.2016		303
250/2016	16.07.2015	16.12.2015	12.04.2016	ANO - 555/5	06.05.2016	06.05.2016; 12.07.2016	vrácen PS dne 15.06.2016; PS přijala pozměňovací návrh senátu	03.08.2016		384
89/2017	29.03.2016	03.06.2016	07.09.2016	X	02.12.2016	02.12.2016; 21.02.2017	vrácen PS dne 19.01.2017; PS přijala pozměňovací návrh senátu	29.03.2017		365
148/2017	27.07.2016	09.11.2016	01.02.2017	ANO - 877/2	22. a 24.02.2017	24.02.2017	19.04.2017	22.05.2017		304
197/2017	26.01.2017	12.04.2017	X	X	X	12.04.2017	23.05.2017	19.07.2017		169
93/2018	30.11.2017	23.01.2018	10.04.2018	ANO - 15/4	20.04.2018	20.04.2018	17.05.2018	05.06.2018		187
172/2018	30.11.2017	18.01.2018	10.04.2018	ANO - 13/7	23.05.2018	23.05.2018	19.07.2018	16.08.2018		259
1/2020	15.05.2019	05.06.2019	27.09.2019	ANO - 483/5	08.11.2019	08.11.2019	11.12.2019	09.01.2020		233

Příloha č. 1 Podrobný přehled průběhu procesu schvalování jednotlivých vybraných zákonů

Ř. č.	Zákon č.	Název zákona	Novela zákona č.	Vyhláška č.	Nařízení vlády č.	V platnosti od	Účinný od
1.	425/1990 Sb.	o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících	61/1988 Sb., o hornické činnosti, výrobních a o státní báňské správě			24.10.1990	24.11.1990

Příloha č. 2 Přehled norem přijatých za funkční období – ministr B. Moldan

Ing. Ivan Dejmál								
Ř. č.	Zákon č.	Název zákona	Novela zákona č.	Vyhláška č.	Nařízení vlády č.	K zákonu č.	V platnosti od	Účinný od
1.	282/1991 Sb.	o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochrámě lesa					15.07.1991	15.07.1991
2.	388/1991 Sb.	o Státním fondu životního prostředí ČR					04.10.1991	04.10.1991
3.	334/1992 Sb.	o ochraně zemědělského půdního fondu	388/1991 Sb.				30.06.1992	01.07.1992
4.	17/1992 Sb.	o životním prostředí					16.01.1992	16.01.1992
5.	114/1992 Sb.	o ochraně přírody a krajiny					25.03.1992	01.06.1992
6.	347/1992 Sb.	kterým se mění zákon České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny	114/1992 Sb.				30.06.1992	30.06.1992
7.	246/1992 Sb.	na ochranu zvířat proti týrání, ve znění p.p.					29.05.1992	19.05.1992
8.	244/1992 Sb.	o posuzování vlivů na životní prostředí					29.05.1992	01.07.1992
9.	541/1991 Sb.	kterým se mění a doplňuje zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon)	44/1988 Sb.				10.12.1991	10.12.1991
10.				363/1992 Sb., o zjišťování starých důlních děl a vedení jejich registru		44/1988 Sb.	10.07.1992	10.07.1992
11.				364/1992 Sb., o chráněných ložiskových územích		44/1988 Sb.	10.07.1992	10.07.1992
12.	542/1991 Sb.	kterým se mění a doplňuje zákon č. 61/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon)	61/1988 Sb.				20.12.1991	20.12.1991
13.	543/1991 Sb.	kterým se mění a doplňuje zákon ČNR č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu	62/1988 Sb.				20.12.1991	20.12.1991

Příloha č. 3 Přehled norem přijatých za funkční období – ministr I. Dejmál

Ing. František Benda, CSc.								
Ř. č.	Zákon č.	Název zákona	Novela zákona č.	Vyhláška č.	Nařízení vlády č.	K zákonu č.	V platnosti od	Účinný od
1.	289/1995 Sb.	o lesích a do změně a doplnění některých zákonů	114/1992 Sb.				15.12.1995	01.01.1996
2.				499/1992 Sb., o odborné způsobilosti pro posuzování vlivů na životní prostředí a o způsobu veřejného projednání posudku		244/1992 Sb.	29.10.1992	29.10.1992
3.	200/1994 Sb.	o zeměměřičství					07.11.1994	01.01.1995
4.				13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu		334/1992 Sb.	24.01.1994	24.01.1994
5.	168/1993 Sb.	kterým se mění a doplňuje zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon)	44/1988 Sb.				22.06.1993	22.06.1993
6.				363/1992 Sb., o zjišťování starých důlních děl a vedení jejich registru		44/1988 Sb.	10.07.1992	10.07.1992
7.				364/1992 Sb., o chráněných ložiskových územích		44/1988 Sb.	10.07.1992	10.07.1992
8.	169/1993 Sb.	kterým se doplňuje zákon ČNR č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské právě, ve znění zákona č. 425/1990 Sb., a zákona ČNR č. 542/1991 Sb.	61/1988 Sb.				22.06.1993	22.06.1993

Příloha č. 4 Přehled norem přijatých za funkční období – ministr F. Benda

Ing. Jiří Skalický								
Ř. č.	Zákon č.	Název zákona	Novela zákona č.	Vyhláška č.	Nařízení vlády č.	V platnosti od	Účinný od	
1.	16/1997 Sb.	o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně a doplnění zákona ČNR č. 114/1992 Sb.	114/1992 Sb.			24.02.1997	01.04.1997	

Příloha č. 5 Přehled norem přijatých za funkční období – ministr J. Skalický

RNDr. Martin Bursík								
Ř. č.	Zákon č.	Název zákona	Novela zákona č.	Vyhláška č.	Nařízení vlády č.	K zákonu č.	V platnosti od	Účinný od
1.	167/2008 Sb.	o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů	282/1991 Sb.				19.05.2008	17.08.2008
2.	123/1998 Sb.	o právu na informace o životním prostředí	17/1992 Sb.				08.06.1998	01.07.1998
3.	312/2008 Sb.	kterým se mění zákony č. 246/1992 Sb., 634/2004 Sb. a 114/1992 Sb.	114/1992 Sb.				21.08.2008	01.10.2008
4.	291/2009 Sb.	kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění p.p. a další související zákony	114/1992 Sb.				04.09.2009	01.10.2009
5.	216/2007 Sb.	kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění p.p.	100/2001 Sb.				22.08.2007	22.08.2007
6.				17/2009 Sb., o zjišťování a nápravě ekologické újmy na půdě		167/2008 Sb.	16.01.2009	01.02.2009
7.	25/2008 Sb.	o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů	76/2002 Sb.				12.02.2008	12.02.2008
8.	9/2009 Sb.	kterým se mění zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, ve znění p.p. a další související zákony	334/1992 Sb.				08.01.2009	23.01.2009
9.	156/1998 Sb.	o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění p.p.					13.07.1998	01.09.1998
10.	376/2007 Sb.	kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění p.p., a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění p.p.	61/1988 Sb.				31.12.2007	30.01.2008
11.				18/2009 Sb., kterou se mění vyhláška č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob vyhradných ložisek		62/1988 Sb.	16.01.2009	01.02.2009
12.	181/2008 Sb.	kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) ve znění p.p.	254/2001 Sb.				28.05.2008	01.07.2008
13.	34/2008 Sb.	kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění p.p.	185/2001 Sb.				12.02.2008	12.02.2008
14.	383/2008 Sb.	kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění p.p., a zákon č. 283/1991 Sb., č. 56/2001 Sb. a 168/1999 Sb.	185/2001 Sb.				20.10.2008	01.01.2009

Příloha č. 6 Přehled norem přijatých za funkční období – ministr M. Bursík

RNDr. Miloš Kužvart								
Ř. č.	Zákon č.	Název zákona	Sb.	Vyhláška č.	Nařízení vlády č.	K zákonu č.	V platnosti od	Účinný od
1.	254/2001 Sb.	o vodách a o změně některých zákonů	388/1991 Sb.				25.07.2001	01.01.2002
2.	100/2001 Sb.	o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů	17/1992 Sb.				20.03.2001	01.01.2002
3.	161/1999 Sb.	kterým se vyhlášíje Národní park České Švýcarsko, a kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb.	114/1992 Sb.				23.07.1999	01.01.2000
4.	238/1999 Sb.	kterým se mění zákony č. 140/1961 Sb., 23/1962 Sb., 102/1963 Sb., 130/1974 Sb., 114/1992 Sb. a 289/1995 Sb.	114/1992 Sb.				09.11.1999	01.01.2000
5.	76/2002 Sb.	o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů	114/1992 Sb., 334/1992 Sb.				01.03.2002	01.01.2003
6.				457/2001 Sb., o odborné způsobilosti a úpravě některých dalších otázek souvisejících s posuzováním vlivů na životní prostředí		100/2001 Sb.	31.12.2001	01.01.2002
7.	115/2000 Sb.	o poskytování náhrad škod způsobených zvláště chráněnými živočichy					10.05.2000	10.05.2000
8.	476/2001 Sb.	kterým se mění zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy	115/2000 Sb.				31.12.2001	31.12.2001
9.				360/2000 Sb., o stanovení způsobu výpočtu výše náhrady škody způsobené vybranými zvláště chráněnými živočichy na vymezených domestikovaných zvířatech, psech sloužících k jejich hlídání, rybách, včelstvech, včelařském zařízení, nesklizených plodinách a na lesních porostech		115/2000 Sb.	13.10.2000	13.10.2000
10.	98/1999 Sb.	kterým se mění zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění zákona č. 10/1993 Sb.	334/1992 Sb.				25.05.1999	25.05.1999
11.	366/2000 Sb.	kterým se mění zákony č. 62/1988 o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu a č. 44/1988 Sb. (horní zákon)	44/1988 Sb.				23.10.2000	22.11.2000
12.	315/2001 Sb.	kterým se mění zákony č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění p.p. a č. 44/1988 Sb. (horní zákon)	44/1988 Sb.				07.09.2001	01.01.2002
13.	61/2002 Sb.	kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon)	44/1988 Sb.				22.02.2002	22.02.2002
14.	206/2002 Sb.	kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění p.p.	61/1988 Sb.				24.05.2002	01.07.2002
15.				206/2001 Sb., o osvědčení odborné způsobilosti projektovat, provádět a vyhodnocovat geologické práce		62/1988 Sb.	20.06.2001	20.06.2001
16.				282/2001 Sb., o evidenci geologických prací		62/1988 Sb.	07.08.2001	07.08.2001
17.				368/2004 Sb., o geologické dokumentaci		62/1988 Sb.	18.06.2004	01.09.2004
18.	185/2001 Sb.	o odpadech a o změně některých dalších zákonů					14.06.2001	01.01.2002
19.	477/2001 Sb.	o obalech a o změně některých zákonů	185/2001 Sb.				31.12.2001	01.01.2002
20.	275/2002 Sb.	kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech	185/2001 Sb.				28.06.2002	01.01.2003
21.				117/2002 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence		477/2001 Sb.	09.04.2002	09.04.2002
22.					111/2002 Sb., kterým se stanoví zálohy pro vybrané druhy vratných zálohovaných obalů	477/2001 Sb.	29.03.2002	13.05.2002

Příloha č. 7 Přehled norem přijatých za funkční období – ministr M. Kužvart

RNDr. Libor Ambrozek								
Ř. č.	Zákon č.	Název zákona	Novela zákona č.	Vyhláška č.	Nařízení vlády č.	K zákonu č.	V platnosti od	Účinný od
1.	149/2003 Sb.	o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů	282/1991 Sb.				02.08.2001	01.01.2002
2.	222/2006 Sb.	kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů	282/1991 Sb., 114/1992 Sb.				26.05.2006	01.06.2006
3.	482/2004 Sb.	kterým se mění zákon 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony	388/1991 Sb.				07.09.2004	07.09.2004
4.	168/2004 Sb.	kterým se mění zákon č. 114/1992 o ochraně přírody krajiny, ve znění p.p.	114/1992 Sb.				16.04.2004	16.04.2004
5.	218/2004 Sb.	kterým se mění zákony č. 114/1992 Sb., 50/1976 Sb. a 219/2000 Sb.	114/1992 Sb.				28.04.2004	28.04.2004
6.	100/2004 Sb.	o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů	114/1992 Sb.				05.03.2004	01.05.2004
7.	387/2005 Sb.	kterým se mění zákon č. 149/2003 Sb. A 114/1992 Sb.	114/1992 Sb.				01.10.2005	31.10.2005
8.	186/2006 Sb.	o změně některých zákonů souvisejících s přijetím stavebního zákona a zákona o vyhlášení	114/1992 Sb.				11.05.2006	01.01.2007
9.	183/2006 Sb.	o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění p.p.					11.05.2006	01.01.2007
10.	6/2005 Sb.	kterým se mění zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění zákona č. 132/2000 Sb.	123/1998 Sb.				06.01.2005	06.01.2005
11.	93/2004 Sb.	kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí	100/2001 Sb.				03.03.2004	01.05.2004
12.	136/2006 Sb.	kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb.	100/2001 Sb.				14.04.2006	01.09.2006
13.	521/2002 Sb.	kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů a zákon č. 86/2002 Sb. O ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů	76/2002 Sb.				13.12.2002	01.01.2003
14.	437/2004 Sb.	kterým se mění zákony č. 50/1976 Sb., 76/2002 Sb., 521/2002 Sb. a 40/2004 Sb.	76/2002 Sb.				26.07.2004	26.07.2004
15.	695/2004 Sb.	o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a o změně některých zákonů	76/2002 Sb.				31.12.2004	31.12.2004
16.				572/2004 Sb., kterou se stanoví forma a způsob vedení evidence podkladů nezbytných pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování		76/2002 Sb.	22.11.2004	06.12.2004
17.					63/2003 Sb., o způsobu a rozsahu zabezpečení systému výměny informací o nejlepších dostupných technických	76/2002 Sb.	04.03.2003	04.03.2003
18.					368/2003 Sb., o integrovaném registru znečišťování	76/2002 Sb.	04.11.2003	01.01.2004
19.					304/2005 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 368/2003 Sb., o integrovaném registru znečišťování	76/2002 Sb.	27.07.2005	27.07.2005
20.	130/2006 Sb.	kterým se mění zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění p.p., a některé další zákony	115/2000 Sb.				14.04.2006	14.04.2006
21.	162/2003 Sb.	o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů					09.06.2003	01.07.2003
22.				č. 227/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů		100/2004 Sb.	29.04.2004	02.05.2004
23.	180/2005 Sb.	o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů, ve znění p.p.					05.05.2005	01.08.2005
24.	386/2005 Sb.	kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., (horní zákon) a č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti	44/1988 Sb.				01.10.2005	01.01.2006
25.	313/2006 Sb.	kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., (horní zákon) a č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti	44/1988 Sb.				22.06.2006	22.06.2006

26.				368/2004 Sb., o geologické dokumentaci		44/1988 Sb.	18.06.2004	01.09.2004
27.				369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob vyhradných ložisek		44/1988 Sb.	18.06.2004	01.09.2004
28.	150/2003 Sb.	kterým se mění zákony č. 290/2002 Sb., 157/2000 Sb., 10/2001 Sb., 20/1966 Sb., a některé další zákony	61/1988 Sb.				23.05.2003	23.05.2003
29.	3/2005 Sb.	kterým se mění zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění p.p., č. 44/1988 Sb., (horní zákon), č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti a č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči	20/1987 Sb., 44/1988 Sb., 61/1988 Sb., 62/1988 Sb.				06.01.2005	06.01.2005
30.	274/2003 Sb.	kterým se mění některé zákony na úseku ochrany veřejného zdraví	254/2001 Sb.				27.08.2003	01.10.2003
31.	20/2004 Sb.	kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů ve znění p.p. a č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému	254/2001 Sb.				23.01.2004	23.01.2004
32.	188/2004 Sb.	kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech	185/2001 Sb.				23.04.2004	23.04.2004
33.	356/2003 Sb.	o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů	185/2001 Sb.				29.10.2003	01.05.2004
34.	317/2004 Sb.	kterým se mění zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu a zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství	185/2001 Sb.				27.05.2004	27.05.2004
35.	7/2005 Sb.	kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech	185/2001 Sb.				06.01.2005	06.01.2005
36.	314/2006 Sb.	kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon	185/2001 Sb.				22.06.2006	22.06.2006
37.				197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky		185/2001 Sb.	01.07.2003	01.07.2003
38.	94/2004 Sb.	kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb. o obalech a o změně některých zákonů ve znění p.p., zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, a zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci	477/2001 Sb.				03.03.2004	03.03.2004
39.	66/2006 Sb.	kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), ve znění p.p.	477/2001 Sb.				15.03.2006	15.03.2006
40.				641/2004 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence		477/2001 Sb.	17.12.2004	01.01.2005
41.	78/2004 Sb.	o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty					25.02.2004	25.02.2004
42.				209/2004 Sb., o bližších podmínkách nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty		78/2004 Sb.	27.04.2004	27.04.2004
43.				86/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 209/2004 Sb., o bližších podmínkách nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty		78/2004 Sb.	17.03.2006	17.03.2006
44.	444/2005 Sb.	kterým se mění zákon č. 100/2004 Sb. O ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů	100/2004 Sb.				11.11.2005	01.01.2006

Příloha č. 8 Přehled norem přijatých za funkční období – ministr L. Ambrozek

Doc. RNDr. Ladislav Miko, PhD.								
Ř. č.	Zákon č.	Název zákona	Novela zákona č.	Vyhláška č.	Nařízení vlády č.	K zákonu č.	V platnosti od	Účinný od
1.	227/2009 Sb.	kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech	282/1991 Sb.				24.07.2009	01.07.2010
2.	346/2009 Sb.	kterým se mění zákon č. 100/2004 Sb. O ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulérním obchodem s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů	388/1991 Sb.				09.10.2009	01.01.2010
3.	349/2009 Sb.	kterým se mění zákony č. 114/1992 Sb. a 161/1999 Sb.	114/1992 Sb.				09.10.2009	01.12.2009
4.	381/2009 Sb.	kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění p.p.	114/1992 Sb.				30.10.2009	02.01.2010
5.	380/2009 Sb.	kterým se mění zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí ve znění p.p. a zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství	123/1998 Sb.				30.10.2009	14.11.2009
6.	157/2009 Sb.	o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů	44/1988 Sb.				04.06.2009	01.08.2009
7.	297/2009 Sb.	kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a zákon č. 56/2001 Sb., č. 168/1999 Sb. a o změně některých souvisejících zákonů ve znění zákona č. 307/1999 Sb.	185/2001 Sb.				04.09.2009	19.09.2009
8.	291/2009 Sb.	kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství a další související zákony	185/2001 Sb.				04.09.2009	01.10.2009

Příloha č. 9 Přehled norem přijatých za funkční období – ministr L. Miko

JUDr. Jan Dusík, M.Sc.								
Ř. č.	Zákon č.	Název zákona	Novela zákona č.	Vyhláška č.	Nařízení vlády č.	K zákonu č.	V platnosti od	Účinný od
1.	436/2009 Sb.	kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů ve znění p.p.	100/2001 Sb.				11.12.2009	11.12.2009
2.					473/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky	185/2001 Sb.	31.12.2009	31.12.2009
3.				29/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 209/2004 Sb., o bližších podmínkách nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění vyhlášky č. 86/2006 Sb.		78/2004 Sb.	03.02.2010	03.02.2010

Příloha č. 10 Přehled norem přijatých za funkční období – ministr J. Dusík

Ing. Jakub Šebesta								
Ř. č.	Zákon č.	Název zákona	Novela zákona č.	Vyhláška č.	Nařízení vlády č.	K zákonu č.	V platnosti od	Účinný od
1.				103/2010 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o právu na informace o životním prostředí		123/2010 Sb.	17.04.2010	02.05.2010

Příloha č. 11 Přehled norem přijatých za funkční období – ministr J. Šebesta

Ing. Rut Bízková								
Ř. č.	Zákon č.	Název zákona	Novela zákona č.	Vyhláška č.	Nařízení vlády č.	K zákonu č.	V platnosti od	Účinný od
1.				103/2010 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o právu na informace o životním prostředí		123/1998 Sb.	17.04.2010	02.05.2010
2.				210/2010 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o obchodování s ohroženými druhy		100/2004 Sb.	25.06.2010	10.07.2010
3.	150/2010 Sb.	kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění p.p., a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění p.p.	254/2001 Sb.				21.05.2010	01.08.2010
4.	154/2010 Sb.	kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění p.p.	185/2001 Sb.				21.05.2010	01.07.2010
5.					209/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 111/2002 Sb., kterým se stanoví výše záloh pro vybrané druhy vratných zálohových obalů	477/2001 Sb.	25.06.2010	01.08.2010

Příloha č. 12 Přehled norem přijatých za funkční období – ministryně R. Bízková

Mgr. Pavel Drobil								
Ř. č.	Zákon č.	Název zákona	Novela zákona č.	Vyhláška č.	Nařízení vlády č.	K zákonu č.	V platnosti od	Účinný od
1.				363/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 554/2002 Sb., kterou se stanoví vzor žádosti o vydání integrovaného povolení, rozsah a způsob jejího vyplnění		76/2002 Sb.	15.12.2010	01.01.2011
2.	402/2010 Sb.	kterým se mění zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů, ve znění p.p., a některé další zákony	334/1992 Sb.				28.12.2010	01.01.2011

Příloha č. 13 Přehled norem přijatých za funkční období – ministr P. Drobil

Mgr. Tomáš Chalupa								
Ř. č.	Zákon č.	Název zákona	Novela zákona č.	Vyhláška č.	Nařízení vlády č.	K zákonu č.	V platnosti od	Účinný od
1.	350/2012 Sb.	kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb. a některé související zákony	114/1992 Sb., 254/2001 Sb.				22.10.2012	01.01.2013
2.	38/2012 Sb.	kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění p.p.	100/2001 Sb.				31.01.2012	31.01.2012
3.	85/2012 Sb.	o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a o změně některých zákonů	100/2001 Sb., 254/2001 Sb.				20.03.2012	19.04.2012
4.					295/2011 Sb., o hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění	167/2008 Sb.	12.10.2011	01.01.2012
5.	69/2013 Sb.	kterým se mění zákon č. 72/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů, ve znění p.p., a některé další zákony	72/2002 Sb.				19.03.2013	19.03.2013
6.	467/2011 Sb.	kterým se mění zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů, ve znění p.p.	100/2004 Sb.				30.12.2011	01.02.2012
7.				48/2011 Sb., o stanovení tříd ochrany		334/1992 Sb.	08.03.2011	08.03.2011
8.				150/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 48/2011 Sb., o stanovení tříd ochrany		334/1992 Sb.	20.06.2013	01.07.2013
9.	498/2012 Sb.	kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, ve znění p.p.	44/1988 Sb.				31.12.2012	15.01.2013
10.	184/2011 Sb.	kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění p.p.	61/1988 Sb.				08.07.2011	01.01.2012
11.	18/2012 Sb.	kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky	61/1988 Sb.				17.01.2012	01.01.2013
12.	383/2012 Sb.	o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů	85/2012 Sb.				16.11.2012	01.01.2013
13.	77/2011 Sb.	kterým se mění zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění p.p., a další související zákony	254/2001 Sb., 25/2008 Sb.				25.03.2011	25.03.2011
14.	151/2011 Sb.	kterým se mění zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění p.p.	254/2001 Sb.				06.06.2011	06.06.2011
15.	31/2011 Sb.	kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění p.p.	185/2001 Sb.				18.02.2011	18.02.2011
16.	264/2011 Sb.	kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění p.p.	185/2001 Sb.				31.08.2011	31.08.2011
17.	165/2012 Sb.	o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů	185/2001 Sb.				30.05.2012	01.01.2013
18.	169/2013 Sb.	kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění p.p., zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění p.p. a zákon č. 56/2001 Sb.	185/2001 Sb., 25/2008 Sb.				21.06.2013	01.10.2013
19.				181/2013 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky, ve znění nařízení vlády č. 473/2009 Sb.		185/2001 Sb.	28.06.2013	01.07.2013
20.	201/2012 Sb.	o ochraně ovzduší					13.06.2012	01.09.2012

21.				351/2012 Sb., o kritériích udržitelnosti biopaliv		201/2012 Sb.	22.10.2012	01.11.2012
22.				56/2013 Sb., o stanovení pravidel pro zařazení silničních motorových vozidel do emisních kategorií a o emisních plakétách		201/2012 Sb.	28.03.2013	23.03.2013
23.	73/2012 Sb.	o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech					12.03.2012	01.09.2012
24.				257/2012 Sb., o předcházení emisím látek, které poškozují ozonovou vrstvu, a fluorovaných skleníkových plynech		73/2012 Sb.	23.07.2012	01.09.2012
25.				192/2013 Sb., o stanovení formulářů žádosti o přidělení povolenek pro provozovatele letadla a o vydání povolení k emisím skleníkových plynů		383/2012 Sb.	12.07.2013	01.08.2013
26.	350/2011 Sb.	o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon)					29.11.2011	01.01.2012
27.				162/2012 Sb., o tvorbě názvu nebezpečné látky v označení nebezpečné směsi		350/2011 Sb.	30.05.2012	14.06.2012
28.				163/2012 Sb., o zásadách správné laboratorní praxe		350/2011 Sb.	30.05.2012	14.06.2012

Příloha č. 14 Přehled norem přijatých za funkční období – ministr T. Chalupa

Příloha č. 13 - Mgr. Tomáš Jan Podivínský								
Ř. č.	Zákon č.	Název zákona	Novela zákona č.	Vyhláška č.	Nařízení vlády č.	K zákonu č.	V platnosti od	Účinný od
1.	288/2013 Sb.	o provedení některých ustanovení zákona o integrované prevenci	76/2002 Sb.				20.09.2013	05.10.2013
2.	275/2013 Sb.	kterým se mění zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích a zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění p.p.	254/2001 Sb., 274/2001 Sb.				10.09.2013	01.01.2014
3.				192/2013 Sb., o stanovení formulářů žádosti o přidělení povolenek pro provozovatele letadla a o vydání povolení k emisím skleníkových plynů		383/2012 Sb.	12.07.2013	01.08.2013
4.	279/2013 Sb.	kterým se mění zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním stavu zemědělském, ve znění p.p., a další související zákony	350/2011 Sb.				10.09.2013	01.01.2014

Příloha č. 15 Přehled norem přijatých za funkční období – ministr T. J. Podivínský

Mgr. Richard Brabec								
Ř. č.	Zákon č.	Název zákona	Novela zákona č.	Vyhláška č.	Nařízení vlády č.	K zákonu č.	V platnosti od	Účinný od
1.	41/2015 Sb.	kterým se mění zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění p.p. a zákon č. 388/1991 Sb.m, i Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění p.p.	388/1991 Sb., 334/1992 Sb.				06.03.2015	01.04.2015
2.	113/2018 Sb.	kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů ve znění p.p.	388/1991 Sb., 254/2001 Sb.				15.06.2018	01.01.2019
3.	175/2014 Sb.	kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění p.p.	114/1992 Sb.				28.08.2014	01.09.2014
4.	15/2015 Sb.	o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů	114/1992 Sb.				30.01.2015	01.01.2016
5.	123/2017 Sb.	kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění p.p.	114/1992 Sb.				20.04.2017	01.06.2017
6.	277/2019 Sb.	kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv	114/1992 Sb., 477/2001 Sb.				06.11.2019	01.01.2022
7.	83/2015 Sb.	kterým se mění zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění p.p.					17.04.2015	01.09.2015
8.				257/2015 Sb., kterou se mění vyhláška č. 103/2010 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o právu na informace o životním prostředí		123/1998 Sb.	09.10.2015	09.10.2015
9.	268/2015 Sb.	kterým se mění zákony č. 13/1997 Sb., č. 361/2000 Sb. a další související zákony	100/2001 Sb.				14.10.2015	31.12.2015
10.	256/2016 Sb.	kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů ve znění p.p.	100/2001 Sb.				05.08.2016	05.08.2016

11.	326/2017 Sb.	kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů ve znění p.p.	100/2001 Sb.				06.10.2017	01.11.2017
12.				453/2017 Sb., o odborné způsobilosti a úpravě některých dalších otázek souvisejících s posuzováním vlivů na životní prostředí		100/2001 Sb.	20.12.2017	20.12.2017
13.					č. 283/2016 Sb., o stanovování prioritních dopravních záměrů	100/2001 Sb.	12.09.2016	12.09.2016
14.	98/2019 Sb.	kterým se mění zákon č. 167/2008, Sb., o předcházení ekologické újmě a o její nápravě a o změně některých zákonů, ve znění p.p.	167/2008 Sb.				09.04.2019	01.05.2019
15.	197/2017 Sb.	kterým se mění zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy	115/2000 Sb.				12.07.2017	01.01.2018
16.	100/2019 Sb.	kterým se mění zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy	115/2000 Sb.				09.04.2019	09.04.2019
17.	93/2018	o podmínkách využívání genetických zdrojů podle Nagojského protokolu					05.06.2018	20.06.2018
18.	184/2016 Sb.	kterým se mění zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění p.p.	334/1992 Sb.				13.06.2016	28.06.2016
19.				153/2016 Sb., o stanovení podrobností ochrany kvality zemědělské půdy a o změně vyhlášky č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu		334/1992 Sb.	17.05.2016	01.06.2016
20.				271/2019 Sb., o stanovení postupů k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu		334/1992 Sb.	31.10.2019	15.11.2019
21.	89/2016 Sb.	kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, ve znění p.p.	44/1988 Sb.				31.03.2016	01.01.2017
22.	264/2016 Sb.	kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím atomového zákona	44/1988 Sb.				10.08.2016	01.01.2017
23.					98/2016 Sb., o sazbách úhrady	44/1988 Sb.	06.04.2016	01.01.2017
24.	320/2015 Sb.	o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů	61/1988 Sb.				07.12.2015	01.01.2016
25.	91/2016 Sb.	kterým se mění zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění p.p., a některé další zákony	61/1988 Sb.				31.03.2016	15.04.2016
26.	243/2016 Sb.	kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím celního zákona	61/1988 Sb., 185/2001 Sb., 78/2004 Sb.				29.07.2016	29.07.2016
27.	451/2016 Sb.	kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění p.p., a zákon č. 83/2013 Sb., o označování a sledovatelnosti výbušnin pro civilní použití	61/1988 Sb.				29.12.2016	14.01.2017
28.	91/2018 Sb.	kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění p.p.	61/1988 Sb.				31.05.2018	15.06.2018
29.	64/2014 Sb.	kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu	62/1988 Sb.				07.04.2014	01.05.2014
30.	225/2017 Sb.	kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění p.p., a další související zákony	44/1988 Sb., 62/1988 Sb., 114/1992 Sb., 334/1992 Sb., 185/2001 Sb., 254/2001 Sb., 76/2002Sb., 201/2012 Sb., 224/2015 Sb.				31.07.2017	01.01.2018
31.	193/2016 Sb.	kterým se mění zákon č. 85/2012 Sb., o ukládání oxidu uhličitého do přírodních hominových struktur a o změně některých zákonů, ve znění p.p.	85/2012 Sb.				17.06.2016	02.07.2016
32.	184/2014 Sb.	kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění p.p., a zákon č. 169/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném systému plnění ohlašovací povinnosti v oblasti životního prostředí a zákon č. 56/2001 Sb.	185/2001 Sb., 169/2013 Sb., 25/2008 Sb.				29.08.2014	01.10.2014
33.	229/2014 Sb.	kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění p.p.	185/2001 Sb.				23.10.2014	01.01.2015

34.	223/2015 Sb.	kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění p.p., a zákon č. 169/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném systému plnění ohlašovací povinnosti v oblasti životního prostředí a zákon č. 56/2001 Sb.	185/2001 Sb., 169/2013 Sb., 25/2008 Sb.			10.09.2015	01.10.2015
35.	45/2019 Sb.	kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím nařízení Evropského parlamentu a Rady o rtuti	185/2001 Sb., 350/2011 Sb.			15.02.2019	01.03.2019
36.				352/2014 Sb., Plán odpadového hospodářství České republiky pro období 2015 - 2024	185/2001 Sb.	31.12.2014	01.01.2015
37.	62/2014 Sb.	kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), ve znění p.p.	477/2001 Sb.			07.04.2014	07.04.2014
38.	149/2017 Sb.	kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), ve znění p.p.	477/2001 Sb.			22.05.2017	01.07.2017
39.	183/2017 Sb.	kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích	44/1988 Sb., 61/1988 Sb., 62/1988 Sb., 17/1992 Sb., 334/1992 Sb., 185/2001 Sb., 254/2001 Sb., 477/2001 Sb., 78/2004 Sb., 167/2008 Sb., 350/2011 Sb., 73/2012 Sb., 85/2012 Sb., 201/2012 Sb., 383/2012 Sb., 224/2015 Sb.			28.06.2017	01.07.2017
40.				400/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 641/2004 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence	477/2001 Sb.	30.11.2017	01.01.2018
41.	87/2014 Sb.	kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší	254/2001 Sb., 201/2012 Sb.			21.05.2014	01.06.2014
42.	369/2016 Sb.	kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění p.p., a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění p.p.	201/2012 Sb.			14.11.2016	01.01.2017
43.	172/2018 Sb.	kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění p.p.	201/2012 Sb.			16.08.2018	01.09.2018
44.				189/2018 Sb., o kritériích udržitelnosti biopaliv a snižování emisí skleníkových plynů z pohonných hmot	201/2012 Sb.	29.08.2018	01.09.2018
45.	89/2017 Sb.	kterým se mění zákon č. 73/2012 Sb., o látkách které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech	73/2012 Sb.			29.03.2017	01.04.2017
46.				472/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 257/2012 Sb., o předcházení emisím látek, které poškozují ozonovou vrstvu, a fluorovaných skleníkových plynech	73/2012 Sb.	28.12.2017	01.01.2018
47.	257/2014 Sb.	kterým se mění zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, a další související zákony	383/2012 Sb.			19.11.2014	01.01.2015
48.	1/2020 Sb.	kterým se mění zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, a zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů	383/2012 Sb.			03.01.2020	01.01.2021
49.	324/2016 Sb.	o biocidních přípravcích a účinných látkách a o změně některých souvisejících zákonů	350/2011 Sb.			03.10.2016	18.10.2016
50.	299/2017 Sb.	kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění p.p., a další související zákony	350/2011 Sb.			19.09.2017	01.12.2017
51.	224/2015 Sb.	o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi, a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění p.p.				11.09.2015	01.10.2015

52.				227/2015 Sb., o náležitostech bezpečnostní dokumentace a rozsahu informací poskytovaných zpracovateli posudku		224/2015 Sb.	11.09.2015	01.10.2015
53.				228/2015 Sb., o rozsahu a zpracování informace veřejnosti, hlášení o vzniku závažné havárie a konečné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie		224/2015 Sb.	11.09.2015	01.10.2015
54.				229/2015 Sb., o způsobu zpracování návrhu ročního plánu kontrol a náležitostech obsahu informace o výsledku kontroly a zprávy o kontrole		224/2015 Sb.	11.09.2015	01.10.2015
55.	371/2016 Sb.	kterým se mění zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými produkty, ve znění p.p., a zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění p.p.	78/2004 Sb.				14.11.2016	01.01.2017
56.				372/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 209/2004 Sb., o bližších podmínkách nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění p.p.		78/2004 Sb.	14.11.2016	01.01.2017
57.				341/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 209/2004 Sb., o bližších podmínkách nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění p.p.		78/2004 Sb.	20.12.2019	01.01.2020
58.	61/2014 Sb.	kterým se mění zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 279/2013 Sb., a některé další zákony	254/2001 Sb.				07.04.2014	07.04.2014
59.	39/2015 Sb.	kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a další související zákony	114/1992 Sb., 254/2001 Sb., 100/2001 Sb., 76/2002 Sb.				06.03.2015	01.04.2015
60.	250/2016 Sb.	o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich	254/2001 Sb.				03.08.2016	01.07.2017
61.	312/2019 Sb.	kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění p.p., a zákon č. 254/2001 Sb., o vodách	254/2001 Sb.				28.11.2019	01.02.2020

Příloha č. 16 Přehled norem přijatých za funkční období – ministr R. Brabec